

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Téma uprchlictví v denících Mladá fronta Dnes a v Hospodářských novinách

Vypracoval: Marek Anděl
Vedoucí práce: PhDr. Salim Murad, Ph.D.

České Budějovice 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že tuto bakalářskou práci nazvanou Téma uprchlictví v denících Mladá fronta Dnes a v Hospodářských novinách jsem zpracoval samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označil a uvedl v příloženém seznamu. Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 10. dubna. 2018

Marek Anděl

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval PhDr. Salimu Muradovi, Ph.D. za jeho veškerý cenný čas a zejména za rady, návrhy či připomínky, které mi velmi pomohly při realizaci této práce. Dále bych rád poděkoval mé rodině a přítelkyni za podporu, kterou mi věnovali po celou dobu mého studia.

Anotace

Nejvýznačnější mediální událostí roku 2015 v českých médiích byla migrační krize, alespoň počtem četnosti příspěvků. Téma bude představeno pohledem konceptu rámování. Příspěvek se pokusí popsat fenomén získávání podílu na mediálním trhu prezentací uprchlické krize jako mediálního spektaklu. Ve své bakalářské práci se autor pokusí analyzovat téma "uprchlická krize" v tištěné verzi deníku Mladá fronta Dnes a v Hospodářských novinách. Autor se pokusí srovnat, jakým způsobem z hlediska četnosti oba deníky informovaly o uprchlické krizi v roce 2015. Autor bude aplikovat koncept rámování právě na tyto zvolené deníky. Přesně určí a vysvětlí jím zvolené sledované období v denících a popíše zvolené metody, tedy zejména zmíněný koncept rámování.

Klíčová slova: migrace, uprchlík, uprchlická krize, migrační krize, média, obsahová analýza, reprezentace, kódování, rámování

Annotation

The topic most frequently covered in the Czech media in 2015 was the migration crisis. This topic is treated in the present thesis by means of frame analysis, resulting in a description of a phenomenon of how media compete for a higher share of the press market through presentation of migration crisis. The research is based on articles on the topic of refugee crisis published in two Czech dailies, *Mladá Fronta Dnes* and *Hospodářské noviny*. Applying the concept of frame analysis, the author attempts to compare how and how frequently the two dailies covered the topic in 2015, provides an outline and historical background of the period, and describes the methods employed in the research, in particular the above-mentioned frame analysis.

Key words: migrant, refugee, refugee crisis, migrant crisis, media, content analysis, representation, coding, framing

Obsah

1	ÚVOD.....	1
2	TEORETICKÁ ČÁST	3
2.1	Migrace a migrační krize	3
2.1.1	Příčiny migrační krize	3
2.1.2	Migrační statistiky v rámci Evropské unie	4
2.1.3	Azyl.....	7
2.1.4	Migrace a Česká republika.....	11
2.2	Média	12
2.2.1	Typologie mezilidské komunikace	13
2.2.2	Stručná historie masových médií.....	13
2.2.3	Seriózní a bulvární tisk	14
2.2.4	Koncepce rámování.....	15
2.2.5	Česká média a důsledky rámování menšin.....	17
2.2.6	Reprezentace a stereotypy.....	18
2.3	Migrace a veřejné mínění v České republice.....	21
2.4	Téma migrační krize v českých médiích	22
2.4.1	Porovnání reprezentace migrace v zahraničních médiích.....	26
3	Praktická část.....	33
3.1	Metodika	33
3.1.1	Zkoumané vzorky.....	34
3.1.2	Použité metody.....	35
3.2	ČÁST I: IDENTIFIKACE	46
3.2.1	Počet zkoumaných článků	46
3.2.2	Počet článků za den	47
3.2.3	Publicistický styl.....	49
3.2.4	Obrazový doprovod (fotografie)	51
3.2.5	Aktualita fotografie (aktuální/ilustrační).....	52
3.2.6	Rozsah článku	53
3.2.7	Hlavní témata	55
3.2.8	Původ fotografie.....	58

3.3	ČÁST II: Rámování	59
3.3.1	Zabarvení článku.....	59
3.3.2	Dehumanizace	61
3.3.3	Binární opozice	62
3.3.4	Rámování osob	63
3.3.5	Zeměpisné označení.....	65
3.3.6	Prostor k vyjádření.....	67
3.4	ČÁST III.....	70
3.4.1	Mladá fronta Dnes	70
3.4.2	Hospodářské noviny.....	74
4	Závěr.....	81
5	Bibliografie	84
6	Seznam tabulek a grafů.....	92
7	Přílohy	93

1 ÚVOD

*Tohle léto vstoupí do dějin jako začátek vážných změn. Nebo jako perioda, kdy si jich všimli šéfeditoři médií a začali je tahat na titulní strany. Protože – jak víme – teprve když je něco na titulní straně, tak to existuje.*¹ Slova Zdeňka Johna Johna² z komentáře zveřejněného v září 2015. Slova, která ilustrují tehdejší situaci, kdy po měsících soustavného přehlížení došlo k tomu, že již v tu dobu dlouho probíhající konflikty na Blízkém východě zasáhly hmatatelně i samotnou Evropu. Státisíce lidí, do té doby strádajících v zemích trpícími válečnými konflikty, se dali ze zoufalství a s vírou v zářivější budoucnost, do pohybu. Jejich cílem se stala oáza klidu, míru a prosperity – Evropa. Ne všichni se však vytouženého cíle dočkali. Nebezpečná cesta přes Středozemní moře, povětšinou zprostředkována pašeráckými gangy, nechala uhasnout tisíce naděje na lepší zítřky pro celé rodiny. Lidé anonymně umírali mnohdy pouhé metry od vytoužené země.

Než si těchto osudů začala všimnout evropská média v širším záběru, trvalo to nějakou dobu. Ačkoliv čísla a statistiky vykazovaly znaky krize již dlouho před rokem 2015, teprve ve chvíli kdy se příchody lidí stále zvyšovaly došlo k zvýšení zájmů jak politiků, tak samotných médií. Do té doby prakticky neznámé téma začalo, jak Zdeněk John správně píše, ožívat díky titulním stranám tuzemských novin informujících o obrovské lidské tragédii, ale i rizicích z migrace vyplívajících.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na obsahovou analýzu dvou českých deníků – Mladé fronty Dnes a Hospodářských novin. Záměrem je vytvořit pilotní studii pro další badatele a vytvořit komparaci toho, jak obě média informovala o migrační krizi v nejspíše nejvyhrocenější chvíli, tedy v září roku 2015. Studie tak začíná se svým výzkumem 1. září 2015, den poté, co německá kancléřka Angela Merkelová vyřkla dnes již legendární výrok „Wir schaffen das“, tedy „Zvládneme to“, a postupně projevila solidaritu s uprchlíky mířícími do Evropy. Ať už její

---

¹ JOHN, Zdeněk. Podle čeho si budeme pamatovat léto 2015.

² Toho času šéfa zpravodajství MF Dnes

rozhodnutí má jakékoliv dopady, o kterých se vedou dodnes debaty jak v českých, tak snad i ve většině světových médiích, jedná se o zlomový bod roku 2015.

Dnes již můžeme na události toho roku nahlížet z jiné perspektivy, jelikož během následujících dvou let došlo k významným událostem, které na vývoj migrace do Evropy mají zásadní dopad. I přes neustálý trend poklesu příchodu lidí do Evropy a prakticky minimální migraci z Blízkého východu na území České republiky, se díky obřímu mediálnímu pokrytí a navazující veřejné debatě, tak uprchlictví a migrace dále hýbou společnostmi do takové míry, že jsou stále jedním z hlavních témat, které mají nesmírný vliv na politické rozeskupení moci v zemi i téměř tři roky od jejího nejvyhrocenějšího průběhu. Tuto skutečnost tak lze v případě České republiky aplikovat i na slavný Thomasův Teorém: *Jestliže je určitá situace lidmi definována jako reálná, pak je reálná ve svých důsledcích.*³

---

³ PETRUSEK, Miloslav. Definice situace.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 MIGRACE A MIGRAČNÍ KRIZE

2.1.1 Příčiny migrační krize

První, na co se při hlubším pohledu do migrační krize v Evropě musíme podívat, je samotná příčina všech migračních toků. Ke konci roku 2010 se rozbíhá událost, která je západními médii označována jako Arabské jaro. Jedná se o sérii revolučních nálad v zemích převážně vyznávajících islámské vyznání, kde dlouhotrvající nespokojenost s tamními režimy přerostla ve veřejný projev odporu.

Za pomyslný spouštěč Arabského jara můžeme označit tragickou smrt zelináře Muhammada Buazízi, který se ocitl v natolik zoufalé situaci, že se pro něj jediným východiskem stalo sebeupálení. Tato tragická chvíle se stala v tuniském městě Sídí Bú Zíd dne 17. prosince 2010. I přes počáteční odsouzení tohoto činu náboženskými učenci brzy lidé vyšli do ulic a nebohý Buazízi se stal symbolem odporu proti státní moci. Je nutné poznamenat, že spouštěčem všech následných nepokojů nebyl pouze výše zmíněný akt, nýbrž celá řada dalších okolností, mezi něž patří např. neuplatnitelnost mladých příslušníků daných států na trhu práce či velká sucha spojená s neúrodou nebo vysoká cena zemědělských komodit atd. Revoluční nálady se pak v řádu několika týdnů šířily do mnoha dalších arabských států.⁴

Tato práce ovšem nemá za účel detailně zkoumat vnitropolitické a společenské změny ve všech státech, kde Arabské jaro probíhalo. Pro vysvětlení příčin migrační krize je zapotřebí se zaměřit na revoluční průběh probíhající uvnitř blízkovýchodní země jménem Sýrie.⁵ Nepokoje v Sýrii započaly ve městě Dará ležícím na okraji státu. Za pomyslný spouštěč lze označit kruté zacházení s mladistvými Syřany, kteří po shlédnutí televize al-Džazíra nasprejovali zaznamenaná skandovaná hesla z Egypta a Tuniska na zeď, za což byli následně zatčeni. Zásah Syrského režimu proti raným nepokojům byl vskutku brutální, ale i přes jeho záměr být odstrašující represí se demonstrace a projevy nespokojenosti začaly šířit napříč Sýrií. Surovost a nasazení represivních

---

⁴ MENDEL, Miloš. *Arabské jaro*.

⁵ MENDEL, Miloš. *Arabské jaro*.

složek proti obyvatelstvu situaci eskalovalo do otevřené občanské války. Celý konflikt byl nakonec zostřen nejenom fragmentizací povstaleckých jednotek, ale i vstupem radikálních islamistických hnutí snažících se získat vliv na území Sýrie. Dlouhých šest let trvající válečný konflikt i například mimořádně suché období v letech 2006 až 2011, kdy na 75 % rolníků přišlo o úrodu a pastevcům v severovýchodní části země uhynulo 85 % zvířat můžeme považovat za příčiny jedné z největších migračních vln od druhé světové války⁶

Je nezbytné zmínit, že migrační toky nevedou pouze z výše zmíněné Sýrie, ale i z okolních destabilizovaných zemí v regionu, jakými jsou hlavně Afghánistán nebo Irák. Současně také z ekonomických či politických důvodů migrují do Evropy lidé z Afrických zemí. Překvapivé pak jsou i ze statistik vycházející Albánie a Kosovo, jež obsadili v letech 2014/2015 čtvrté a páté místo v počtu podaných žádostí o udělení azylu v některé ze zemí Evropské unie.⁷ Za hlavní ohnisko lze ovšem považovat Syrský region.

2.1.2 Migrační statistiky v rámci Evropské unie

Nejdůležitějším údajem je celkový součet příchozích do členských států Evropské unie, kterých za rok 2014 bylo 3,8 milionu.⁸ Nesmíme opomenout také nejméně 2,8 milionu emigrantů. Co se týče neregulární migrace, v roce 2014 se jedná o 276 113 osob.⁹

Při pohledu do statistik jednotlivých členských států dominuje ve velikosti imigrace v roce 2014 Německo s 884 900 příchozími osobami.¹⁰ Na druhém místě je Spojené království, které hlásí imigraci o velikosti 632 000 osob, a nakonec na pomyslné třetí příčce je Francie, do které přišlo na 339 900 osob.

---

⁶ BÁRTA, Miroslav, Martin KOVÁŘ a Otakar FOLTÝN. *Povaha změny*.

⁷ Eurostat [online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Countries_of_origin_of_\(non-EU\)_asylum_seekers_in_the_EU-28_Member_States,_2014_and_2015_\(thousands_of_first_time_applicants\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Countries_of_origin_of_(non-EU)_asylum_seekers_in_the_EU-28_Member_States,_2014_and_2015_(thousands_of_first_time_applicants)_YB16.png).

⁸ Statistika migrace a migrující populace [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

⁹ Irregular Migration & Return. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/irregular-migration-return-policy_en.

¹⁰ Statistika migrace a migrující populace [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

Opačný pohled, tedy statistiky emigrace ukazují, že v roce 2014 nejméně lidí opustilo Španělsko, a to 400 400 osob.¹¹ Pro upřesnění je nutné dodat, že imigrace ve Španělsku je na čísle 305 500 osob, který alespoň částečně kompenzuje výše zmíněnou emigraci. Hned za Španělskem se umísťuje Německo s emigrací o velikosti 324 200 osob. V závěsu se drží Spojené království, které uvádí, že v roce 2014 jej opustilo 319 100 osob.

Eurostat dále uvádí, že k 1. lednu 2015 žilo v některém ze členských států Evropské unie 34,3 milionu osob narozených mimo EU-28 a 18,5 milionu osob, které se narodily v jiném členském státě, než pobývaly.¹² Nejvíce cizích státních příslušníků / státních příslušníků narozených v zahraničí žijících v členských státech EU byl zjištěn v Německu (7,5 milionu), Spojeném království (5,4 milionu), Itálii (5 milionů), Španělsku (4,5 milionu) a ve Francii (4,5 milionu). Zajímavým faktem je, že v těchto zemích žilo 76 % všech cizích státních příslušníků žijících ve všech členských státech Evropské unie.¹³

Posledním důležitým údajem, který je správné zmínit je počet nabytí státního občanství v některém ze členských států EU. Data hovoří o 889 100 osobách, které nabyli státního občanství některého členského státu Evropské unie. Nejvíce ve Španělsku (205 900 osob), Itálii (129 900 osob) a v Německu (110 600 osob).¹⁴

Počet občanů třetích zemí, kteří nabyli státní občanství některého ze členských států Evropské unie bylo 784 800. Jedná se zejména osoby pocházející z některých Afrických zemí (29 %) z nichž jsou nejvíce zastoupeni občané Maroka (tj. 10,4 % z celkového počtu udělených státních občanství). Dále pak obyvatelé původem ze Severní a Jižní Ameriky (21 %), kde nejvíce státních občanství bylo uděleno občanům Ekvádoru (tj. 3,9 % z celkového počtu udělených státních

---

¹¹ *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

¹² *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

¹³ *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

¹⁴ *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

občanství). Obyvatelé Asijských zemí (20 %) jsou nejvíce zastoupeni občany Turecka (tj. 4,2 % a Indie 4 % z celkového počtu udělených státních občanství) Co se týče občanů nečlenských zemí Evropské unie, nejvíce nabývali státní občanství některé z členských zemí Evropské unie občané Albánie (tj. 4,6 % z celkového počtu udělených státních občanství). Eurostat do této statistiky dále započítává i občany členských států Evropské unie, kteří nabyli státní občanství jiného státu Evropské unie, a to v počtu 95 700 osob (tj. 11 % z celkového počtu všech udělených státních občanství).¹⁵

Statistiky za rok 2015 udávají, že se do členských států Evropské unie přistěhovalo 4,7 milionu lidí. Emigrace, či odchod z některého členského státu Evropské unie pak zvolilo 2,8 milionu osob.¹⁶ Z celkového počtu 4,7 milionu příchozích je pak v roce 2015 celkem 2,4 milionu osob ze třetích zemí.¹⁷

Je důležité zmínit, že nejvíce příchozích je evidováno v Německu (1 543,8 tisíce), následuje Spojené království (631,5 tisíce), třetí se umístila Francie (363,9 tisíce).¹⁸

Data z UNHCR z 22. prosinci 2015 hovoří o celkem 972,500 uprchlících, kteří se k 21. prosinci 2015 dostali do Evropy přes středozevní moře.¹⁹ Číslo je pak v celkovém online přehledu Mediterranean Situation na hodnotě 1 015 078.²⁰ Organizace IOM pak pro srovnání za celý rok 2015 v datech vykazuje celkem 1 046 599 příchodů migrantů do Evropy.²¹

Rok 2016 se nese ve znamení obřího propadu příjezdů, zejména díky dohodě mezi Evropskou unií a Tureckem. IOM ve své zprávě hovoří o celkem 387 739 příchodech migrantů za

---

¹⁵ *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

¹⁶ *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

¹⁷ *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

¹⁸ *Statistika migrace a migrující populace* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs.

¹⁹ *A million refugees and migrants flee to Europe in 2015* [online]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/news/press/2015/12/567918556/million-refugees-migrants-flee-europe-2015.html>.

²⁰ *Mediterranean Situation* [online]. Dostupné z: <http://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>.

²¹ *Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond* [online]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/2016_Flows_to_Europe_Overview.pdf.

celý rok 2016, z toho po souši přišlo pouze 24 388 osob. Jedná se tak o propad v hodnotě 63 %.²² Statistiky UNHCR vykazují 362 753 příjezdů migrantů po moři, což je podobná hodnota, o které hovoří i IOM (363 401).²³

Při pohledu na data k září 2017, IOM hovoří o celkem 146 287 příchodech do Evropy, z toho 8 516 lidí přišlo po souši, zbytek pak využil cestu přes moře. Pokračuje tak trend v postupném úbytku migrace do Evropy. Zpráva navíc poukazuje na fakt, že například jen Řecko zaznamenalo 86 % pokles migrace oproti roku 2016 (ovšem k již zmíněnému září). Důležitým poznatkem je, že pokles hlásí i Itálie (20 % oproti roku 2016, mezi druhým a třetím čtvrtletím 2017 je to dokonce 64 %).²⁴

2.1.3 Azyl

*Za uprchlíka dle Úmluvy o právním postavení uprchlíků považujeme osobu, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodu příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí i pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit.*²⁵

V níže přiloženém grafu²⁶ se lze seznámit s vývojem počtu podaných žádostí na udělení azylu v Evropské unii. Nárůst mezi lety 2013 a 2016 je obrovský, pozastavit se ovšem

---

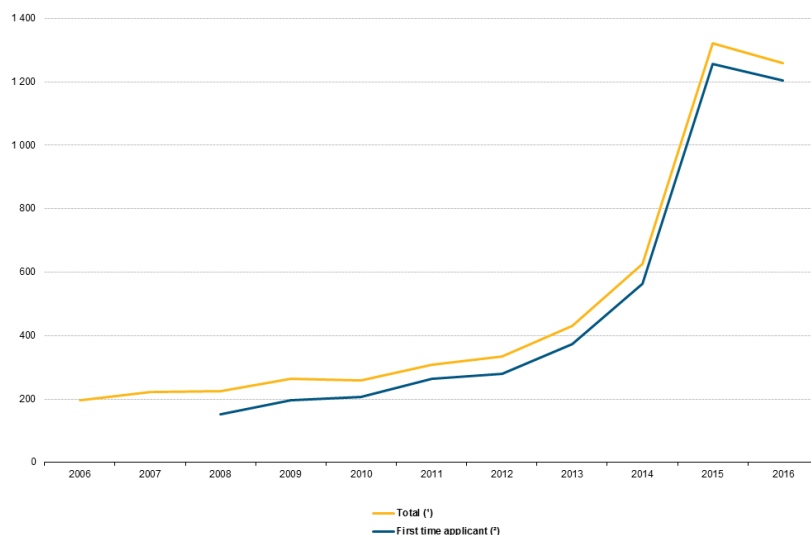
²² *Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond* [online]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/2016_Flows_to_Europe_Overview.pdf.

²³ *Mediterranean Situation* [online]. Dostupné z: <http://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>.

²⁴ *MIGRATION FLOWS TO EUROPE - 2017 QUARTERLY OVERVIEW SEPTEMBER* [online]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/Q3_Overview_Arrivals_to_Europe.pdf.

²⁵ UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠŤÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTER. *Migrace*.

²⁶ *Asylum Applicants* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/f/ff/Asylum_applications_%28non-EU%29_in_the_EU-28_Member_States%2C_2006-2016_%28thousands%29_YB17.png.

(*) 2006 and 2007: EU-27 and extra-EU-27.
 (*) 2006 and 2007: not available.
 Source: Eurostat (online data codes: migr_asvctz and migr_asyappctza)

Graf 1

můžeme nad tím, proč k masivnímu nárůstu migrace do Evropské unie dochází až zejména mezi lety 2014 a 2016. Dle UNHCR to vysvětluje v případě syrských uprchlíků hlavně ztráta naděje, kdy mnoho uprchlíků trávilo dlouhou dobu v uprchlických táborech, kde čekali a mnozí z nich ještě stále doufají v rychlé ukončení konfliktu a návrat domů.²⁷

Válka v Sýrii ovšem trvá již od roku 2011. Dodejme, že první lidé prchali ze Sýrie již několik týdnů po vypuknutí nepokojů a vládních represích vůči protestujícím občanům. Život v táboře je příznačný špatnými podmínkami, stereotypní rutinou a zároveň nemožností naplnění jedné ze základních lidských potřeb – seberealizace. Pro syrského uprchlíka je těžké najít práci, žít plnohodnotný život či vyrovnávat se s chudobou. Evropa se tedy dá považovat za jakousi ideu, nový životní cíl. Nelze hovořit pouze o vidině prosperity a zajištění rodiny, ale také o restartu – novém začátku šťastného, a hlavně naplněného života.

Nejvíce syrských uprchlíků v poměru k obyvatelstvu daného státu se nacházelo v sousedním Libanonu, kde jich k 31. 12. 2016 žilo 1 011 366.²⁸ Jeden z pěti obyvatel Libanonu je

²⁷ Seven Factors behind movement of Syria refugees to Europe. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/news/briefing/2015/9/560523f26/seven-factors-behind-movement-syrian-refugees-europe.html>.

²⁸ Syria Regional Refugee Response. Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=122>.

tedy uprchlíkem.²⁹ Nejvíce uprchlíků vůbec hostí v současnou dobu Turecko, a to v počtu 2 910 281 osob k 16. 2. 2017.³⁰ Ve zprávě Evropské komise z 10. 1. 2018 se dokonce hovoří o čísle 3,7 milionu uprchlíků.³¹

Zpět k vývoji počtu azylových žádostí v Evropské unii včetně zemí Evropského sdružení volného obchodu (EFTA). Čísla uvádějí tzv. *first time asyllum applications*. Jako první rok jsem vybral 2011, tedy vypuknutí Arabského jara. V tomto roce evidujeme 341 795 žádostí o azyl. Nejvíce žadatelů přišlo z Afghánistánu (30 245).³² Důležitou informací pak je, že syrští občané nejsou ani mezi prvními deseti zeměmi, ze kterých se do EU a EFTA migrovalo.

Rok 2012 přináší mírný nárůst žádostí o azyl, a to 373 545. Na prvním místě se stále drží uprchlíci z Afghánistánu (30 410), na druhém místě se objevují Syřané (25 665). Posuňme se do roku 2013. Počet žádostí o azyl vzrostl na 464 500. V tomto roce se uprchlíci ze Sýrie dostávají na pomyslné první místo s počtem 52 750 žádostí o azyl.

Velký skok přichází následující rok 2014, kdy byl celkový počet žádostí na čísle 662 175. Nejvíce žádostí zaznamenáváme opět ze Sýrie se skoro dvojnásobným nárůstem (127 890), na druhém místě jsou pak žádosti lidí prchajících z Eritree (46 750).

Vyvrcholením rostoucího počtu azylových žádostí je pak rok 2015. Celkem bylo podáno 1 398 285 žádostí o azyl, což je nárůst o 111 % oproti předcházejícímu roku. Nejvíce o azyl žádali občané Sýrie (383 730). Jedná se o 200 % (!) nárůst oproti roku 2014. Na druhém místě jsou pak žádosti občanů Afghánistánu (196 205) a Iráku (130 345). Nejvíce žádostí o azyl pak bylo podáno v Německu (442 000).³³

---

²⁹ Syrská uprchlická krize v číslech. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/news/3768/syrska-uprchlicka-krize-v-cislech>.

³⁰ Syria Regional Refugee Response - Turkey. Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=224>.

³¹ Turkey [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/turkey_syrian_crisis_en.pdf.

³² Asylum Applications in the EU/EFTA by Country, 2008-2016 (Q1). Dostupné z: <http://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/asylum-applications-euefta-country-2008-2016-q1>.

³³ Asylum statistics [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics.

V roce 2016 je migrace z Blízkého východu omezena dohodou mezi Evropskou unií a Tureckem z 18. března 2016 s platností od 20. března 2016.

Obě strany se dohodly, že všichni lidé nelegálně migrující na řecké ostrovy budou vráceni do Turecka. Migranti, kteří vstoupí na řecké ostrovy musí být zaregistrováni a jejich azylové řízení budou provádět řecké úřady. Ti, kteří o azyl nepožádají nebo jejich žádost bude vyhodnocena negativně, budou navráceni do Turecka. Za každého syrského občana, navráceného z řeckých ostrovů zpět do Turecka bude jeden syrský občan přesídlen z Turecka do Evropské unie.³⁴ Důsledkem této dohody je pokles nelegální migrace. Počet žádostí o azyl v celkových číslech je sice nižší, v některých zemích ovšem došlo i díky vlivu výše zmíněné dohody k obrovskému růstu.

Data z roku 2016 hovoří o 1 204 280 tzv. prvních žádostí o azyl. Jedná se o 4 % propad oproti roku 2015. Na prvním místě jsou stále občané Sýrie (334 820), následují občané Afghánistánu (182 985) a Iráku (126 955). Dohoda Evropské unie a Turecka ovšem zapříčinila velký nárůst podaných žádostí v Řecku (49 875), což je oproti předcházejícímu roku vzestup o 339 %. Nejvíce žádostí o azyl bylo podáno v Německu, a to 722 265, což představuje růst v řádu 63 % oproti roku 2015. Největší růst oproti předcházejícímu roku zažilo Chorvatsko (2 150), jedná se o 1 413 % nárůst.³⁵

Celkem bylo uděleno 710 400 azylů členskými státy Evropské unie v roce 2016, kdy více než polovina (405 600 azylů) byla udělena Syřanům, a to nejvíce v Německu (přes 70 % ze všech syrských žádostí).³⁶ Vytvoření dohody mezi Evropskou unií a Tureckem zapříčinilo zvýšení žádostí o azyl v Řecku (celkem o 3,2 % oproti roku 2015, tedy na 4,1 %).³⁷ Nejvíce žádostí o azyl podali občané Sýrie (26 630). Samotná Itálie se nakonec nestala hlavní alternativní trasou pro uprchlíky z Blízkého východu a Asie. Itálie zaznamenala velký nárůst v počtu podaných žádostí o azyl

---

³⁴ *Dohoda EU s Tureckem, 18. března 2016* [online]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/dohoda-eu-s-tureckem--18--brezna-2016-148971/>.

³⁵ *Eurostat Newsrelease* [online]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1>.

³⁶ *EU Member States granted protection to more than 700 000 asylum seekers in 2016* [online]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/6049358/7005580/Asylum+Quarterly+Report+Q2+2017.pdf/7a771a52-9501-45e3-8c28-35c09e379fd0>.

³⁷ *Asylum statistics* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics.

(zvýšení o 3,4 % na 10,1 % oproti roku 2015) nejvíce žádostí bylo podáno Nigerijci (26,550 žádostí).³⁸

Za rok 2017 byly k únoru 2018 dostupná pouze data od ledna do srpna 2017. Celkem za tuto dobu podáno 479 650 tzv. prvních žádostí o azyl.³⁹ Tyto čísla naznačují, že rok 2017 v porovnání s roky 2015 a 2016 přinesl velký pokles v počtu žádostí o azyl v členských státech Evropské unie.

2.1.4 Migrace a Česká republika

Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá analýzou obsahu dvou celostátních deníků, nesmím opomenout také tuzemské statistiky. Ty stojí v kontrastu oproti datům Evropské unie zvláště počtem 114 azylových žádostí na jeden milion obyvatel v roce 2016.⁴⁰ Společně s Estonskem tak Česká republika v této statistice zaujímá 24. místo. Na posledním místě s 18 žádostmi na jeden milion obyvatel je pak sousední Slovensko.

V roce 2016 bylo v České republice podáno 1 478 žádostí o Azyl.⁴¹ Oproti roku 2015 (1525 žádostí) se jedná o pokles v hodnotě 3,08 %. V roce 2015 bylo uděleno 71 azylů⁴² a v roce 2016 pak byl azyl udělen 148 osobám, tedy o 108,45 % více než v roce 2015.⁴³ Z toho největší počet žádostí byl podán Ukrajinci (507 žádostí), následují Iráčané (158 žádostí), na třetím místě konečně Kubánci (85 žádostí). Zajímavostí je, že Syřané se umístili až na čtvrtém místě s celkovým počtem

---

³⁸ *Asylum statistics* [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics.

³⁹ *EU asylum applications drop off drastically in 2017* [online]. Dostupné z: <http://www.dw.com/en/eu-asylum-applications-drop-off-dramatically-in-2017/a-41976192>.

⁴⁰ *Eurostat Newsrelease* [online]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1>.

⁴¹ Cizinci: Mezinárodní ochrana. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_rizeni_azyl.

⁴² Cizinci: Mezinárodní ochrana. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_rizeni_azyl.

⁴³ *Souhrnná zpráva o mezinárodní ochraně za rok 2016* [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/cs-stat-2016-pdf.aspx>.

78 žádostí.⁴⁴ Migrace se tak České republice vyhýbá a je považována za tranzitní zemi přes kterou migranti cestují do jimi vytyčeného cílového státu.

Na území České republiky žilo 465,000 cizinců dle dat Českého statistického úřadu za k 31. prosinci 2015.⁴⁵ Z toho nejvíce občanů Slovenské republiky (101 589), Ruské federace (34 972) a Spolkové republiky Německa (20 464).⁴⁶ K 31. prosinci 2016 pak v České republice pobývalo celkem 493,000 cizinců.⁴⁷

2.2 MÉDIA

Pojem média je skloňován v naší společnosti dennodenně v různých perspektivách. Při pohledu na původ tohoto slova zjistíme, že vychází z latiny a můžeme jej přeložit jako prostředek či zprostředkující činitel.⁴⁸ Médium je tedy prostředek, jehož účelem je nést určitou informaci vysílanou komunikátorem k příjemci či více příjemcům, kteří tvoří tzv. mediální publikum.⁴⁹ Médium tedy zprostředkovává mezilidskou komunikaci.⁵⁰

---

⁴⁴ *Souhrnná zpráva o mezinárodní ochraně za rok 2016* [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/cs-stat-2016-pdf.aspx>.

⁴⁵ Cizinci: Počet cizinců. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>.

⁴⁶ *T14 Cizinci podle kategorií pobytu, pohlaví a občanství k 31. 12. 2015* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11292/27914491/1512_c01t14.pdf/87b35289-febc-44ec-b2ad-b745d98ea17a?version=1.0.

⁴⁷ Cizinci: Počet cizinců. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>.

⁴⁸ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*.

⁴⁹ Podrobněji např. Lasswell nebo Lazarsfeld

⁵⁰ Mezilidská komunikace je v současné době velmi úzký termín. Vzhledem k faktu, že dochází k prudkému rozvoji tzv. chatbotů, kteří jsou využíváni například internetovými obchody ke komunikaci Umělé inteligence se zákazníky, je velmi pravděpodobné, že se studium komunikace rozroste o nový podobor zahrnující již zmíněnou umělou inteligenci.

2.2.1 Typologie mezilidské komunikace

Pojem komunikace vychází z latinského slova *communicare*, které je primárně překládáno jako sdílet. Denis McQuail vytvořil tzv. pyramidu komunikace, ve které je uspořádáno základních pět druhů komunikace (intrapersonální, interpersonální, skupinová, mezi skupinová, institucionální a celospolečenská). Základnu této pyramidy tvoří intrapersonální komunikace, která se dá vyložit jako vnitřní rozmluva sloužící k zpracování přijaté informace. Na vrcholu se pak nachází celospolečenská komunikace, do níž spadá i masová komunikace, kterou lze označit za nejsložitější a zároveň velmi sofistikovanou komunikační síť. Toto členění má svůj význam, který McQuail vysvětluje:

Sestupujeme-li po této pyramidě shora dolů, nacházíme na každé rovině stále více jednotlivých příkladů komunikace a každá rovina zároveň představuje zvláštní problematiku pro výzkum a teoretické uvažování. V moderní integrované společnosti často najdeme velké veřejné komunikační sítě, zpravidla závislé na prostředcích masové komunikace, které různým způsobem a různou měrou zasahují a spojují všechny občany.⁵¹

2.2.2 Stručná historie masových médií

Sdílení informací mezi lidmi je přirozenou součástí naší společnosti již od prvních formujících se lidských skupin a společenství. Je jednou z kardinálních příčin rychlého technologického i společenského rozvoje, vedoucího k dnešní civilizaci. Z původního ústního přenášení poznatků se postupem vývoje lidstva začaly informace šířit obrázkovou či psanou formou. Problémem však bylo díky omezené schopnosti vytvářet kopie daného sdělení, docílit co největší efektivity v šíření zprávy. Publikum určitého sdělení bylo často velmi omezené. I přes to můžeme jisté prvky masové komunikace nalézt i v celkem daleké historii. Například již v antickém Římě se užívaly k informování veřejnosti *informační letáky nazývané Acta Diurna*.⁵² McQuail pak upozorňuje, že o prvcích masové komunikace můžeme v podstatě hovořit v souvislosti s šířením politických a náboženských myšlenek ve středověku. Právě definici ovšem

---

⁵¹ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*.

⁵² DEFLEUR, Melvin a Sandra BALL-ROKEACH. *Teorie masové komunikace*.

ještě neodpovídá zejména z důvodu absence dominantního média, kterým by tyto myšlenky byly šířeny.⁵³

I přes tiskařské zkušenosti na Dálném východě již v 11. století, došlo k zásadnímu a přelomovému vynálezu knihtisku v Evropě až v 15. století.⁵⁴ Revoluční čin Johannese Gutenberga zapříčinil, že mohly být různé knihy, zprávy, ale i proticírkevní a protispolečenské texty šířeny daleko rychleji pro daleko větší počet příjemců. To následně způsobilo snahu autorit o kontrolu informací či myšlenek šířených mezi lidmi. Docházelo k prudkému rozšíření cenzury a kontroly nad vydávaným obsahem. První předchůdci novin se začali objevovat v první polovině 17. století a byly nazývány *corantos*.⁵⁵ Tento jednostránkový nepravidelně vycházející list s převážně zahraničními informacemi po určitém čase ovšem podlehl cenzuře. Pro rozvoj novin dnešního typu bylo snad nejdůležitější souvislostí postupná liberalizace a demokratizace společnosti. K největšímu rozmachu tak docházelo ve chvílích, kdy vlády jednotlivých států ztráceli svou absolutní moc. Nástup svobodného tisku a změna společenských poměrů vedoucích k postupnému vytváření nových a vzdělaných tříd, kterým právě tato forma komunikace mohla velmi dobře posloužit, vytvořili výborné podmínky pro rozvoj novin a žurnalistiky. Cesta, která se ovšem musela projít, je poměrně dlouhá, ale jak McQuail komentuje:

*Přestože se vývoj čas od času v podstatně zbrzdí či vrátí zpátky, obecně platí, že tisk historicky směřuje ke stále větší míře svobody.*⁵⁶

2.2.3 Seriózní a bulvární tisk

Nezávislý seriózní tisk cílí na, pokud možno, co nejvíce objektivní informování a vysokou úroveň psaného textu pro vzdělané publikum. To je ovšem tvořeno úzkou skupinou čtenářů. Proto, i přes jejich dostupnost většímu počtu čtenářů již v průběhu 19. století, je nemůžeme řadit mezi opravdová masová média. Skutečně masové publikum vzniklo až při postupném

---

⁵³ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*.

⁵⁴ KNEIDL, Pravoslav. *Z historie evropské knihy*.

⁵⁵ KNEIDL, Pravoslav. *Z historie evropské knihy*.

⁵⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*.

vzniku tisku, kterému dnes říkáme bulvární. S prudkými společenskými změnami v 19. století, které přináší rostoucí gramotnost, ale zároveň i hluboké sociologické změny se četba tisku dostává i k členům nižších středních a nižších tříd. Tyto noviny šířené zejména pouličním prodejem s velmi nízkou cenou⁵⁷ se díky svému jazyku, stylu, a hlavně rozdílnému obsahu oproti serióznímu tisku staly všeobecně oblíbeným médiem pro vesměs homogenní, teď už skutečně masové, publikum.⁵⁸

2.2.4 Koncepce rámování

Koncepce rámování⁵⁹ je více než 40 let stará teorie, jejíž základy položil kanadský sociolog Ervin Goffman ve své knize *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience* z roku 1974. Zde se ovšem zabýval rámováním v projevech každodenního života, nikoliv v přímé souvislosti se světem médií.⁶⁰ Při definování pojmu „rámování“⁶¹ narážíme na několik výkladů. Jako prvního uvedme Maxwella McCombs: *Rámcovat znamená vybírat určité aspekty vnímané reality a zvýšit jejich významnost ve sdělovaném textu tak, že se prosazuje určitá definice problému, kauzální vysvětlení, morální hodnocení či také doporučené řešení popisované záležitosti.*⁶² McCombs již v úvodu pasáže věnované rámování označuje tento jev jako nastolování agendy druhého stupně, tedy jakési rozšíření základního *Agenda setting*.⁶³

Denis McQuail hovoří o dvojitým významu slova rámování, a to ve smyslu procesu, kdy dochází k utváření zpravodajského obsahu a jeho zasazení do *souvislostí podle určitých skrytých významových struktur*. Jako druhý význam uvádí následný *účinek rámování na veřejnost*.⁶⁴

Z českých autorů zmiňme definici Martina Trampoty a Martiny Vojtěchovské: *Rámcovat znamená vybírat určité aspekty vnímané reality a zvýšit jejich významnost ve sdělovaném textu*

---

⁵⁷ viz. pojem „penny press“

⁵⁸ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*.

⁵⁹ V odborné literatuře často dochází k výskytu termínů rámování či rámcování. Oba výrazy mají totožný význam.

⁶⁰ GOFFMAN, Erving. *Frame analysis*.

⁶¹ V česky psané literatuře bývá často používán i anglický originál „framing“

⁶² MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting*.

⁶³ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting*.

⁶⁴ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*.

*tak, že se prosazuje určitá definice problémů, kauzální vysvětlení, morální hodnocení či také doporučené řešení popisované události.*⁶⁵

Maxwell McCombs dále rozvádí bližší výklad slov „rámec“ takto: *Rámec je atributem zkoumaného objektu, protože jej popisuje. Ovšem ne všechny atributy jsou rámce. Pokud je rámec definován jako dominantní perspektiva pohledu na objekt – všudypřítomný popis a charakterizace objektu -, pak je užitečné jej vymezit jako zvláštní typ atributu.*⁶⁶ McCombs pak dále zdůrazňuje myšlenku, že *většina rámců má sklon ke komplexnosti, protože obsahují nebo implikují množství atributů nižšího řádu. Jinými slovy, rámce jsou organizační principy, které zahrnují a zdůrazňují určité atributy nižšího řádu na úkor mnoha dalších. Rámce slouží jako výkonné prostředky spojování mikroatributů, a v důsledku je tedy lze považovat za makroatributy.*⁶⁷

V čem tedy spočívá základní problém rámců je fakt, že pokud určité médium zdůrazňuje určitou vlastnost či charakteristiku objektu o němž referuje, může dojít k tomu, že veřejnost začne na celý objekt klást větší důraz. To ovšem může, ale zároveň nemusí být účelem preferovaného čtení.⁶⁸ Dochází tak k případům stereotypizace, tzv. nového rasismu či k již zmíněným situacím, kdy veřejná agenda může zveličovat např. určitou lokální problematiku na celonárodní úroveň. Příkladem budiž situace v Americkém Texasu v 90. letech, kdy média často psala o zločinnosti a veřejnost to přijala tak, že začala zločinnost chápat jako jeden z nejzávažnějších problémů celé země.⁶⁹

Jak uvádí McQuail, *Rámování je také způsob, jak interpretovat izolovaná fakta. Novináři se bez tohoto postupu takřka neobejdou, a pokud jej použijí, odchylují se od čisté “objektivity”. k určité (nezamyšlené) předpojatosti.*⁷⁰ Z toho je patrné, že v novinářské profesi je značně těžké se rámování vyhnout. Jako další velmi podstatný faktor, který je důležitý zmínit pro tuto práci je jev, o které píše Robert Entman: *Na jedné straně jsou charakteristikou rámce, že jisté věci vyzdvihuje,*

---

⁶⁵ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií.*

⁶⁶ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting.*

⁶⁷ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting.*

⁶⁸ význam, který do textu intencionálně vkládá jeho autor s cílem, aby čtenář tento význam adoptoval. REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace.* Praha: Portál, 2004. ISBN 80-717-8926-7, str. 35

⁶⁹ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting.*

⁷⁰ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace.*

vybírání a na základě toho určuje význam události nebo tématu, na straně druhé stejně tak důležité je to, co rámec opomíjí, vynechává. A obojí, to vyřčené i nevyřčené je pro jeho vymezené důležité. Je stejně tak podstatné to, co je sděleno, jako to, co chybí.⁷¹

2.2.5 Česká média a důsledky rámování menšin

Výše citovaný Entmanův jev se velmi často vyskytuje zejména v souvislosti se zpravodajstvím o náboženských či etnických menšinách, kdy v případě popisované události mnohdy nedostávají prostor k vyjádření zástupci zúčastněné menšiny. Problematický je i celkový přístup médií k informování o muslimské menšině, kdy muslimové jsou veřejností bráni jako hrozba díky nastolování agendy, která se více věnuje kriminalitě a terorismu. V českých médiích, leckdy za přispění nejvyšších vládních činitelů,⁷² vzniká negativní obraz muslimské menšiny i díky tomu, že česká média se v tomto případě věnují islámu zejména v *kontextu konfliktu, násilí či války*.⁷³ Zprávy z každodenního života muslimské menšiny v České republice jsou velmi opomíjeny, a tak dochází k rámování, které má vliv na publikum víceméně ze zpráv, kde je islám spojen s již zmíněným kontextem násilí, konfliktu a války.

Kromě muslimské menšiny důsledky rámování pociťuje v České republice i romská menšina. Většina příspěvků o Romech v českých médiích analyzovaných od 1. 7. 2011 do 31. 5. 2012 vypovídá o tom, že nejvíce příspěvků je rámovaných kriminalitou. Bulvární deník Blesk věnoval ze 155 textů o Romech celých 136 (87,7 %) tématu souvisejícího s kriminalitou. Dle zdrojové studie tak dochází k důsledku, kdy si veřejnost začíná slovo Rom spojovat právě se zmiňovanou kriminalitou.⁷⁴

Vietnamská menšina v České republice je v příspěvcích psaných českými médii dle agentury Newton Media negativně rámována v souvislosti s nelegálním pobytem, nelegálním

---

⁷¹ Nastolování agendy a proces rámování. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php@disp=teorie&shw=385&lst=108.html>.

⁷² Každý terorista je muslim a budou nám sekát ruce. Co řekl Zeman o běžencích a islámu? [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/budou-nam-sekat-ruce-a-kazdy-terorista-je-muslim-co-rekl-zem/r~b485f7b678b211e5b286002590604f2e/>.

⁷³ TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku*.

⁷⁴ Romská tematika často slouží k většímu zisku, objektivních zpráv je málo. Dostupné z: <http://www.romea.cz/dokumenty/analiza-podzim2014-finale.pdf>.

zbožím, tržnicemi či padělaným zbožím. Tyto negativní rámce jsou obsaženy ve článcích v rozpětí let 2000–2013. Jejich výskyt je proměnlivý, důležité je zmínit vysoký nárůst článků o vietnamské komunitě v letech finanční krize. Negativní rámce zde ovšem alespoň částečně ve stejném časovém horizontu vyvažují články o druhé generaci Vietnamců a úspěšné integraci. Takto rámované sdělení o vietnamské menšině se nejvíce vyskytovala před vypuknutím finanční krize.⁷⁵

2.2.6 Reprezentace a stereotypy

Dle slovníku mediální komunikace znamená reprezentace v souvislosti s lingvistikou a sémiotikou *zastupování abstraktního konkrétním*.⁷⁶ Reprezentace je v tomto pohledu vykládána jako *mechanismus produkování významu, který je tvořen vztahy mezi předmětem, konceptem a znakem*.⁷⁷ Pro tuto práci pokládám za nejdůležitější tzv. konstrukcionistickou teorii reprezentace reality od Stuarta Halla. Ten přišel celkem se třemi teoriemi. Již zmíněnou teorií konstrukcionistickou, teorií intencionální⁷⁸ a teorií reflexivní⁷⁹ Konstrukcionistická teorie se zabývá zejména problematikou zobrazování skutečnosti v masových médiích. Dle Halla jazyk operuje jako systém reprezentací, kdy používáme znaky a symboly, bez ohledu na to, zdali se jedná o psané slovo, zvuk, elektronicky vytvořené obrazy, notový zápis nebo dokonce objekty – reprezentují ostatním lidem naše koncepty, myšlenky, nápady a pocity. Reprezentace skrze jazyk je tedy základem procesu vytváření významu. Reprezentace tak dle Halla slouží k výměně výše zmíněných skutečností mezi členy kultury skrze jazyk, znaky a obrazy, které zastupují dané věci.⁸⁰ Jeho konstrukcionistický přístup se snaží vysvětlit, že ke skutečnosti naší organizace pomocí kódu tedy nejsme schopni k ní přistupovat i přes začnou snahu objektivním způsobem.⁸¹ Konstruktivisté dle Halla nepopírají existenci materiálního světa, jen se snaží vysvětlit, jak je již

---

⁷⁵ MEDIÁLNÍ STEREOTYPY NEJČASTĚJI PŘIPISOVANÉ NÁRODNOSTNÍM MENŠINÁM ŽIJÍCÍM NA ÚZEMÍ ČR. Dostupné z: <http://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy/medialni-stereotypy-nejcasteji-pripisovane-narodnostnim/detail>.

⁷⁶ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*.

⁷⁷ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*.

⁷⁸ Intencionální teorie uvádí, že význam není součástí samotných věcí ani není konstruován uměle pomocí např. znaků.

⁷⁹ Reflexivní teorie předpokládá, že významy jsou uloženy ve věcech samých.

⁸⁰ HALL, Stuart, Jessica. EVANS a Sean NIXON. *Representation*.

⁸¹ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*.

výše zmíněno, že k reprezentaci našich představ využíváme vždy určitý systém (jazykový, obrazový, znakový atd.), abychom vytvořili jejich význam.⁸²

Z dalších definic jistě stojí za zmínku dělení reprezentace do čtyř kategorií (re-representace, reprezentativnost, převedení a pochopení) od Richarda Dyera.⁸³ Jeho rozčlenění se přímo dotýká výskytu a využití reprezentace v médiích a velmi se dotýká také pojmu stereotypizace, který je s reprezentací úzce spojen. Nedokonalost, kterou jazyk a systém různých znaků či obrazů přináší při výkladu reality vede k vytváření stereotypů, špatného nastavení preferovaného čtení, kdy si může publikum špatně vyložit zamýšlenou interpretaci autora sdělení.

2.2.6.1 Druhy reprezentace

Pokud se zaměříme na reprezentaci lidí a sociálních skupin, můžeme hovořit o jejich třech typech, a to o typech, stereotypch a archetypch.⁸⁴

2.2.6.2 Typy

Dle Jana Jiráka jsou *typy jako postavy prezentovány jako jedinečné lidské bytosti, ale charakteristické jsou více tím, co reprezentují než tím, že by to byly jedinečné lidské bytosti.*⁸⁵ Typem tedy může být například učitel, hospodský atd.

2.2.6.3 Stereotypy

*Stereotyp je velmi stabilní prvek ve vědomí, respektive psychický a přeneseně i sociální mechanismus, regulující vnímání a hodnocení určitých skupin jevů, ovlivňující názory, mínění, postoje i chování.*⁸⁶ Jan Jirák pak definuje stereotyp jako *zjednodušenou reprezentací nějakého*

---

⁸² HALL, Stuart, Jessica. EVANS a Sean NIXON. *Representation*.

⁸³ JIRÁK, Jan a Greame BURTON. *Úvod do studia médií*.

⁸⁴ JIRÁK, Jan a Greame BURTON. *Úvod do studia médií*.

⁸⁵ JIRÁK, Jan a Greame BURTON. *Úvod do studia médií*.

⁸⁶ *Velký sociologický slovník*.

*lidského projevu, rysu či postoje. Stereotyp se ustavuje tím, že se po řadu let objevuje jako re-prezentace téhož, ať v médiích či v každodenním životě.*⁸⁷

Slovo stereotyp s výše zmíněným významem se prvně objevuje v knize *Public Opinion* od sociologa Waltera Lippmanna. Tento autor rozlišuje čtyři funkce stereotypu (proces uspořádání, zkratky, způsob odkazování ke „světu“ a vyjádření „našich“ hodnot a postojů).⁸⁸ Lippman o stereotypech mluví jako o *uspořádaným, více či méně konzistentním obrazem světa, kterému jsme přizpůsobili naše zvyklosti, preference, schopnosti, pohodlí a naděje.*⁸⁹ Stereotypy využíváme jako formu obrany a definujeme jimi své místo ve složitém světě. Jakýkoliv útok na naše stereotypy je vlastně útokem na základy našeho vnímání reality. Navíc dochází k provázání a zabarvení stereotypů emocemi, díky nimž je zmíněný útok na gradován. Lippman přímo píše: *Jsou pevností našich zvyklostí a za jejími hradbami se cítíme v bezpečí, v postavení, jaké zaujímáme.*⁹⁰

2.2.6.4 Archetypy

Archetyp je pojem, který je přejatý z analytické psychologie C. G. Junga. Ten pod tímto slovem nazýval určité *nevědomé prvky v duševním životě člověka, které mají obecný charakter, tj. jsou společné všem lidem, mají formu obrazů spojených s pocity.*⁹¹ Jan Jiráček archetypy definuje jako *některé velmi vyhraněné typy, které jsou hluboko zakořeněny v jednotlivých kulturách.*⁹² Archetypem může být hrdina nebo padouch, u obou jsou jejich vlastnosti a rysy vyobrazeny jasně a zřetelně, tak aby reprezentovaly základní hodnoty dané kultury a publikum tak mělo možnost je jednoduše rozpoznat.

2.2.6.5 Nepřítomnost reprezentace

V případě tvorby mediálního sdělení může být samotné vynechání určitých prvků záměrné. Významně se tento jev objevuje ve zpravodajství, kde se procentuálně příslušníci

---

⁸⁷ JIRÁK, Jan a Greame BURTON. *Úvod do studia médií.*

⁸⁸ LIPPMANN, Walter. *Veřejné mínění.*

⁸⁹ LIPPMANN, Walter. *Veřejné mínění.*

⁹⁰ LIPPMANN, Walter. *Veřejné mínění.*

⁹¹ *Velký sociologický slovník.*

⁹² JIRÁK, Jan a Greame BURTON. *Úvod do studia médií.*

některé z menšin vyskytují méně, než je jejich skutečné zastoupení v dané společnosti.⁹³ Menšiny tak ztrácí svůj prostor pro sebezprezentaci a z pohledu většiny může docházet k mylné domněnce, že daná menšina není plnoplatnou součástí národa. Zde se vracíme zpět k rámování menšin, kde následné zprávy související například s kriminalitou mohou vytvářet obraz dané menšiny, jako by její členové byli z většiny kriminálníci. Díky absenci zpráv ze všedního života, kultury či o úspěšných zástupcích menšin tak dochází k ohýbání reality a následnému vytváření nových stereotypů. U některých původních navíc k jejich všeobecnému posílení a přijetí většinovou společností za pravdu. Důsledkem pak je i nechuť dané menšiny pravidelně číst média, která o nich skoro nepíše a když už, tak v neobjektivním a nevyváženém světle.⁹⁴

2.3 MIGRACE A VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ.

Jedním ze zásadních důvodů, který zapříčinil vznik této práce je velký výkyv názoru veřejnosti na problematiku migrace jako těžkého úkolu, kterému Evropská unie a její členské státy budou muset v budoucnu čelit. Průzkum Eurobarometru *The main challenges for the EU, migration, and the economic and social situation*⁹⁵ ukazuje, že zatímco v červnu roku 2013 za Českou republiku téma migrace zmínilo pouhých 11 % respondentů, v září roku 2015 uvedlo migraci jako hlavní výzvu do budoucna pro Evropskou unii 69 %. Jedná se o nárůst v hodnotě 58 % během zhruba dvou let a zároveň o nejvyšší rozdíl ze všech členských zemí Evropské unie. Pro srovnání je nutné uvést také průměr Evropské unie, kdy v září 2013 téma migrace na stejnou otázku zvolilo 14 % respondentů, v září 2015 pak hodnota stoupla na 47 %. Rozdíl činí 33 %.

Zajímavá data vykazuje také anketa ve stejném průzkumu na otázku, zdali daná země (v tomto případě Česká republika) potřebuje legální migranty na vykonávání práce v určitém odvětví tamní ekonomiky. Výsledky pro Českou republiku byly v roce 2015 následující: 25 % respondentů absolutně souhlasí, 71 % je pak absolutně proti a 4 % neví. Ze všech 28 členských

---

⁹³ JIRÁK, Jan a Greame BURTON. *Úvod do studia médií*.

⁹⁴ RAICHOVÁ, Irena. *Romové a nacionalismus*.

⁹⁵ *The main challenges for the EU, migration, and the economic and social situation* [online]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2015parlemeter/eb84_1_synthese_analytique_partie_1_migration_en.pdf.

států Evropské unie skončila s těmito výsledky Česká republika na 24. místě.⁹⁶ Dodejme, že v roce 2015 se míra nezaměstnanosti v České republice dle statistického úřadu pohybovala na 5,1 %.⁹⁷

2.4 TÉMA MIGRAČNÍ KRIZE V ČESKÝCH MÉDIÍCH

Zájem českých médií o migrační krizi je vskutku překvapivý vzhledem k faktu, že se důsledky migrační krize České republiky vyvíjejí. V roce 2015 dle společnosti Newton Media a. s. byla hlavním tématem českých médií migrační krize⁹⁸. Celkem 114 678 mediálních zmínek z nichž pouze 4 063 se objevilo na stránkách bulvárních médií.⁹⁹ Druhým nejrozšířenějším tématem je pak Islámský stát, o kterém vyšlo celkem 48 617 článků, z toho 2 886 v bulvárních médiích. Na pomyslné třetí příčce se pak umístilo téma Řecké finanční krize se 23 410 články. Dále ovšem následují teroristické útoky v Paříži, které jako téma pojalo celkem 12 174 článků. Zajímavostí je, že tuzemská média se tedy na prvních čtyřech příčkách zajímala o spíše zahraniční témata. Čistě domácí tematiku zavedení elektronické evidence tržeb pokrývalo 11 434 článků.¹⁰⁰ To je o 90 % méně než v případě migrační krize.

Data z Newton Media hovoří i o typu média, ve kterém se téma uprchlictví řešilo. Nejvíce článků či reportáží o uprchlících jsme v roce 2015 mohli zaznamenat na internetu. On-line media pojmulu 49 % všech zpráv na již zmíněné téma. Nejvíce článků vydal on-line server parlamentnilisty.cz, a to 5 645. Druhým serverem co do počtu vydaných článků na téma uprchlictví je server idnes.cz s číslem 4 428. Zpět k typům médií – na druhém místě jsou s 28 % regionální deníky. Televize a rádia si z pomyslného koláče ukously 11 %. Pouze 9 % pokrývají

---

⁹⁶ *The main challenges for the EU, migration, and the economic and social situation* [online]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2015parlemeter/eb84_1_synthese_analytique_partie_1_migration_en.pdf.

⁹⁷ *Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/46173161/32018117_0501.pdf/729f79f9-3fa2-4a3b-a56d-7dd7a1d7c521?version=1.2.

⁹⁸ Pro upřesnění je nutné uvést, že data nebyla shromažďována za celý rok 2015, ale přesněji do 15. prosince 2015.

⁹⁹ *Mediální události roku 2015* [online]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy/medialni-udalosti-roku-2015/detail>.

¹⁰⁰ *Mediální události roku 2015* [online]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy/medialni-udalosti-roku-2015/detail>.

celostátní média.¹⁰¹ Internet se tedy stal dominantní platformou pro šíření informací o uprchlictví. Logickou příčinou je zejména bezplatný a svobodný přístup do on-line světa, který ovšem nemusí být zárukou fakty podložených informací. Například obsah, již zmíněného serveru parlamentnilisty.cz je v drtivé míře tvořen externími komentáři, jež ze své podstaty nelze pokládat za objektivní náhled reality.¹⁰²

Dle zprávy Newton Media k největší koncentraci článků zabývajících se tématem migrační krize byl přelom léta a podzimu roku 2015. Vysoký růst je znát již začátkem léta, kdy se na nebezpečnou cestu do Evropy čím dál více lidí. Vrcholem je pak konec září, kdy byla Česká republika přehlasována v otázce kvót na přerozdělení uprchlíků do členských zemí Evropské unie.¹⁰³

Tato práce se zabývá porovnáním, jak o tématu uprchlictví píší dva celostátně vydávané deníky MF Dnes a Hospodářské noviny. V dalších částech více rozvedené výsledky jsou takové, že zatímco tématu uprchlictví se v MF Dnes věnovalo 289 článků, v Hospodářských novinách se vyskytlo pouze 189 článků se stejným zaměřením. Důležitým ukazatelem je také počet článků uveřejněných na titulní stránce. V případě MF Dnes se jedná o vysoké číslo 25 článků. Hospodářské noviny pak na své titulní straně publikovali celkem 7 článků na téma uprchlictví.

Množství publikovaných článků na téma uprchlictví a migrační krize je zarážející zejména z toho důvodu, že tato nastolená agenda dokázala odsunout do ústraní některá domácí témata, která mají daleko vyšší a aktuálnější dopad na život obyvatel. Ačkoliv se migrační krize České republiky prakticky nedotkla, stalo se toto téma hlavním proudem pro celý rok 2015. Do ústraní se dostalo i téma války na Ukrajině, která ovládala média prakticky od ruského obsazení poloostrova Krym v roce 2014. Tímto nechci upozadit důležitost a potřebu informovat o událostech takového rozsahu, jakým jistě migrační krize je.

---

¹⁰¹ *Mediální události roku 2015* [online]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy/medialni-udalosti-roku-2015/detail>.

¹⁰² *Fungování českých dezinformačních webů* [online]. Dostupné z: <http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/07/Fungovan%C3%AD-%C3%AD-%C3%ADch-webu4.pdf>.

¹⁰³ *Mediální události roku 2015* [online]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy/medialni-udalosti-roku-2015/detail>.

Jako problematická se ukazuje i činnost veřejnoprávních médií. Ty dle zákona¹⁰⁴ musí mít co nejvíce objektivní a vyvážené zpravodajství. Z analýzy pro Český rozhlas, který se zabývala rozborem vysílání, a to v rozmezí 17. 8. 2015 až 18. 9. 2015 vychází, že i v tomto médiu dochází k jisté nevyváženosti. Téma migrace v analyzovaném vzorku v pořadu Hlavní zprávy se věnovalo celých 17 % příspěvků.¹⁰⁵ Časová stopa u Hlavních zpráv ve 12 – publicistika v hodnotě 41 %. Co se týče rámcování na téma migrace ve analýzou vybraných pořadech Českého rozhlasu, převažuje téma politiky (75 – 85 %)¹⁰⁶, dále pak sociální a společenská (9 – 19 %)¹⁰⁷. Tým Renáty Sedlákové si všímá absence témat z každodenního života migrantů. Většinu příspěvků o migraci lze označit jako zahraniční, či zahraniční s přesahem, kdy jde nejčastěji v kontextu České republiky o výroky českých politiků k mezinárodnímu dění nebo odkazy na připravenost ČR čelit migrační krizi.¹⁰⁸

Pohled do obsahové analýzy zpracované agenturou Media Tenor můžeme z dostupných dat vyčíst, že v případě České televize bylo dle této studie informování veřejnosti vyvážené. I přesto je nutné zmínit, že v celém roce 2015 v hlavní zpravodajské relaci Události pokrylo téma migrační krize celkem 7 % všech příspěvků, v relaci Události, komentáře dokonce celých 20 % příspěvků tematicky odkazovalo k uprchlické krizi.¹⁰⁹ K dispozici je také studie Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, která zkoumá způsob informování o migrační krizi na programech ČT 1 a ČT 24, která nabízí analýzu vysílání vybraných pořadů v časovém rozmezí od 24. 8. 2015 do 13. 9. 2015¹¹⁰, ukazuje, že v tomto horizontu se tématu migrace věnovala hlavní zpravodajská relace Události v 19 % příspěvků. Časová stopa těchto reportáží zabrala 26 % z celkové délky relace. Zajímavostí je, že dne 4. 9. 2015 se tématu migrace věnovalo celkem 52 % z celkové délky Události.¹¹¹

---

¹⁰⁴ zákon č. 231/2001

¹⁰⁵ SEDLÁKOVÁ, Renáta, Marek LAPČÍK a Zdenka BUREŠOVÁ. *ANALÝZA MEDIÁLNÍ REPREZENTACE TÉMATU EMIGRAČNÍ VLNY Z ISLÁMSKÝCH ZEMÍ DO EVROPY A REAKCÍ ČESKÉ POLITIKY A SPOLEČNOSTI NA TUTO EMIGRAČNÍ VLNU* [online].

¹⁰⁶ Tamtéž

¹⁰⁷ Tamtéž

¹⁰⁸ Tamtéž

¹⁰⁹ *Obsahová analýza uprchlické krize v českých televizních relacích v roce 2015* [online]. Dostupné z: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/document/728.pdf?v=1>.

¹¹⁰ V tomto časovém rozmezí lze zpochybnit vypovídající hodnotu studie, neboť je zkoumaný vzorek úzký.

¹¹¹ *ZPŮSOB INFORMOVÁNÍ O MIGRAČNÍ KRIZI NA PROGRAMECH ČT1 A ČT24* [online]. Dostupné z: http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2016_monitoring_migracni_krize_CT1_a_CT24.pdf.

Při srovnání přístupu veřejnoprávních médií České televize a Českého rozhlasu k tématu migrace lze konstatovat, že ve většině případů analýzy hovoří o neutrálním zabarvení příspěvků. Jistým neduhem je pak poměrně vysoké užívání výrazů jako masa, příliv (u České televize byla tato spojení použita v 46% všech zkoumaných příspěvků na téma migrace) nebo vlna apod. Sedláková píše přímo o *zvěčňování ve smyslu objektivizace (v níž se subjekt/aktér stává předmětným či zpředmětněným objektem) a/nebo zároveň za účelem odosobňování, které umožňuje emocionálně neutrální popis i tragických událostí (popis osudů konkrétních jednotlivců substituuje popisem abstraktních jevů)*.¹¹² Vzhledem k již zmíněné podrepräsentaci příběhů z každodenní reality uprchlíků tak dochází k tomuto odosobňování, které může vést k nespravedlivé objektivizaci a zploštění celého jevu na pohybující se „nelidskou“ entitu.

Kromě veřejnoprávních médií o migrační krizi ještě informovala celá řada soukromých médií. Oblíbeným televizním informačním proudem v České republice jsou *Televizní noviny* vysílané na stanici TV Nova. Téma migrační krize bylo dle analýzy agentury Media Tenor věnované 5 % z celkové roční stopáže Televizních novin. Další významnou televizní stanicí je pak FTV Prima, jejíž zpravodajská relace *Zprávy FTV Prima* věnovala 8 % z celkové roční stopáže. V souvislosti s FTV Prima se média i Rada pro rozhlasové a televizní vysílání zabývali neobjektivitou zpráv, kdy měli být uprchlíci rámováni na žádost vedení společnosti jako hrozba.¹¹³ Dle studie on-line portálu *hlidacipes.cz* se ve sledovaném období od 1. 8. 2015 do 9. 9. 2015 v hlavní zpravodajské relaci TV Prima vyskytlo na téma uprchlictví 9 % pozitivních, 53 % neutrálních a 38 % negativních zpráv. V období od 7. 9. 2015 do 30. 9. 2015 dokonce zmíněný server označuje za pozitivní 0 %, neutrální 27,6 % a negativní 72,40 % zpráv.¹¹⁴

V následné analýze v časovém rozpětí od 18. 3. 2016 do 17. 4. 2016 pak Rada pro rozhlasové a televizní vysílání našla celkem čtyři zpravodajské příspěvky, které informovaly o *údajném křivém nařčení provozovatele z manipulace zpravodajským materiálem, jenž se vztahoval k tématu integrace uprchlíků z Iráku na území České republiky, přičemž tyto příspěvky*

---

¹¹² SEDLÁKOVÁ, Renáta, Marek LAPČÍK a Zdenka BUREŠOVÁ. *ANALÝZA MEDIÁLNÍ REPREZENTACE TÉMATU EMIGRAČNÍ VLNY Z ISLÁMSKÝCH ZEMÍ DO EVROPY A REAKCÍ ČESKÉ POLITIKY A SPOLEČNOSTI NA TUTO EMIGRAČNÍ VLNU* [online].

¹¹³ WIRNITZER, Jan. *Běženci jsou hrozba, tak je tak zobrazujte, řeklo vedení Primy redaktorům* [online].

¹¹⁴ BŘEŠŤAN, Robert. *Vedení televize Prima nařídilo redaktorům: uprchlíky zobrazovat jako hrozbu a riziko* [online].

neoddělovaly hodnotící komentáře od informací zpravodajského charakteru.¹¹⁵ RRTV pak následně požadovala tyto skutečnosti od společnosti FTV Prima vysvětlit. Výsledkem celé této kauzy pak bylo upozornění RRTV na porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.¹¹⁶

2.4.1 Porovnání reprezentace migrace v zahraničních médiích

V zahraničí vznikají zajímavé studie, které se zabývají tématem migrace v médiích. Pro účel této práce jsou některé z nich shrnuty v této kapitole.

2.4.1.1 Velká Británie

Dle studie zkoumající mediální reprezentaci migrantů v pěti různých zemích v období mezi lety 2014 a 2015 Cardiff School of Journalism zadané UNHCR, vykazoval tisk ve Velké Británii nejagresivnější rétoriku, a to v případě pravicových tabloidů *Daily Mail* a *Sun*. Studie přímo hovoří o nepřátelství a nedostatku empatie k uprchlíkům a migrantům.¹¹⁷ Je zdůrazněno, že například užití slova uprchlík bylo překonáno výrazy jako imigrant nebo „ilegál“. Zatímco *Daily Mail* dával velký prostor politikům z Konzervativní strany, kteří jsou obecně považováni za odpůrce migrace, tabloid *Sun* vykazoval neustálé nepřátelsky naladěné články zejména v sekci komentářů nebo dopisů čtenářů.

Levicový *The Guardian* na rozdíl od výše zmíněných médií používal nejčastěji výraz „uprchlík“. Zabýval se příčinami migrace do Evropy a zveřejňoval navrhovaná řešení. Dostatek prostoru pak dostávali neziskové organizace, zahraniční politici nebo i samotní uprchlíci. Největší pokrytí dostávala situace na Středozezemním moři. V šíři článků, které se zabývaly humanitárními problémy pak drtivě překonal *Daily Mail* a *Sun*.

---

¹¹⁵ *Analýza vysílání programu Prima se zřetelem k migrační tematice* [online]. Dostupné z: http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2016_Analyza_vysilani_programu_Prima_se_zretelem_k_migracni_tematice.pdf.

¹¹⁶ *Objektivita a vyváženost* [online]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/otazky-a-odpovedi/objektivita.htm>.

¹¹⁷ *Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries* [online]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/56bb369c9.html>.

Trochu hůře si vedl deník *The Telegraph*, který podobně jako *The Guardian* poskytoval prostor neziskovým organizacím nebo uprchlíkům, avšak v menší míře. Na rozdíl od *The Guardian* lze jeho zaměření považovat za spíše levicové, neboť za politické zdroje lze z většiny považovat Labour Party nebo Liberální demokraty. Docházelo také k vyšší frekvenci užívání slov jako „ilegál“ nebo „ilegální imigrant“. I přes to se věnoval ve velké míře humanitárním tématům, v určitých případech zacházel i do kritiky činností některých neziskových organizací.

Studie se nakonec zabývá i novinami *The Daily Mirror's*, které označuje za spíše nakloněné uprchlíkům, zabývaly se humanitárními tématy a přinášely zprávy o příčinách migrace, avšak bez dostatečného pokrytí zprávami informujícími o možných řešeních.¹¹⁸

2.4.1.2 Německo

Souhrnně se mediálnímu pokrytí migrační krize v Německu například věnuje studie Petry Hammelmann a Susanne Wegner „Refugees in the media discourse“ ze které lze níže nalézt shrnutí výstupů.¹¹⁹

Přístup německých tištěných médií k migrační krizi je velmi specifický. Z počátku roku 2015 lze hovořit o spíše apatičtějším, neboť daleko podstatnější byla řecká krize¹²⁰ a její řešení. Občasné zprávy ze Středozevního moře o anonymních masách lidí či diskuze nad ekonomickými migranty a jejich zájmu o německý sociální systém byly běžnou agendou. Samotní uprchlíci byly rámováni jako oběti války, krizí nebo pašeráckých gangů.

V dubnu 2015 ovšem nastává postupný obrat, kdy se německá média zabývají úmrtím jednoho tisíce uprchlíků na Středozevnímoří během jednoho dne. Stále ovšem chyběl osobnější náhled do života jednotlivých uprchlíků, kteří působili jako homogenní masa. Tato skutečnost se částečně začala měnit s tím, jak se do Německa dostávalo čím dál více uprchlíků.

---

¹¹⁸ *Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries* [online]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/56bb369c9.html>.

¹¹⁹ HEMMELMAN, Petra a Susanne WEGNER. *Refugees in the media discourse* [online].

¹²⁰ Vysoká míra zadluženosti a štědrá sociální politika vedla Řecko k bankrotu. Jako členská země eurozóny mohla způsobit nebývalé potíže, a tak se v té době řešilo, jakou cestou se Řecku s jeho finanční situací vypomůže.

V médiích se začaly objevovat dobrovolníci pomáhající uprchlíkům, kteří jednotlivě začínali dostávat svůj prostor v médiích, avšak spíše s ohledem na jejich utrpení či problémy s německou byrokracií. Souběžně se začal vyskytovat problém, kdy klasická média stále nepokrývala dostatečně migraci jako primární téma a zároveň neřešila otázku kolik uprchlíků je Německo schopné přijmout a jak je úspěšně integrovat. Velký prostor ale dostala kritika Angely Merkelové, která v televizním přenosu řekla plačící dívce, že bude nejspíše deportována ze země. Čelní média začínala klást důraz na empatii s uprchlíky, která byla podtržena opakujícími se titulky či protagonisty. Celkové pokrytí tématy, které řešily, jak zařídit uprchlíkům bydlení nebo zprávy o kriminální činnosti migrantů byly pokrývány spíše lokálními médii.

31. srpna pak přichází Angela Merkelová s vyjádřením a slavným výrokem „Zvládneme to“¹²¹ a německá média začínají zveřejňovat drastické fotky explicitně ukazující útrapy uprchlíků na Středozezemním moři i v Evropě. Pomyslným vrcholem pak byla fotografie tříletého syrského chlapečka Aylana, který se utopil u tureckého pobřeží.¹²² V reakci pak německá média projevily vlnu solidarity a empatie s uprchlíky. Dokonce i bulvární *Bild* změnil svůj přístup, kdy původně převažoval spíše negativní tón vůči cizincům a začal svými články uprchlíky podporovat.

Optimistický a „vítací“ rámec však již ke konci září střídají sílící obavy o národní bezpečnost a míru možností Německa s pomocí uprchlíků. Ty projevoval jak výše zmíněný bulvární *Bild*, tak i liberální noviny *Die Zeit*, které ze srpnového titulku „Welcome“ s fotografií uprchlické rodiny v říjnu prezentovaly titulek „Merkelová a uprchlíci. Ví, co dělá?“

Rok 2015 pak vrcholí zvýšenou nespokojeností veřejnosti s informováním médii, která byla zaznamenána i přes tematický obrat v mediální reprezentaci uprchlíků. Nešťastné pochybení se vyskytlo při novoročních oslavách v německém městě Kolín nad Rýnem, kde došlo k případům sexuálního obtěžování žen, kdy zpočátku policie o této situaci mlžila a informovala

---

¹²¹ V německém originále „Wir Schaffen das.“

¹²² Tato fotografie zapůsobila jako impulz pro solidaritu a humanitární pomoc uprchlíkům. Byla použita jako titulní fotografie na mnohých západních médiích. Paradoxní je, že v obě, pro tuto práci, zkoumaná česká média tomuto trendu nerezonují, neboť fotografii na titulních stranách neotiskly.

o poklidném průběhu oslav, čehož se chytla i německá média. K správnému informování o této události došlo až s několikadenním zpožděním 4. a 5. ledna 2016.¹²³

2.4.1.3 Rakousko

Obsáhlá studie zabývající se mediálním pokrytím migrační krize vznikla i v sousedním Rakousku. Práce s názvem *Dimensions of polity, politics and policy in the Austrian media system: Media coverage of the 'refugee/ asylum seeker crisis'* od autorky Natschy Zeitel-Bank zkoumá internetové články pravicových bulvárních novin *Kronen Zeitung* a levicového deníku *Der Standart* celkem tři různá období, a to před obdobím tzv. „Welcome culture“ tedy od 1. 9. 2015 do 10. listopadu 2015, dále při období tzv. „Welcome culture“ od 11. listopadu 2015 do 19. ledna 2016), a nakonec v období po tzv. „Welcome culture“ od 20. ledna 2016 do 1. března 2016.¹²⁴

Studie upozorňuje na skutečnost, že tištěná média jsou zastoupena několika vydavatelstvími, z nichž 40 % trhu zabírá *Kronen Zeitung* a *Kurier*. Místo na malém Rakouském trhu pak zamezuje vzniku nových médií, což má ve svém důsledku i vliv na časté politické snahy o větší vliv na již zavedená média.¹²⁵

Komparace online článků největších bulvárních novin *Kronen Zeitung* a levicového denníku *Der Standart* pak vykazuje, že první zmíněné noviny měly tendenci k publikování více negativních, dramatizujících či zjednodušujících zpráv. Druhý zmíněný deník pak dle obsahové analýzy ukazuje na skutečnost, že v průběhu tří zkoumaných období došlo ke změně v informování o migrační krizi, kdy *Der Standart* i přes postupné opadání „vítací euforie“ nekopíroval postoje vlády, ale udržoval svůj liberální náhled na problematiku. I přes to ovšem v průběhu tří zkoumaných období došlo k postupnému upadání zájmu deníku o uprchlické téma, a to zejména v četnosti článků informujících o přínosech migrace či rizicích z ní vyplývajících. Poměrně stabilní bylo v průběhu tří zkoumaných období informování *Der Standart* o

---

¹²³ HEMMELMAN, Petra a Susanne WEGNER. *Refugees in the media discourse* [online].

¹²⁴ ZEITEL-BANK, Natascha. *Dimensions of polity, politics and policy in the Austrian media system* [online].

¹²⁵ ZEITEL-BANK, Natascha. *Dimensions of polity, politics and policy in the Austrian media system* [online].

strádání uprchlíků. Zajímavé data pak vykazovala kritika vlády¹²⁶, kdy ve druhém období je utlumena, aby se poté navrátila na úroveň z prvního období.¹²⁷

Celkově je pak vyzdvihován obsahový rozdíl mezi *Kronen Zeitung* a *Der Standard*, který se následně promítá i do rozdělení společnosti, které bylo velmi viditelné při prezidentských volbách v roce 2016.

2.4.1.4 Itálie

Dle již v případě Velké Británie zmíněné studie¹²⁸ vykazovala italská média největší homogenitu v mediální reprezentaci migrační krize. Za hlavní témata ve zkoumaném období¹²⁹ lze považovat debatu nad akcí *Mare Nostrum*, díky které chtěla italská vláda omezit sílí migraci do Itálie z Afriky, a otázkou kdo by měl být zodpovědný za ochranu hranic Evropské unie. Dalším tématem bylo samotné přijímání migrantů do Itálie. Klíčovým tématem pak byla celkově situace na Středozemním moři zabývající se například nebezpečím plavby, pašeráckými gangy nebo celkovou uprchlickou politikou Itálie.

Velký prostor dostávaly neziskové organizace, které se věnovaly kritice vlády, volání o zlepšení práv uprchlíků a potřebu větší pomoci při realizování jejich aktivit v Itálii. Studie hovoří i o dostatečném prostoru pro vyjádření veřejnosti, zdůrazňuje však její mnohdy negativní a xenofobní postoje. Negativní náhled na problematiku pak měly i italské krajně levicové strany.

Užití slova „migrant“ bylo dle studie ve člancích častější, i tak byl termín „uprchlík“ nebo „žadatel o azyl“ použit ve zhruba 40 %. Studie dále hovoří o skutečnosti, že dvě třetiny článků obsahovaly oba výrazy „uprchlík“ a „migrant“.

---

¹²⁶ Tamtéž

¹²⁷ Tamtéž

¹²⁸ *Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries* [online]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/56bb369c9.html>.

¹²⁹ Mezi lety 2014 a začátkem roku 2015.

Velký kontrast lze vidět v širokém výskytu humanitárních témat s obavami o národní bezpečnost a hrozby, které s migrací do Itálie přicházely. Italský tisk kladl důraz na tzv. *push faktory* – tedy válku, represivní režimy nebo terorismus ať už na Blízkém východě nebo v bližší Africe, zejména pak na situaci v Libyi, odkud mnoho migrantů do Itálie míří.

Studie také zdůrazňuje, že všechna zkoumaná média *La Repubblica*, *Il Corriere della Sera* i *la Stampa* využívala podobné zdroje, témata i směry pro vysvětlení souvislostí nebo zájem o humanitární témata. I přes to mezi nimi ve zkoumaném období panovaly určité rozdíly, a to například v poskytnutí prostoru, kdy *la Stampa* dávala mnoho možností pro vyjádření samotných migrantů, zbylá dvě média pak svůj prostor často věnovala domácím politikům a celkově se tematicky o politiku opírala. Zajímavostí je, že v průběhu výzkumu došlo v novinách *Il Corriere della Sera* a *la Stampa* k poklesu četnosti článků na téma národní bezpečnosti společenskou soudržnost. *La Repubblica* pak dávala více prostoru ultrapravicovým uskupením, dá se tak říci, že tematiku národní bezpečnosti neopomíjela.¹³⁰

Studie *How does the media on both sides of the Mediterranean report on Migration?* v kapitole *Italy* hovoří o výše zkoumaných médiích *La Repubblica*, *Il Corriere della Sera* i *la Stampa*, a to v období od roku 2015 a 2016. *La Repubblica* je představena jako médium, které značně zvýšilo svůj zájem o migraci ve zkoumaném období. Dle studie dosáhlo svého vrcholu v informování o migrační krizi v únoru 2016, a poté mezi květnem a červnem 2016 vzhledem k zvýšenému výskytu vraků lodí u italských břehů. Články se pak věnovaly zejména politice, a to zejména sporům mezi italskou vládou a Evropskou unií. Některé titulky dále vykazovaly vysokou úroveň emotivnosti, zejména ve spojení s utrpením uprchlických dětí. Mezi lednem a říjnem roku 2016 se téma migrace řešilo ve 245 příspěvcích na titulních stranách *La Repubblica*.¹³¹

Il Corriere della Sera v roce 2016 věnoval tématu migrace 67 svých titulních stran. Je zdůrazněno, že se noviny snažily pokrývat mezinárodní témata včetně událostí z Kolína nad Rýnem nebo problematice Schengenského prostoru. Studie se zaměřuje i na skutečnost, že 28.

---

¹³⁰ *Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries* [online]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/56bb369c9.html>.

¹³¹ *How does the media on both sides of the Mediterranean report on Migration?* [online]. Dostupné z: https://www.icmpd.org/fileadmin/2017/ITALY_Media_Migration.pdf.

května 2016 se v tomto médiu objevil titulek „Krveprolití migrantů“ odkazující na 45 obětí u italských břehů během tří dnů. Postupně se však opět dostávaly do fáze informování o evropských teroristických útocích a otázkách bezpečnosti.¹³²

La Stampa věnovala 70 titulních stran tématu migrace v roce 2016 a vyvarovala se emotivním titulům a fotografiím. Náhled na problematiku byl veden zejména z politického pohledu, oproti roku 2015 zůstal názorově stejný. Velký prostor byl věnován příběhům migrantů a fotografiím ze života, a to zejména dětí. Zajímavostí je, že velmi často bylo používáno slovo „migranti“ na začátku titulů, aby došlo k jednoduchému uvedení čtenáře do kontextu.¹³³

---

¹³² *How does the media on both sides of the Mediterranean report on Migration?* [online]. Dostupné z: https://www.icmpd.org/fileadmin/2017/ITALY_Media_Migration.pdf.

¹³³ *How does the media on both sides of the Mediterranean report on Migration?* [online]. Dostupné z: https://www.icmpd.org/fileadmin/2017/ITALY_Media_Migration.pdf.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 METODIKA

Tato práce se zabývá analýzou obsahu a komparací téma migrace ve dvou celorepublikově vydávaných denících, konkrétně tištěných verzích Mladé fronty DNES a Hospodářských novin v období od 1. září 2015 do 30. září 2015.

Předpokladem je, že rámování informací, gatekeeping či četnost, rozsah a zabarvení zveřejněných článků v tištěných médiích může mít vliv na veřejné mínění či vytváření si názoru na dané téma. Pokus o dokázání těchto hypotéz je veden skrze obsahovou analýzu zabývající se výše zmíněnými dvěma médii, která patří mezi známé deníky v České republice. Důležitým faktorem je zároveň rozdíl v ideologickém faktoru a důrazu na tematické zaměření. Tyto vlastnosti jsou vysvětleny v kapitole 3.1.1. *Zkoumané vzorky*.

Časové rozpětí výzkumu bylo vybráno na základě dvou hlavních aspektů, a to vyjádření německé kancléřky Angely Merkelové „Zvládneme to“¹³⁴ ze 31. 8. 2015 v reakci na sílící migraci do zemí Evropské unie a zejména Spolkové republiky Německo. Druhým aspektem je sílící diskuze ohledně tzv. uprchlických kvót, které byly schváleny ministry vnitra členských států Evropské unie na zasedání Rady Evropské unie 21. září 2015. Tomuto hlasování předcházela bouřlivá celospolečenská debata, kterou se prakticky celý měsíc září média napříč státem zabývala. Ukončení výzkumu dne 30. září 2015 je zapříčiněn limity, které obnáší bakalářská práce. Je tedy nutné na tuto práci nahlížet jako na pilotní studii, která může posloužit následujícím hlubším výzkumům tématu.

---

¹³⁴ V originále „Wir schaffen das.“

3.1.1 Zkoumané vzorky

3.1.1.1 Mladá fronta DNES

K založení vydavatelství Mladá fronta došlo v Praze roku 1945 s obecným cílením zejména na mládež. Ve stejném roce začíná vydavatelství kromě produkce vlajkového deníku s realizací časopisů (Generace, Středoškolák, týdeník My 45, ale také do dnes populární dětská Mateřídouška). Vedle časopisů se vydavatelství zapsalo do povědomí také zejména širokou produkcí knih. V průběhu let došlo k rozšíření nabídky o další populární tituly (ABC mladých techniků a přírodovědců, Mladý svět, Vpřed, Ohníček).

V dobách komunistického režimu se vydavatelství nevyhnulo cílené propagandě, kterou reprezentuje například množství „pionýrských“ periodik. Samotná produkce deníku byla v omezeném nákladu tištěna Socialistickým svazem mládeže. Po politických změnách v roce 1989 a 90. letech dochází i přes komplikace k udržení renomé značky a následnému vydávání nových titulů. V současné době je Mladá fronta součástí mediální skupiny Mafra a. s. Dle zmínky o historii společnosti Mladá fronta oslovuje tento mediální dům svými produkty 5 052 735 lidí v České republice.¹³⁵

Čtenost deníku Mladá fronta DNES pak údajů Unie vydavatelů je třetímu čtvrtletí roku 2017 v hodnotě 564 000 lidí při prodaném nákladu 133 846 kusů.¹³⁶

3.1.1.2 Hospodářské noviny

Deník Hospodářské noviny vzniknul ze stejnojmenného týdeníku, který byl založen v roce 1957. První výtisk je datován 17. dubna téhož roku. Jeho hlavním zaměřením, jak je dle názvu patrné, bylo referovat o hospodářských tématech. Vzhledem k historickým okolnostem pak byl tento týdeník silně ovlivněn a v podstatě i vydáván tehdejšími komunistickým režimem.¹³⁷

---

¹³⁵ *Historie společnosti* [online]. Dostupné z: <https://www.mf.cz/o-spolecnosti/historie-spolecnosti/>.

¹³⁶ *MEDIA PROJEKT* [online]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/Media%20projektu%20za%202_%20a%203_%20C4%8Dtvrtlet%C3%AD%202017.pdf.

¹³⁷ HRDLIČKOVÁ, Lucie. *Historie Hospodářských novin a jejich vývoj v 1. a 2. období transformace tisku*.

Současný deník Hospodářské noviny vzniknul po pádu komunistického režimu, a to již 29. května 1990. Samotný týdeník ovšem nezanikl, ale stal se pravidelnou přílohou nového periodika, dnes známý jako titul vydávaný pod jménem Ekonom. Vydavatelem Hospodářských novin je akciová společnost Economia, která kromě vlajkového deníku je provozovatelem webového zpravodajství iHned.cz a aktualne.TV a vydavatelem týdeníků Respekt, Ekonom, Marketing & Media a různé odborné tituly.¹³⁸

Dle údajů společnosti Economia jsou její tituly čteny 66 % majitelů firem zástupců top managementu firem a veřejné správy.¹³⁹ Zaměření Hospodářských novin na úzkou cílovou skupinu ovlivňuje i čísla ve čtenosti periodika a v prodaných nákladech. Ve třetím čtvrtletí roku 2017 skončily z celostátních deníků Hospodářské noviny na posledním místě se čteností 156 000 lidí a prodanými náklady ve výši 31 224.¹⁴⁰

3.1.2 Použité metody

3.1.2.1 Obsahová analýza

Jako výchozí nástroj byla pro účely této práce použita obsahová analýza. Ta je Renátou Sedlákovou definována jako *jedna z tradičních postupů analýzy dokumentů. Vychází z neopozitivistické tradice zkoumání, která předpokládá možnost vytvoření obecné teorie a její testování prostřednictvím hypotéz vypovídajících o dvou a více proměnných.*¹⁴¹ Jiná definice zase říká, že *obsahová analýza je kvantitativní výzkumnou metodou pro systematický a intersubjektivně ověřitelný popis komunikačních obsahů, vycházející z vědecky položeného kladení otázek.*¹⁴² Obsahová analýza předpokládá, že *význam leží v manifestované rovině obsahu, je povrchový, zjevný a jednoznačný a jako takový může být přečten a postizen*

---

¹³⁸ *O společnosti* [online]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>.

¹³⁹ Tamtéž

¹⁴⁰ *MEDIA PROJEKT* [online]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/Media%20projektu%20za%202_%20a%203_%20C4%8Dtvrtlet%C3%AD%202017.pdf.

¹⁴¹ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií*.

¹⁴² SCHULZ, Winfried a Barbara KÖPPLOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*.

*kvantitativním výzkumným postupem.*¹⁴³ V této práci byla obsahová analýza zvolena jako nejvhodnější metoda s ohledem na rozsah a záměr v rámci kvantitativního výzkumu, kde se práce zabývá zejména četností tematických článků atd.

3.1.2.2 Kódování

Jedním ze základních aspektů obsahové analýzy je tzv. kódování při němž dochází k správné strukturalizaci, identifikaci a seřazení nasbíraných dat. Zároveň nám určuje, jaký určitý obsah daného média bude v rámci výzkumu analyzován.

Základní kódovací jednotkou této práce je tedy článek (v případě výskytu obrazového materiálu v souvislosti s článkem i daná fotografie). V samotném zkoumaném článku musí být obsaženy tematická klíčová slova, v případě tohoto výzkumu jsou následující: migrant, migranti, uprchlík, uprchlíci, kvóty, imigrant, imigrační.¹⁴⁴ Tyto klíčová slova byla zadána do plné verze nástroje pro vyhledávání mediálních sdělení *Anopress*, dostupného v Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích.¹⁴⁵ Systém jsem využíval spíše pro určení článků, které jsem následně fyzicky hledal v tištěné verzi obou periodik, taktéž dostupných v Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích v jimiž vedeném archivu periodik. Pro určení některých proměnných byl tento postup přímo nezbytně nutný.

Definovaná kódovací jednotka je dále rozdělena na tři okruhy podkategorií, které se zabývají identifikací, tematickými podkategoriemi a rámováním obsahu kódované jednotky. V případě identifikace se jednalo o následující vedlejší kategorie:

---

¹⁴³ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií*.

¹⁴⁴ Z celkového počtu 345 článků u MF Dnes a 191 článků u HN byly z počtu nalezených článků vyčleněno celkem 56 článků u MF Dnes a 2 články u HN vzhledem k užití homonyma ve významu klíčového slova či marginální zmínky v rámci obsahu článku.

¹⁴⁵ *Anopress IT a. s., dodavatel profesionálního monitoringu médií* [online]. Dostupné z: <https://www.anopress.cz>.

3.1.2.3 Identifikace

Název jednotky

Identifikace média, ve kterém byl článek publikován. V případě tohoto výzkumu tedy volba mezi Mladou frontou Dnes a Hospodářskými novinami.

Měsíc zveřejnění

Vzhledem k faktu, že se jedná o pilotní studii, byl pro účely výzkumu zvolen pouze měsíc září. I tak má v kódovací knize své zastoupení, které zároveň označuje i celkový počet publikovaných článků v rámci daného média.

Počet článků za jeden den

Tato proměnná slouží jako datový zápis pro vytvoření následných grafů a jako celkový přehled, kolik článků na téma migrační krize bylo v daný den v daném médiu publikováno. Podkategorie zároveň obsahuje i informaci o tom, zdali se v určitý den vyskytnul tematický článek na titulní straně zkoumaného periodika.

Publicistický styl

Označuje publicistický styl článku, proměnné jsou následující: Titulní článek, zpráva, reportáž, rozhovor, komentář, krátký článek (tzv. flash) a pouze v případě MF Dnes také názor čtenáře.¹⁴⁶

Fotografie & aktualita fotografie

Pokud byl článek opatřen obrazovým materiálem, byl označen u této podkategorie. U výskytu obrazového materiálu se určovala také skutečnost, zdali se jedná o fotografii aktuálně pořízenou nebo ilustrační.

---

¹⁴⁶ Hospodářské noviny dávají možnost komentáře pouze svým vlastním komentátorům.

Původ fotografie

Tato podkategorie poskytuje pro kódovací jednotku informaci, zdali je fotografie pořízena fotografem pracujícím pro dané médium nebo je přebrána od libovolné tuzemské či zahraniční agentury.

Rozsah článku

Jedná se o velikost článku na jedné straně na daném médiu. Za krátkou délku jsou považovány bleskové zprávy či jiné články, které pokrývají maximálně cca 1/3 z jedné strany výtisku. Střední délka je určena je určena článkům, které zabírají cca 1/4 strany a konečně dlouhá délka je definována tak, že daný článek musí zabírat cca 1/2 strany a více.

Pro úplnost je nutné dodat, že do velikosti článku byl brán v úvahu i výskyt fotografie či grafické rozvržení. Pro příklad: Zatímco grafická úprava MF Dnes využívá volného prostoru strany v maximální míře, Hospodářské noviny nechávají pro některé své články, a to zejména komentáře, jistou míru volných okrajů.

Pro tento výzkum je důležité zejména to, jakou velikostí na příjemce působí, jaká je jeho dominance na straně, kde je publikován, proto se například tato práce nezabývá přesným počtem slov.

3.1.2.4 Tematické podkategorie

Hlavní témata

Jedná se u ústřední tematické zařazení článku. Z podstaty práce je až sekundární, neboť zásadní rolí je skutečnost, že se zkoumaný článek zabývá tématem migrační krize, uprchlíky či politickým řešením krize (kvóty). Jak je již zmíněno v podkapitole 3.1.2.2 *Kódování*, tato skutečnost byla zjištěna po zadání klíčových slov do systému *Anopress* a následně fyzicky nalezena v obou zkoumaných periodících. Jako vedlejší kategorie byly zvoleny tyto následující:

Politika

Pokud byl článek tematicky odkázán zejména na politické diskuze či řešení, byl označen jako podkategorie s názvem politika. V této podkategorii jsou obsaženy záležitosti domácí.

Ekonomika

Jeli obsah článku věnován zejména ekonomickému tématu, je označen touto podkategorií. Podmínkou je, aby se ekonomické zaměření textu zabývalo tématem migrace, jak je uvedeno v úvodu podkapitoly Hlavní témata.

Kultura

Kódovaná jednotka se zabývá tématem migrační krize v souvislosti s kulturou doma i v zahraničí.

Kriminalita

Kódovaná jednotka se zabývá tématem migrační krize v souvislosti s kriminalitou doma i v zahraničí.

Historie

Kódovaná jednotka se zabývá tématem migrační krize v souvislosti s historií doma i v zahraničí.

Sociální témata & společnost

Tato podkategorie cílí na veškeré obsahy článků, ve kterých se řeší například humanitární pomoc jak v České republice, tak i zároveň v zahraničí včetně otázek nad sociálními poměry uvnitř menšin žijících na území České či jakékoliv zahraniční republiky. Dále jsou zde zahrnuty veškeré kódované jednotky, jejichž obsah řešil poměry, nálady a stavy ve společnosti.

Sport

Kódovaná jednotka se zabývá tématem migrační krize v souvislosti se sportem doma i v zahraničí.

Osobní příběhy

Jedná se o podkategorii, která je určena pro články zabývající se životem člověka či skupiny více lidí, které migrační krize ovlivnila – tedy zejména uprchlíky na cestě do Evropy nebo migranty, kteří již nějakou dobu žijí na území České republiky. Zároveň jsou obsaženy i příběhy všech lidí, kteří pomáhají či mohou mít určitou osobní zkušenost související s tématem migrační krize.

Více témat

Tato podkategorie je použita pro články, kde nelze určit jedno dominantní téma, vyskytuje se zejména v případě rozhovorů či obsírných zpráv zahrnujících témata ekonomická, kulturní, sociální atd.

Regionální

Tato podkategorie je použita pro články, které jsou publikovány v některé z regionálních mutací MF Dnes nebo nese obsahově výrazné lokální rysy¹⁴⁷

Zahraniční

Jedná se o podkategorii, která označuje všechny články, jejichž obsah odkazuje na zahraniční události, politiku, či vyjádření osob a rozhovorů, jež jsou vedeny s cizinci nebo jsou obsahově výrazně o zahraničních záležitostech. Může obsahovat reportáže z uprchlických táborů, náhledy do jednání o kvótách v rámci řešení migrační krize v nejvyšších patrech Evropské unie nebo zprávy o celkové situaci a průběhu migrační krize.¹⁴⁸

---

¹⁴⁷ Zejména případ Hospodářských novin, které žádnou regionální mutaci nemají a v drtivé většině tento deník publikuje obsahově národní či mezinárodní články. Více v praktické části a přiložených grafech.

¹⁴⁸ Nejedná se o celkový výčet, pouze o uvedené příklady sloužící k lepšímu porozumění, jak byla zmíněná proměnná při kódování v rámci obsahové analýzy použita.

Vzdělání

V případě, že se v článku vyskytuje obsah, který řeší vzdělávání v souvislosti s migrační krizí či uprchlíky a migranty, kteří již žijí na území jak České, tak jakékoliv jiné zahraniční republiky, jedná se o podkategorii s názvem Vzdělání.

3.1.2.5 Rámování kódované jednotky

Zabarvení článku

Vzhledem k faktu, že ačkoliv by měl být každý článek objektivní, vliv lidského faktoru nejde přehlédnout (a to zejména u komentářů, kde jistá míra subjektivity je přímo vyžadována) bylo rozhodnuto hodnotit jejich zabarvení pomocí třech proměnných.

První podkategorie je označena jako *pozitivní*. V tomto případě se jedná o článek, který je optimistický, vyjadřuje naději na zdárné řešení krize a vidí migrační krizi spíše potenciál nežli hrozbu. Dále může obsahovat osobní příběh uprchlíka, který přes všechny strasti dorazil na vysněné místo nebo příběh azylanta, který se dokázal v dané zemi integrovat a zažívá osobní úspěch.

Druhá podkategorie nese pojmenování *neutrální*. Článek splňuje objektivně informativní požadavek, příjemce není schopen určit, zdali se jeho autor staví na nějakou stranu, či prosazuje svůj názor explicitně nebo tzv. mezi řádky.

Třetí podkategorie má název *kritické*. Je nutné správně definovat termín kritické – v této práci zastává spíše pesimistické vyhlídky, které se ovšem mohou týkat jak společnosti a jejího směřování v souvislosti s reakcí na migrační krizi, tak kritikou politiků diskutujících o možnosti řešení problémů cílových států, kam uprchlíci a migranti míří pomocí kvót, ale zároveň i kritiku celého navrhovaného řešení migrační krize obsahující například i negativní pohled na celkovou podstatu kvót. Dále se může jednat o kritiku či negativní náhled na jednání tuzemských politiků v reakci na migrační krizi.

Je tedy evidentní, že v průběhu výzkumu bylo zjištěno, že toto zabarvení by mohlo být čteno různými perspektivami, neboť někteří komentátoři jsou na tzv. promigrační straně, někteří pak na straně obecně tzv. protimigrační.

Rámování osob

Tato podkategorie odkazuje na možnost, že média svým rámováním mohou ovlivňovat mínění příjemců na uprchlíky jako takové tím, jak jsou rámováni.¹⁴⁹ Zvolené podkategorie byly vybrány na základě těch, které používá ve svých pracích profesor Rodney Benson z New York University.¹⁵⁰ Jedná se celkem o tři podkategorie:

Hrdina

Rámování hrdiny lze chápat jako pozitivní příběh osoby, která se dokázala integrovat do společnosti či člověka, který v rámci migrační krize odjel pomáhat do uprchlických táborů. Rámec vyzdvihuje kladné schopnosti, vytrvalost a vidí v těchto lidech pozitivum jako takové.

Oběť

Tento rámec se vyskytuje u osob, které zažívaly či stále zažívají příkoří související s migrační krizí. Může se jednat jak o samotné uprchlíky, bojující s počasím, hladem, bezmocí či odmítavým postojem různých lidí, tak i o lidi kteří jim chtějí v dané lokalitě pomáhat a nesetkávají se s pochopením blízkého okolí ohledně jejich záměru. Obětí ovšem může být i právě osoba, která odmítá migraci a vystavuje se tak různým reakcím ze strany společnosti.

Hrozba

Hrozbou se rozumí rámování osob, které mohou být nebezpečné pro společnost nebo budoucnost jednotlivých evropských zemí. Tato obava ovšem nemusí být vyřčena explicitně, velmi často stačí náznaky a psaní mezi řádky, které osoby rámované jako hrozbu popisují jako hrozbu implicitně. Tento rámec velmi často využívá techniky tzv. dehumanizace či aplikace binárních opozic, kterým se práce věnuje níže.

Nelze určit

Ne vždy je možné v rámci výzkumu určit, zdali se jedná o jeden z výše uvedených rámců. Mnoho zpráv má pouze informativní charakter nebo jsou svým rozsahem natolik krátké, že

---

¹⁴⁹ viz. kapitola 2.2.4 Koncepce rámování

¹⁵⁰ BENSON, Rodney. *Shaping immigration news*.

nelze s jistotou říci, zdali se jedná o hrdinu, oběť nebo hrozbu. Proto jsou články, které neposkytují dostatek jistoty nebo přímo nemají důvod pro určení daného rámce označeny jako „Nelze určit.“

Dehumanizace

Výskyt dehumanizace lze chápat jako jednu ze zásadních příčin, jak může být ovlivňováno veřejné mínění na téma migrační krize. Dle religionisty Milana Fujdy *dochází k dehumanizaci, jakémusi ulehčení svědomí, protože najednou to vypadá, že všechno to, co sledujeme, není lidská záležitost. O to jednodušší je pak přejít k různým útokům, protože migranti najednou nejsou lidé, vůči kterým je potřeba používat normální morální pravidla a empatii.*¹⁵¹

Dehumanizace se vyskytuje zejména v odosobnění lidí, kteří jsou označováni jako masa, vlna či například tok nebo proud¹⁵² Renáta Sedláková a kolektiv v práci nazvané Analýza reprezentace tématu migrace ve vysílání Českého rozhlasu doslova píše: *Migrující nejsou zobrazováni jako lidé v kritické životní situaci, ale jako „zakuklení šířitelé islámu“.*¹⁵³ Proměnné pro dehumanizaci jsou jednoduše rozdělené na „ano“ a „ne“ – jako odpověď na otázku výskytu tohoto jevu v kódované jednotce.

Binární opozice

Pojem binární opozice proslavil zakladatel strukturální antropologie Claud Lévi-Strauss. Jeho koncept *vychází z představy lidského myšlení strukturovaného v protikladech, jejichž prostřednictvím je vytvářen smysl a vyjadřováno uspořádání světa. Jeho jednotlivé entity jsou v rámci určité kultury vnímány jako náležející vždy do jedné ze dvou vzájemně propojených, avšak protikladných kategorií.*¹⁵⁴

---

¹⁵¹ FOJTŮ, Martina. *Média odlidšťují migranty, tvrdí odborníci* [online].

¹⁵² Tyto metafory související s vodou jsou užívány velmi často, zřejmě leckdy i nevědomky jako hledání vhodných synonym. Některé velmi dobré články tak dokáže použít dehumanizace velice degradovat.

¹⁵³ SEDLÁKOVÁ, Renáta, Marek LAPČÍK a Zdenka BUREŠOVÁ. *ANALÝZA MEDIÁLNÍ REPREZENTACE TÉMATU EMIGRAČNÍ VLNY Z ISLÁMSKÝCH ZEMÍ DO EVROPY A REAKCÍ ČESKÉ POLITIKY A SPOLEČNOSTI NA TUTO EMIGRAČNÍ VLNU* [online].

¹⁵⁴ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií*.

V této práci jsou za binární opozice pokládány zejména binární opozice „my“ x „oni“ – tedy jakési elementární vnímání naší kultury v protikladu ke kulturám odlišným. V médiích takto velmi dochází k reprezentaci, která tuto binární opozici splňuje. Sedláková zmiňuje také tzv. van Dijkův ideologický čtverec, kdy binární opozice Poukazují na způsob, *jakým hovoříme o vlastní sociální skupině a těch ostatních, který vykazuje čtyři základní rysy:*

1. *Vyzdvižení dobrých vlastností/jednání naší skupiny;*
2. *Zdůraznění špatných vlastností/jednání druhých;*
3. *Potlačení špatných vlastností/jednání naší skupiny;*
4. *Marginalizace dobrých vlastností/jednání druhých.*¹⁵⁵

V této studii má podkategorie binárních opozic tedy nejčastější význam „naše kultura“ X „jejich kultura“ nebo také velmi často „my“ X „Evropská unie.“ Binární opozice v rámci obsahové analýzy může být posouzena také jak na základě textu, tak i doprovodného obrazového materiálu, který se u zkoumaného článku vyskytuje.

Proměnná obsahuje základní možnosti „Ano“ nebo „Ne“ na otázku, zdali se u kódovaná jednotky vyskytuje binární opozice.¹⁵⁶

Zeměpisné označení

Tato podkategorie se zabývá skutečností, jaký je geografický původ zkoumané jednotky. Kód může být chápán také jako tematický. Samotný kód obsahuje celkem tři podkategorie. Jako *regionální* jsou označeny články, které jsou publikovány regionální mutací deníku MF Dnes, v případě Hospodářských novin pak články, které zřetelně odkazují na regionální událost související s migrační krizí. Jako *národní* jsou dále kódovány všechny články, které nesou zkoumané téma, jež je možno chápat jako zabývající se celorepublikovými záležitostmi. Konečně třetí podkategorie *mezinárodní* označuje ty články, které se zabývají děním v zahraničí, či jsou svými obsahy přesahující hranice České republiky.¹⁵⁷

---

¹⁵⁵ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií.*

¹⁵⁶ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií.*

¹⁵⁷ Může se jednat o například cestu ministra zahraničí na zasedání Rady Evropy.

Vyjádření v článku

Toto kódování se zabývá označením pomocí celkem šesti podkategorií, zdali publikované články obsahují rovnoměrné vyjádření osob nebo alespoň jsou zastoupeny osoby uvedené v textu.

Jako první podkategorie je použito *bez vyjádření*, které je užito v případě, že ve zkoumané kódované jednotce není uvedeno žádné vyjádření, a to zejména z důvodu, že se jedná o komentář nebo rozhovor u kterých vyjádření nelze očekávat. *Vyjádření zástupců většiny* je užito v případech, že v článku je obsaženo vyjádření pouze většiny, zatímco v textu byly v rámci nějakého sporu či konfliktu atd. zmíněny i menšiny, které ovšem nemají vyjádření. *Vyjádření zástupců menšiny* je podkategorie, která se zabývá těmi skutečnostmi, kdy ve článku není dán prostor zástupcům většiny a je zde obsaženo pouze vyjádření menšiny. Podkategorie označena jako *rovnoměrné vyjádření všech stran* je v použita v případě, že ve zkoumaném článku byl dán prostor oběma stranám. Jako předposlední podkategorie je v kódovací knize uvedeno *nerovnoměrné vyjádření všech stran*, kdy sice byl dán prostor oběma stranám, ale jedna z nich dostala ve článku větší prostor. Nakonec *vyjádření zmíněných osob* je označení které dává prostor k vyjádření těm lidem, kteří byli v článku uvedeni a dostali prostor k reakci.¹⁵⁸

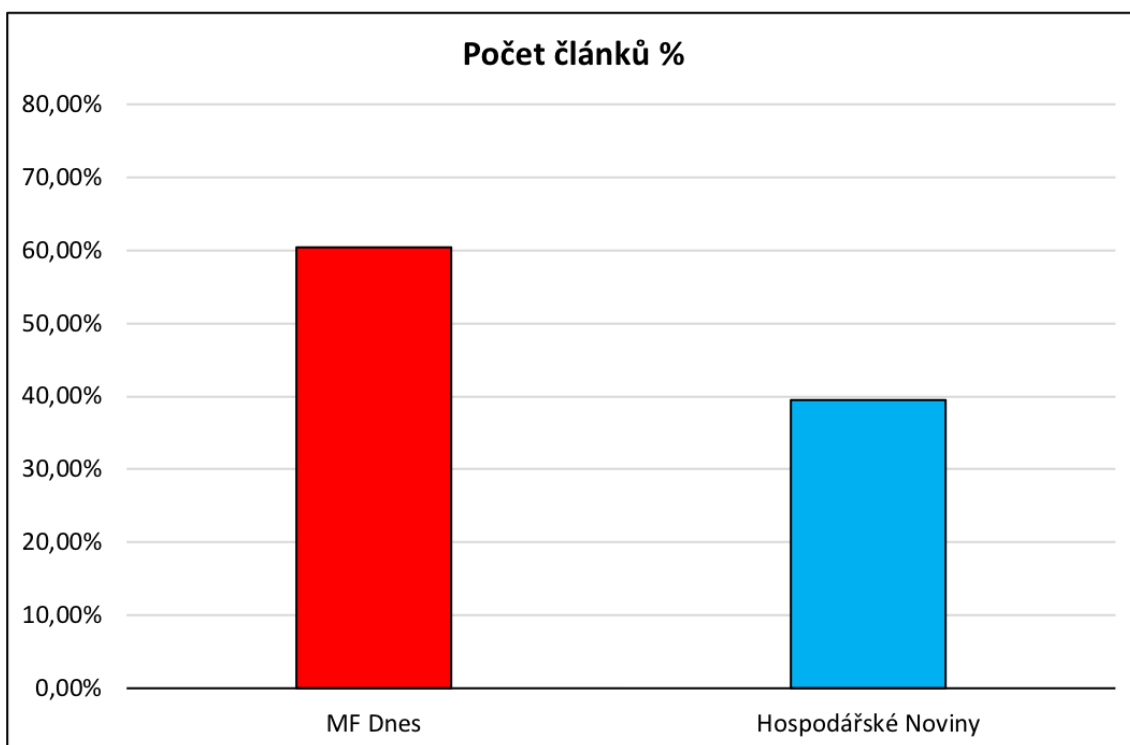
¹⁵⁸ Může se jednat například o pomoc biskupa při organizaci sbírky pro uprchlíky, který je nejdříve zmíněn, a poté své záměry komentuje nebo například vyjádření osoby, která je nařčena za svých vyjádření na sociálních sítích. Nejdříve je ve článku představen samotný čin a jeho pachatel, kterému je následně dán prostor pro vyjádření.

3.2 ČÁST I: IDENTIFIKACE

3.2.1 Počet zkoumaných článků

Tabulka 1

	Počet článků	%
MF Dnes	289	60,46 %
Hospodářské Noviny	189	39,54 %
Celkem	478	100,00 %

Graf 2

Z Tabulky 1 a Grafu 2 lze vidět, že deník Mladá fronta Dnes za zkoumaný měsíc září otiskl hned 289 článků na téma migrační krize. V porovnání s Hospodářskými novinami, které vydaly 189 článků, tedy o rovných sto méně lze hovořit o tom, že Mladá Fronta Dnes publikovala o 52 % více článků. Tento fakt je ovšem dán zejména četností článků týkajících se migrační krize v regionálních mutacích, které Hospodářské noviny nevydávají.

3.2.2 Počet článků za den

Tabulka 2

	MF Dnes	
	Počet	Procenta
1. září	9	3,11 %
2. září	12	4,15 %
3. září	9	3,11 %
4. září	16	5,54 %
5. a 6. září	10	3,46 %
7. září	6	2,08 %
8. září	16	5,54 %
9. září	16	5,54 %
10. září	17	5,88 %
11. září	16	5,54 %
12. a 13. září	9	3,11 %
14. září	9	3,11 %
15. září	15	5,19 %
16. září	16	5,54 %
17. září	14	4,84 %
18. září	11	3,81 %
19. a 20. září	10	3,46 %
21. září	9	3,11 %
22. září	6	2,08 %
23. září	12	4,15 %
24. září	13	4,50 %
25. září	18	6,23 %
26. září a 27. září	11	3,81 %
28. září	0	0,00 %
29. září	2	0,69 %
30. září	7	2,42 %
Celkem	289	100,00 %

	Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta
1. září	8	4,23 %
2. září	8	4,23 %
3. září	10	5,29 %
4. až 6. září	10	5,29 %
7. září	8	4,23 %
8. září	8	4,23 %
9. září	6	3,17 %
10. září	7	3,70 %
11. až 13. září	9	4,76 %
14. září	5	2,65 %
15. září	15	7,94 %
16. září	9	4,76 %
17. září	10	5,29 %
18. až 20. září	15	7,94 %
21. září	10	5,29 %
22. září	11	5,82 %
23. září	12	6,35 %
24. září	10	5,29 %
25. až 28. září	8	4,23 %
29. září	7	3,70 %
30. září	3	1,59 %
Celkem	189	100,00 %

Jak lze z *Tabulky 2* vyčíst, daleko více článků vydávala Mladá fronta Dnes. Absolutní vrchol je 10. září 2015, kdy na téma migrační krize bylo vydáno celkem 17 článků¹⁵⁹. Tento den se řešilo hlavně blížící se hlasování o kvótách na přerozdělení uprchlíků mezi členskými státy Evropské unie, na titulní straně pak stály hned dva články: *Velký byznys se strachem z imigrantů*¹⁶⁰ a *Česko boj o kvóty nevyhraje*¹⁶¹.

Celkový ústup v publikování článků na téma migrační krize je znát až ze závěru měsíce, kdy v posledních třech dnech vyšlo pouze 9 článků. V průměru psala Mladá fronta Dnes zaokrouhleně 11 příspěvků denně.

Hospodářské noviny pak napsali nejvíce článků na zkoumané téma 15. září a ve víkendovém vydání v pátek 18. září. Jednalo se v obou případech o 15 příspěvků. Dne 15. září byla hlavním titulním článkem zpráva *Do Evropy se vracejí hranice*¹⁶², která odkazovala na skutečnost, že se některé členské země Evropské unie rozhodly zavést hraniční kontroly v důsledku pohybu migrantů. Celé vydání bylo doprovázeno množstvím tematických komentářů nebo rozhovorem s ministrem zahraničí Lubomírem Zaorálkem. Celé vydání doplňovaly i krátké zprávy. Ve víkendovém výtisku 18. září, nebyla titulní strana přímo věnována migrační krizi, ovšem následně se vydání opět věnovalo tématu migrace, a to především v rámci referování o kontrolách na hranicích, velkým dvoustránkovým rozhovorem s Bohuslavem Sobotkou, toho času předsedou vlády. Dominantní byl i výskyt tematických komentářů.

---

¹⁵⁹ Započítány jsou i všechny články z regionálních mutací MF Dnes.

¹⁶⁰ PŘIBIL, Marek. Velký byznys se strachem z imigrantů.

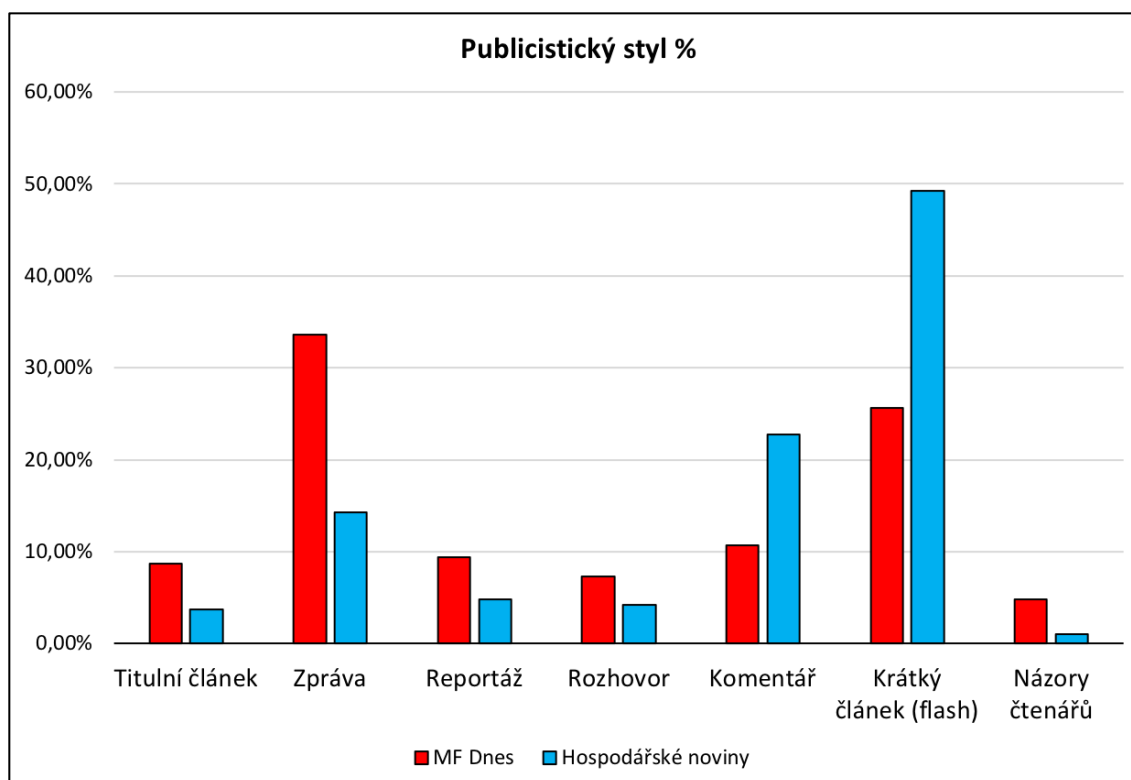
¹⁶¹ PALATA, Luboš. Česko boj o kvóty nevyhraje.

¹⁶² NOVÁK, Martin. Do Evropy se vracejí hranice.

3.2.3 Publicistický styl

Tabulka 3

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Titulní článek	25	8,65 %	7	3,70 %
Zpráva	97	33,56 %	27	14,29 %
Reportáž	27	9,34 %	9	4,76 %
Rozhovor	21	7,27 %	8	4,23 %
Komentář	31	10,73 %	43	22,75 %
Krátký článek (flash)	74	25,61 %	93	49,21 %
Názory čtenářů	14	4,84 %	2	1,06 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 3

Tabulka 3 a Graf 3 se zabývají porovnáním používaných publicistických stylů zveřejněných článků v měsíci září 2015. Největší rozdíl je vidět ve zprávě, která byla v případě Mladé fronty Dnes použita o více než 257 % více než v případě Hospodářských novin. Ty ovšem

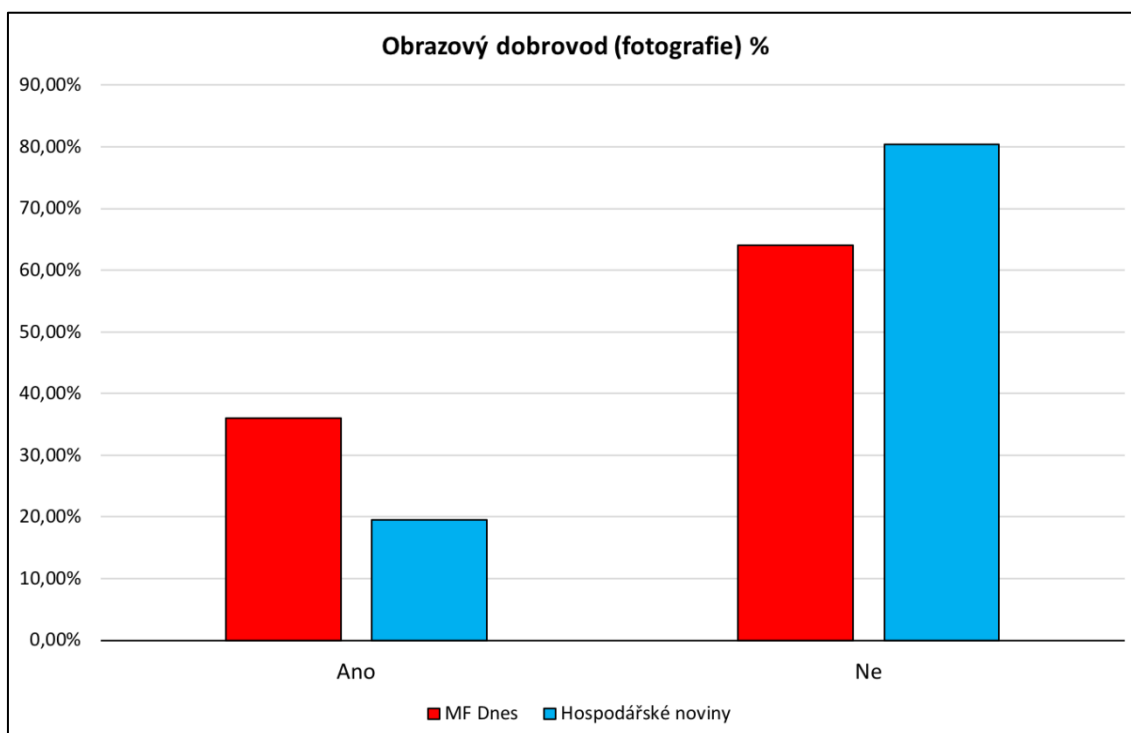
dominují v četnosti výskytu krátkých článků, tzv. flashů. V tomto případě byly tyto krátké články použity ve 49,21 % všech publikovaných článků ve zkoumaném měsíci. Je to v porovnání s Mladou frontou Dnes (zmíněný publicistický styl pokrýval 25,61 % ze všech vydaných článků) téměř dvojnásobná hodnota. Dalším výrazným prvkem, ve kterém Hospodářské noviny předčily Mladou frontu Dnes je vysoký výskyt komentářů, které pokrývají celkem 22,75 % z publicistických stylů oproti 10,73 % v případě Mladé fronty Dnes.

Nakonec důležitým prvkem, který je nutné v tomto srovnání zmínit je počet titulních článků na téma migrační krize zveřejněných ve zkoumaném měsíci září 2015. Mladá fronta Dnes věnovala prostor tématu migrační krize na titulní straně celkem ve 25 případech. Informování o tématu polevilo až ke konci měsíce. Naopak Hospodářské noviny svou titulní stranu věnovaly tématu migrace v pouze 7 případech. V třetí třetině měsíce byla migrační krize upozaděna aférou německého koncernu Volkswagen, který ovlivňoval výsledky emisních testů u vyráběných automobilů.

3.2.4 Obrazový doprovod (fotografie)

Tabulka 4

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	104	35,99 %	37	19,58 %
Ne	185	64,01 %	152	80,42 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

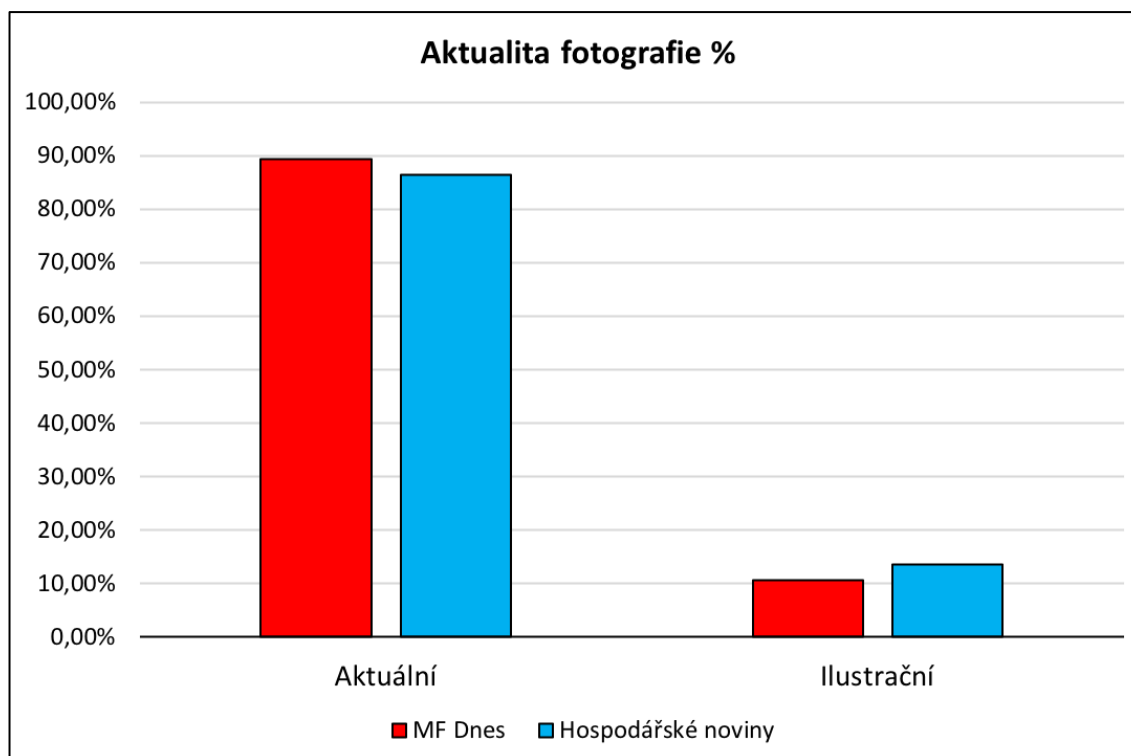
Graf 4

Tabulka 4 a Graf 4 zobrazují porovnání v kolika případech byl publikovaný článek doprovázen obrazovým materiálem. Mladá fronta Dnes tak činila ve 35,99 % případů, Hospodářské noviny pak fotografii přiložily pouze k 19,58 % článkům.

3.2.5 Aktualita fotografie (aktuální/ilustrační)

Tabulka 5

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Aktuální	93	89,42 %	32	86,49 %
Ilustrační	11	10,58 %	5	13,51 %
Celkem	104	100,00 %	37	100,00 %

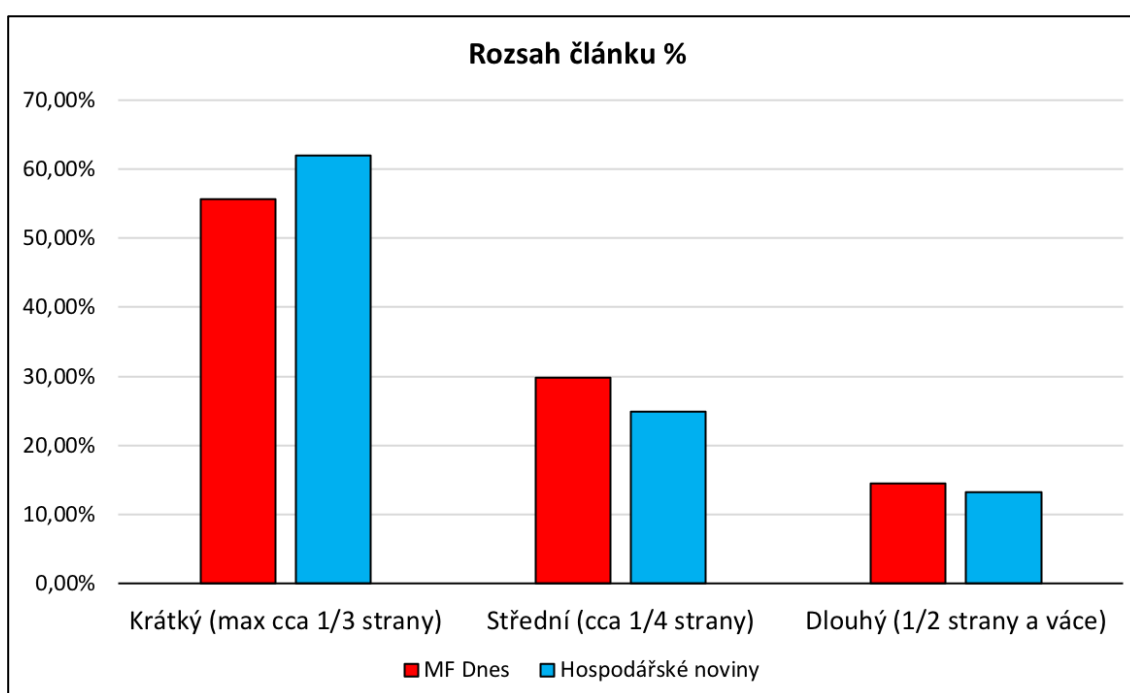
Graf 5

Zdali se jedná o aktuálně pořízenou fotografii nebo o ilustrační snímek informují *Tabulka 5* a *Graf 5*. V tomto případně obě zkoumaná periodika vykazují relativně shodné hodnoty jak v případě využití aktuální, tak i ilustrační fotografie.

3.2.6 Rozsah článku

Tabulka 6

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Krátký (max cca 1/3 strany)	161	55,71 %	117	61,90 %
Střední (cca 1/4 strany)	86	29,76 %	47	24,87 %
Dlouhý (1/2 strany a více)	42	14,53 %	25	13,23 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 6

Hodnoty v porovnání rozsahů publikovaných článků jsou u obou zkoumaných deníků velmi podobné. Nejvyšší rozdíl (6,19 %) lze nalézt u podkategorie *krátký článek*. Hospodářské noviny v tomto případě pokryly z 61,90 % všech článků na téma migrační krize krátkými články do velikostí maximálně do 1/3 jedné strany. Skoro shodné jsou pak hodnoty v případě publikování dlouhých článků s velikostí od 1/2 jedné strany a více, kdy jejich podíl je v případě Mladé fronty dnes 14,53 %. U Hospodářských novin se pak jedná o zanedbatelně nižší hodnotu 13,23 %.

Pokud se na data podíváme z pohledu počtu článků, vychází, že tématu migrace se Mladá fronta dnes věnovala ve 42 dlouhých člancích, Hospodářské noviny otiskly dlouhý článek na stejné téma pouze v 25 případech, což je o 40,48 % méně. Podobně je tomu i u středně dlouhých článků (86 u MF Dnes a 47 u HN). Menší rozdíl vykazují data u článků krátkých (161 u MF Dnes a 117 u HN), je ovšem naprosto nezbytné dodat, čísla mohou být lehce zavádějící. Hospodářské noviny využívají horní sloupek pro různé citace politiků či krátké zprávy neboli tzv. flashe. Výsledná čísla tak musí být brána v potaz také v souvislosti s tím, jakou grafickou úpravu dané médium používá.¹⁶³

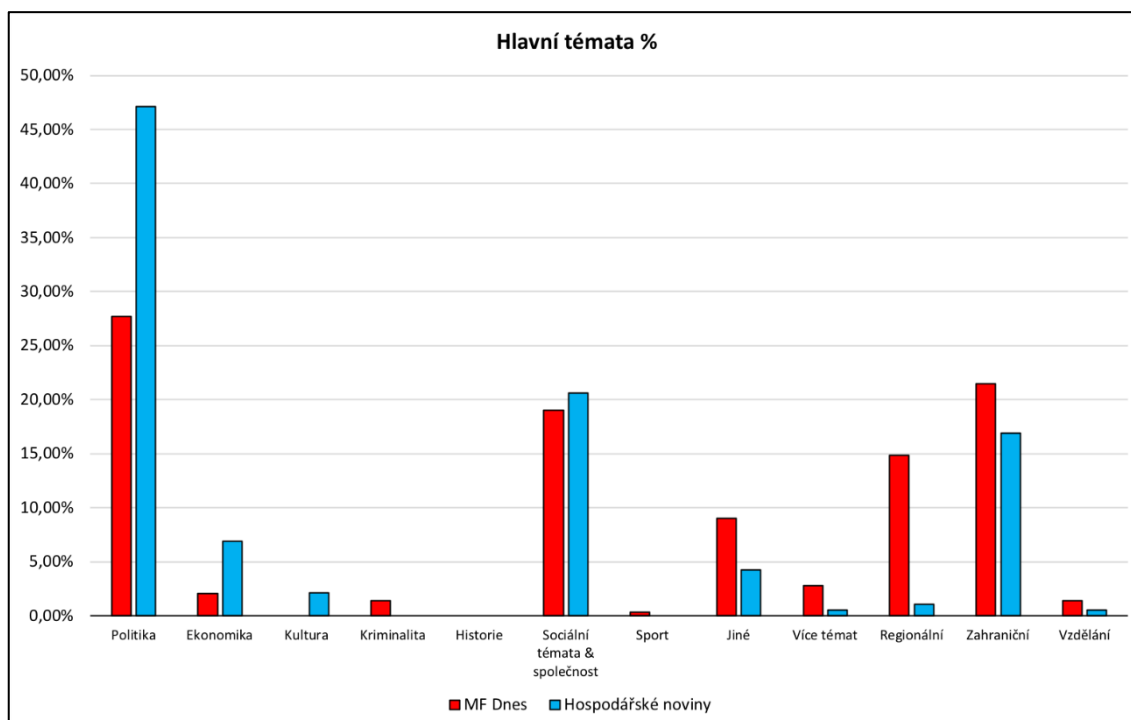
---

¹⁶³ viz. podkapitola *Rozsah článků* v kapitole 3.1.2.2 *Kódování*

3.2.7 Hlavní témata

Tabulka 7

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Politika	80	27,68 %	89	47,09 %
Ekonomika	6	2,08 %	13	6,88 %
Kultura	0	0,00 %	4	2,12 %
Kriminalita	4	1,38 %	0	0,00 %
Historie	0	0,00 %	0	0,00 %
Sociální témata & společnost	55	19,03 %	39	20,63 %
Sport	1	0,35 %	0	0,00 %
Jiné	26	9,00 %	8	4,23 %
Více témat	8	2,77 %	1	0,53 %
Regionální	43	14,88 %	2	1,06 %
Zahraniční	62	21,45 %	32	16,93 %
Vzdělání	4	1,38 %	1	0,53 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 7

Porovnání zvolených témat vykazuje tyto zjištění. Jak lze vyčíst z *Tabulky 7* a *Grafu 7*, jednoznačně nejčastějším tématem zkoumaných článků byla politika. Z hlediska počtu článků s tématem politika, je u obou periodik hodnota podobná (80 u MF Dnes a 89 u Hospodářských novin) Na téma migrační krize ovšem Mladá fronta Dnes otiskla o sto článků více než Hospodářské noviny, a tak v procentuálním rozložení se výsledná čísla velmi liší. Celkem 27,68 % ze všech otištěných článků na zkoumané téma patřilo u Mladé fronty Dnes tématu *politika*, Hospodářské noviny ovšem politice věnovaly hned 47,09 % ze zkoumaných článků. Skoro jedna polovina zveřejněných článků zabývajících se migrací je u Hospodářských novin s hlavním tématem politiky.

Ekonomika v souvislosti s migrační krizí byla tématem zejména Hospodářských novin, které věnovaly prostor 13 ekonomickým příspěvkům (6,88 % ze všech zkoumaných článků), Mladá fronta dnes otiskla celkem 6 ekonomických článků (2,08 % ze všech zkoumaných článků). Ekonomické články se věnovaly hlavně otázce možného pracovního uplatnění pro budoucí migranty v České republice.

Zajímavým výsledkem je také fakt, že pouhé čtyři články u Hospodářských novin a žádný článek u Mladé fronty dnes se věnují kultuře ve významu umění atd. Čtenář si tak jen velmi těžce může dělat obrázek o tom, jaká kultura s migrací do Evropy přichází.

Pouhé čtyři články vykazující jen 1,38 % všech zkoumaných článků se zabývá kriminalitou v souvislosti s migrací u Mladé fronty Dnes. I přesto je ovšem jeden zveřejněný článek velmi výrazný – více v kapitole 3.4.1 *Mladá fronta Dnes*. Hospodářské noviny se pak kriminalitě nevěnovaly v žádném článku.

Výrazné téma jsou společenské otázky či sociální témata spojené s migrační krizí. Zde dominovaly zejména komentáře a názory na vliv migrační krize na českou společnost, ze sociálních témat pak různé zmínky o charitativní činnosti zejména v krajích a regionech.¹⁶⁴ či

---

¹⁶⁴ Vysoký počet článků se zabývá tzv. papežskou výzvou, kdy papež František vyzval farnosti k poskytnutí pomoci uprchlíkům.

reportáže z návštěv zahraničních uprchlických táborů¹⁶⁵. Tyto témata byla obsažena u Mladé fronty Dnes v celkem 55 článcích (19,03 % ze všech článků) a u Hospodářských novin v 33 případech (20,63 % ze všech článků).

Již několikrát je zmíněno, že na rozdíl od Hospodářských novin má *Mladá fronta dnes* své regionální mutace. Rozdíl v tematicky regionálních zprávách¹⁶⁶ je tak, jak data ukazují, obrovský – *Mladá fronta dnes* ve svých regionálních mutacích¹⁶⁷ otiskla celkem 43 zpráv (14,88 %) ze všech zkoumaných článků. *Hospodářské noviny* se ovšem regionálním tématům věnovaly pouze ve dvou případech (1,06 % ze všech zkoumaných článků).

Téma zahraničí (mimo politiku) je jedním z nejrozšířenějších v rámci výzkumu. *Mladá fronta Dnes* publikovala celkem 62 článků (21,45 % ze všech zkoumaných článků), *Hospodářské noviny* pak otiskly články věnující se tematicky zahraničním záležitostem v souvislosti s migrací 32 příspěvků (avšak 16,93 % ze všech zkoumaných článků). Zahraniční téma obsahovalo z velké části například rozhovory s cizinci, kteří v tu dobu pobývali na území České republiky, či zejména zprávy o dění na hranicích sousedů České republiky.¹⁶⁸

Jako poslední tematický okruh článků, který stojí za zmínku je, podobně jako v rámci tématu kultury, absence článků zabývajících se souvislostmi migrace a vzdělání. *Mladá fronta otiskla* na toto téma celkem 4 články (1,38 % ze všech zkoumaných článků), zatímco *Hospodářské noviny* pouze jeden článek (0,53 % ze všech zkoumaných článků). Vzdělání tak bylo řešeno pouze okrajově.

---

¹⁶⁵ Jinak je ovšem v případě detenčních táborů v České republice. Novináři přístup do těchto zařízení neměli, a tak docházelo k reportážím o dění uvnitř těchto detenčních táborů na základě výpovědí personálu či již propuštěných migrantů. Dostat se ovšem k vyjádření uprchlíků bylo a stále je problematické. Kontroverzně pak působí například článek publikovaný Mladou frontou Dnes *Nože, tyče. Běženci si vyráběli zbraně* z víkendového vydání 26. září 2015, kdy vyjádření migrantů z detenčního centra, kteří si vyráběli zbraně zejména z důvodů vnitřních sporů, nebylo dostupné.

¹⁶⁶ Regionální zprávy se v případě Mladé fronty dnes zabývaly zejména charitativní činností nebo znepokojením občanů daného regionu s uprchlickou krizí. Témat bylo ovšem celkově mnoho a vyzněním či titulky se často regionální zprávy lišily od těch z celorepublikové části MF Dnes.

¹⁶⁷ Zkoumány byly články ze všech regionálních mutací MF Dnes.

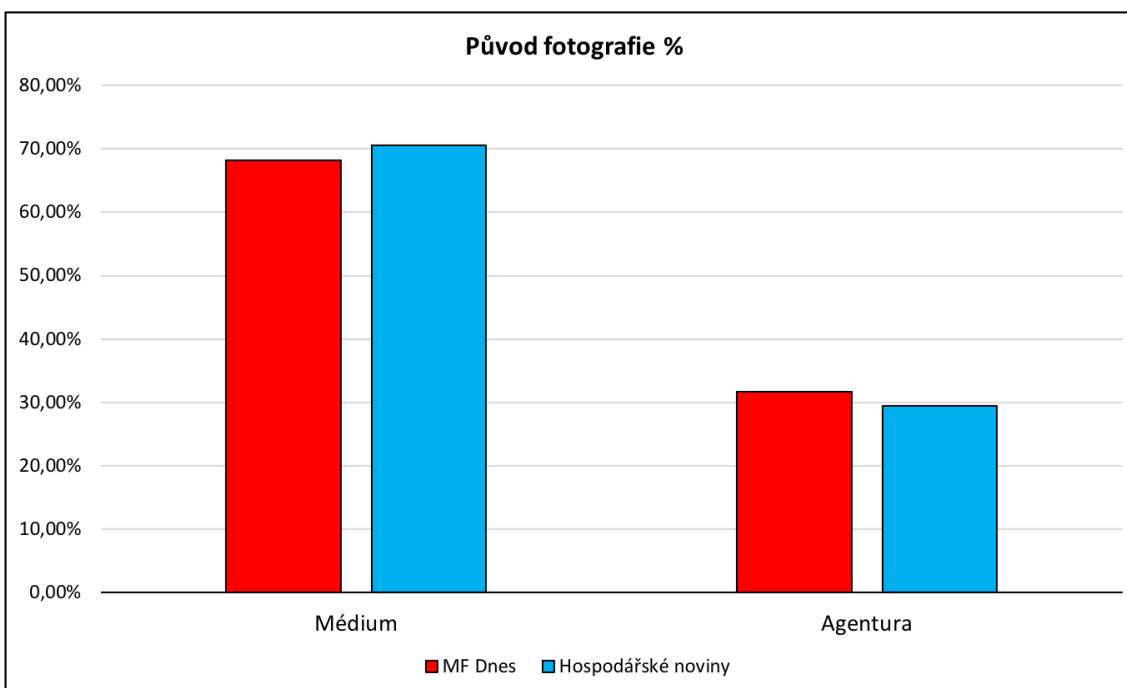
¹⁶⁸ Německo, Rakousko a jejich postupné zavádění hraničních kontrol se stalo důležitým tématem v druhé polovině září. Vysoký počet článků se také věnoval dění v Maďarsku.

3.2.8 Původ fotografie

Tabulka 8

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Médium	71	68,27 %	12	70,59 %
Agentura	33	31,73 %	5	29,41 %
Celkem	104	100,00 %	17	100,00 %

Graf 8

Tabulka 8 a Graf 8 zobrazují porovnání, zdali zveřejněná fotografie u článku s tématem migrační krize byla pořízena fotografem daného média nebo byla odkoupena od agentury.¹⁶⁹ Data u obou zkoumaných periodik se v procentuální rovině v podstatě shodují. V celkových číslech ovšem *Mladá fronta Dnes* předčila v *Hospodářské noviny* velkým rozdílem. Je tak dáno i faktem, že *Hospodářské noviny* často u fotografií neuváděly explicitně jejich původ.

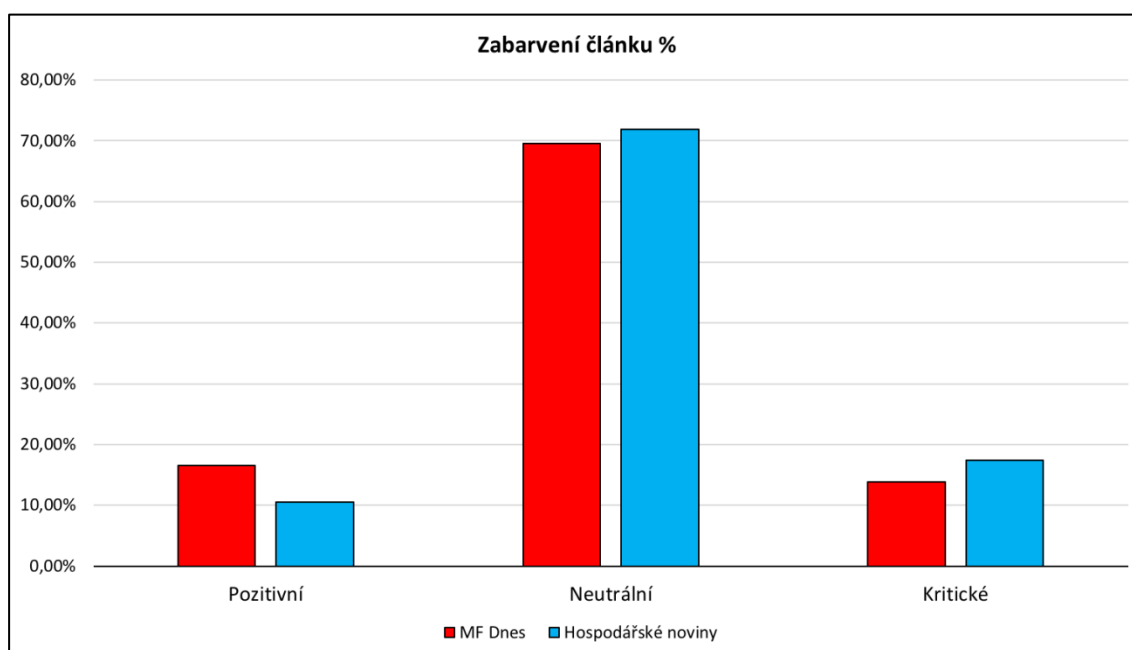
¹⁶⁹ Reuters, ČTK atd.

3.3 ČÁST II: RÁMOVÁNÍ

3.3.1 Zabarvení článku

Tabulka 9

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Pozitivní	48	16,61 %	20	10,58 %
Neutrální	201	69,55 %	136	71,96 %
Kritické	40	13,84 %	33	17,46 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 9

V případě zabarvení článku jsou data lehce rozdílná. U obou médií dominují články neutrálního zabarvení, kdy *Mladá fronta Dnes* tento jev vykazuje v celkově 201 případech (69,55 % ze všech zkoumaných článků) a *Hospodářské noviny* ve 136 článcích neutrálního zabarvení (71,96 % ze všech zkoumaných článků). Rozdíl je tedy v procentuální rovině zanedbatelný (pouhých 2,41 %). Lze tak konstatovat, že z jasně většiny obě periodika publikovaly články, které svým zabarvením vykazovaly názorovou neutralitu.

Větší rozdíl lze najít u pozitivního zabarvení. Zatímco u *Mladé fronty dnes* bylo pozitivní zabarvení nalezeno u 48 článků (16,61 % ze všech zkoumaných článků), *Hospodářské noviny* vykazují výskyt 20 článků s totožným zabarvením (10,58 % ze všech zkoumaných článků).

Nakonec kritické zabarvení¹⁷⁰ bylo dominantou spíše *Hospodářských novin* v celkem 33 případech (17,46 % ze všech zkoumaných článků), zatímco *Mladá fronta Dnes* vykazovala kritické zabarvení u článků souvisejících s tématem migrační krize ve 40 případech (13,84 % ze všech zkoumaných článků).

Samotné *Hospodářské noviny* obsahovaly mnoho komentářů, které se z drtivé většiny kriticky vyjadřovaly kriticky k vlivu migrační krize na tuzemskou politiku a společnost. *Mladá fronta Dnes* pak v komentářích kritizovala, jak obdobný jev jako v případě *Hospodářských novin*, tak samotný přístup například Evropské unie k řešení migrační problematiky.¹⁷¹

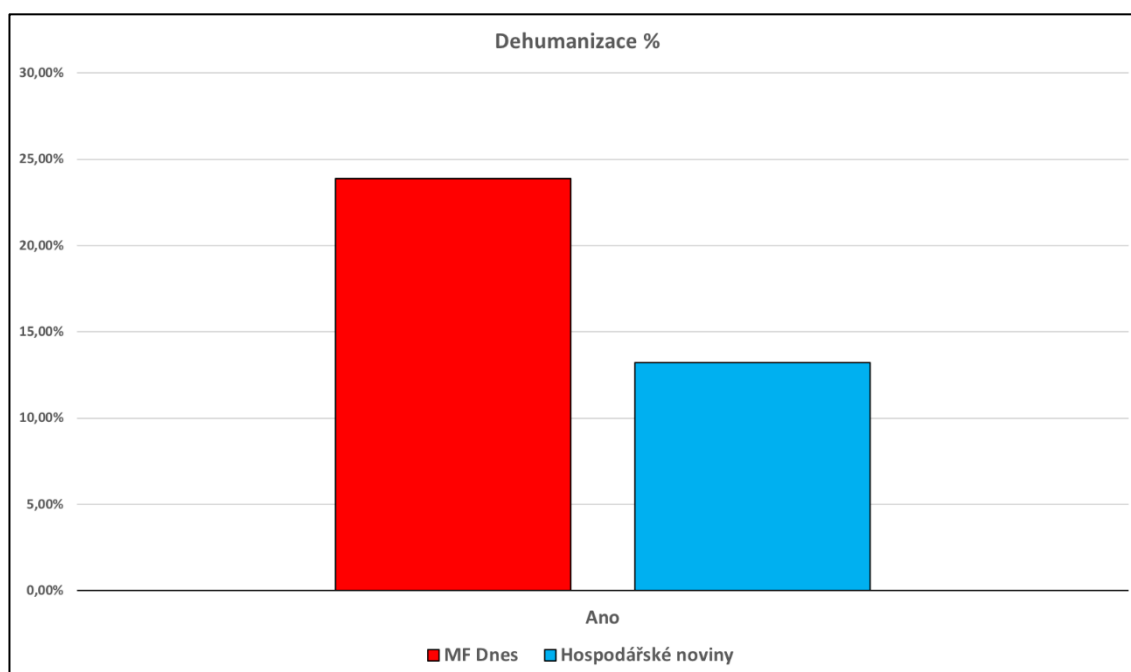
¹⁷⁰ viz podkapitola 3.1.2.5. Rámování kódované jednotky

¹⁷¹ V komentářích *Mladé fronty Dnes* je zajímavostí, že se v měsíci září vyskytl také příspěvek šéfredaktora Jaroslava Plesla *Co se bude v Evropě dít dál* ze 17. 9. 2015 (str. 11) kritický zejména k přístupu Německa a Evropské unie k řešení migrační problematiky.

3.3.2 Dehumanizace

Tabulka 10

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	69	23,88 %	25	13,23 %
Ne	220	76,12 %	164	86,77 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

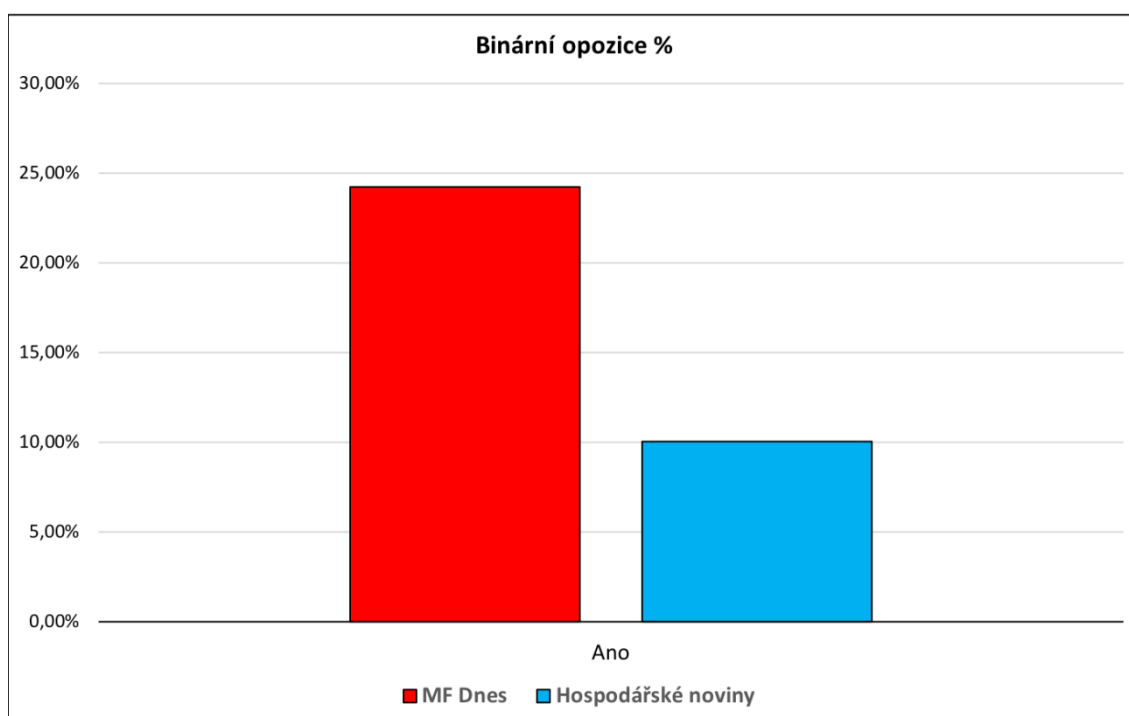
Graf 10

Výskyt dehumanizace byl zaznamenán ve větší míře u článků souvisejících s tématem migrační krize u deníku *Mladá fronta Dnes*, a to ve 69 případech (23,88 % ze všech zkoumaných článků), *Hospodářské noviny* pak ve svých člancích přítomnost dehumanizace vykazují celkem u 25 článků (13,23 % ze všech zkoumaných článků). Můj vlastní názor na výskyt tohoto jevu je ovšem takový, že většina novinářů má výrazy jako „migrační vlna nebo proud“ a následné zobecňování masy již silně zažitá a těžko hledá náhradu za použití těchto termínů. V mnoha případech se pak dehumanizace objevuje i v podstatě pozitivně zabarvených nebo neutrálních člancích.

3.3.3 Binární opozice

Tabulka 11

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Ano	70	24,22 %	19	10,05 %
Ne	219	75,78 %	170	89,95 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 11

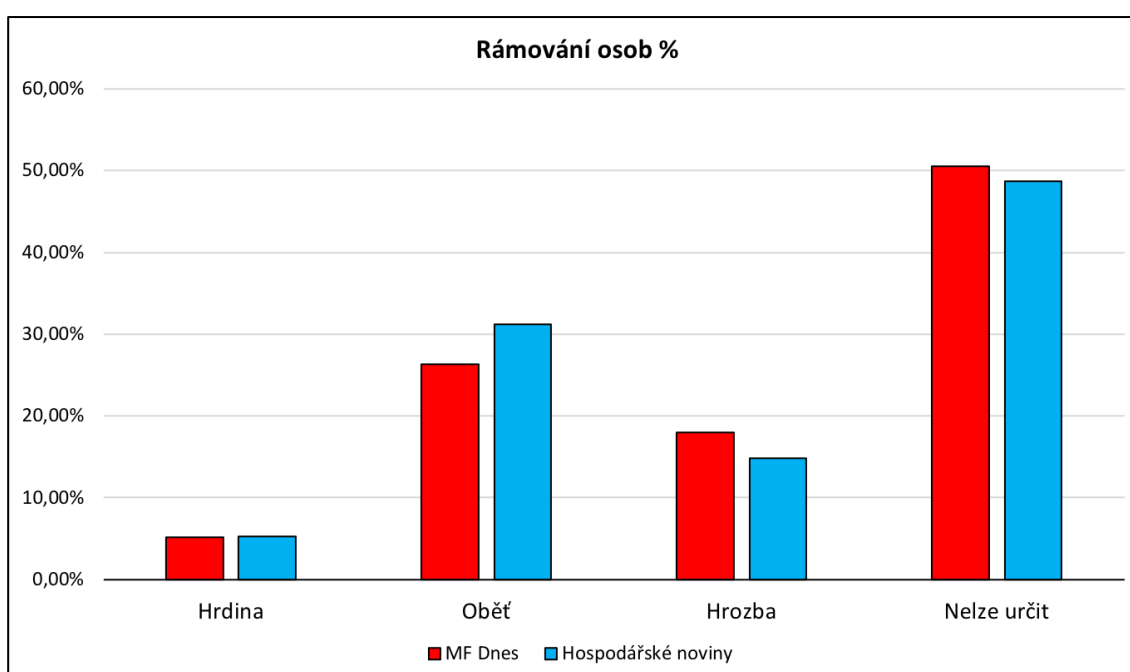
Binární opozice jsou tématem pro *Tabulku 11* a *Graf 11*. Jejich výskyt byl ve vyšší míře zaznamenán u článků publikovaných v *Mladé frontě Dnes*. Ta otiskla celkem 70 příspěvků (24,22 % ze všech zkoumaných článků), které binární opozice obsahovaly. U *Hospodářských novin* se tento jev vyskytuje u celkem 19 článků (10,05 % ze všech zkoumaných článků).

Problematika „my versus oni“ je tak zaznamenána u obou médií, více ovšem v případě *Mladé fronty Dnes*.

3.3.4 Rámování osob

Tabulka 12

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Hrdina	15	5,19 %	10	5,29 %
Oběť	76	26,30 %	59	31,22 %
Hrozba	52	17,99 %	28	14,81 %
Nelze určit	146	50,52 %	92	48,68 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 12

Zajímavá data vykazuje tzv. rámování osob. V případě rámce hrdiny¹⁷² lze hovořit o skoro totožném pokrytí. *Mladá fronta Dnes* tento rámec vykazuje v 15 článcích (5,19 % ze všech zkoumaných článků) a *Hospodářské noviny* v 10 příspěvcích (5,29 % ze všech zkoumaných článků).

¹⁷² Nejvíce zejména osobní příběhy uprchlíků z cesty do Evropy či rozhovory a články o úspěšně integrovaných migrantech.

Rámování oběti je u *Mladé fronty Dnes* použito v celkem 76 případech (26,30 % ze všech zkoumaných článků). Trochu větší procentuální pokrytí pak vykazují *Hospodářské noviny*, a to v 59 článcích (31,22 % ze všech zkoumaných článků).

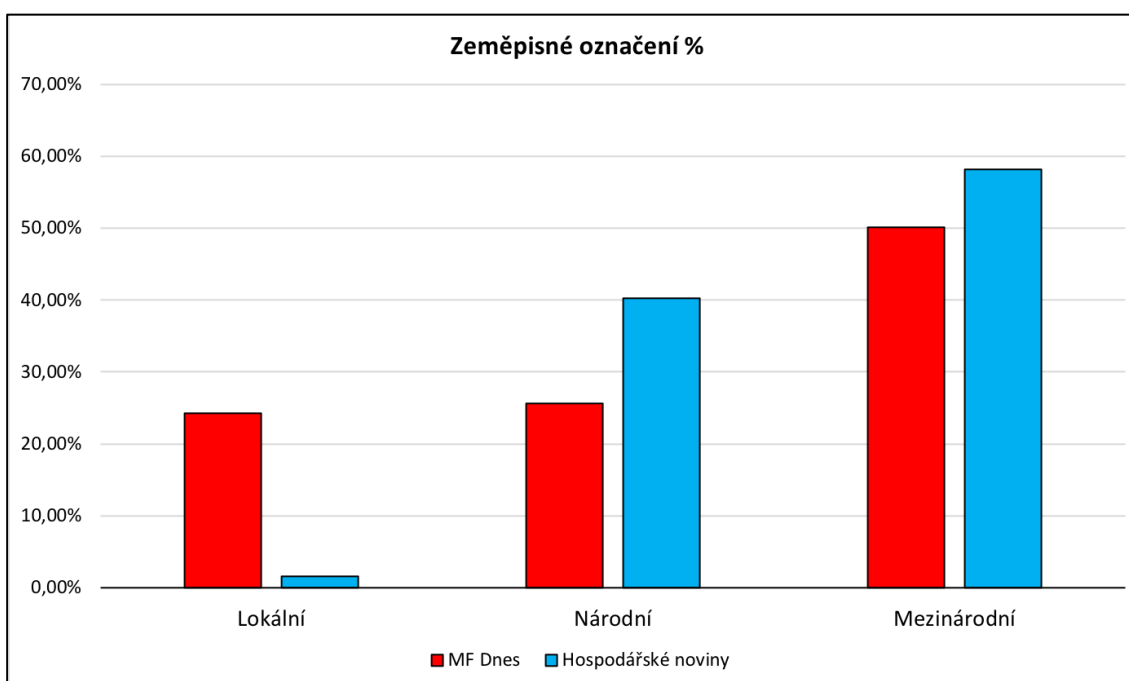
Migranti jsou pak jako hrozba rámováni v *Mladé frontě Dnes* ve 52 příspěvcích (17,99 % ze všech zkoumaných článků) a u *Hospodářských novin* se tento jev vyskytuje v celkem 28 případech (14,81 % ze všech zkoumaných článků). Výsledně je tedy rámování hrozby mírně více použito ve článcích *Mladé fronty Dnes*.

Nejvyšší hodnotu ovšem vykazuje podkategorie *Nelze určit*. Je tak z toho důvodu, že žádné ze tří možností rámování osob nebylo možné v článku zabývajícím se tématem migrační krize rozpoznat. V případě *Mladé fronty dnes* je tak ve 146 článcích s procentuální hodnotou 50,52 %. Podobně jsou na tom *Hospodářské noviny*, u kterých žádné z nabízeného rámování osob bylo nemožné určit v celkem 92 případech, tedy procentuálně ve 48,68 % článcích.

3.3.5 Zeměpisné označení

Tabulka 13

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Lokální	70	24,22 %	3	1,59 %
Národní	74	25,61 %	76	40,21 %
Mezinárodní	145	50,17 %	110	58,20 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 13

Jako lokální¹⁷³ je rámováno 70 článků u *Mladé fronty Dnes* (24,22 % ze všech zkoumaných článků), zatímco u *Hospodářských novin* se jedná o pouhé 3 příspěvky (jen 1,59 % ze všech zkoumaných článků). Jak jsem již dříve psal, jedná se tak zejména kvůli absenci regionálních mutací u *Hospodářských novin*.

¹⁷³ Nebo regionální

Články rámované jako *národní* jsou dominantou spíše *Hospodářských novin* (76 článků, tedy 40,21 %). *Mladá fronta Dnes* se pak migrační krizí v souvislosti s Českou republikou zabývala v 74 příspěvcích (25,61 %) ¹⁷⁴.

Nakonec mezinárodní zeměpisné označení nese v případě *Mladé fronty Dnes* celkem 145 článků (50,17 % ze všech zkoumaných článků). V *Hospodářských novinách* tento rámeček obsahuje 110 (58,20 % ze všech zkoumaných článků).

V podstatě se dá říci, že *Mladá fronta Dnes* vykazovala v měsíci září 2015 mírně větší vyváženost v informování o migrační krizi v národním a mezinárodním měřítku. Na druhou stranu, toto vyvážení zprostředkovávají regionální články z regionálních mutací tohoto deníku, pro čtenáře daného kraje by tak mohl výsledný pocit rozdílný, neboť některé regionální mutace psaly o migraci více než jiné.

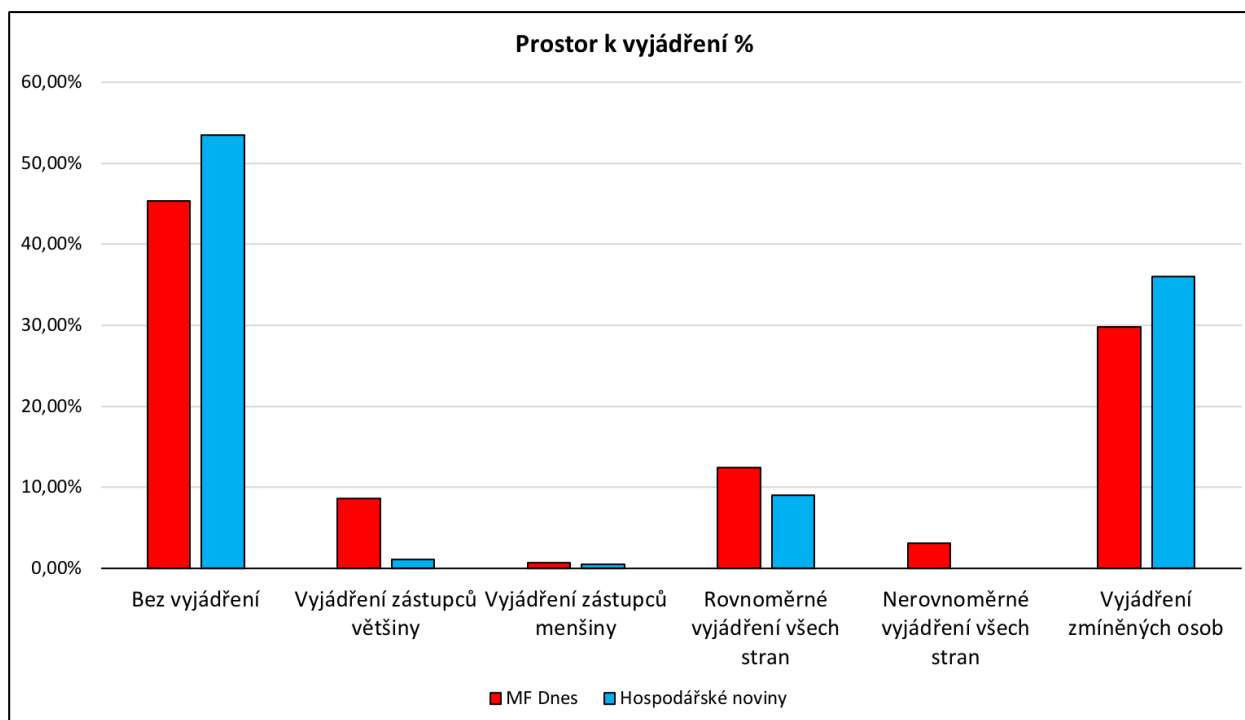
---

¹⁷⁴ Zde je nutné dodat, že tato nižší hodnota je kompenzovaná vysokým počtem regionálně rámovaných článků.

3.3.6 Prostor k vyjádření

Tabulka 14

	MF Dnes		Hospodářské noviny	
	Počet	Procenta	Počet	Procenta
Bez vyjádření	131	45,33 %	101	53,93 %
Vyjádření zástupců většiny	25	8,65 %	2	1,05 %
Vyjádření zástupců menšiny	2	0,69 %	1	0,52 %
Rovnoměrné vyjádření všech stran	36	12,46 %	17	8,90 %
Nerovnoměrné vyjádření všech stran	9	3,11 %	0	0,00 %
Vyjádření zmíněných osob	86	29,76 %	68	35,60 %
Celkem	289	100,00 %	189	100,00 %

Graf 14

Tabulka 14 a Graf 14 se věnují prostoru k vyjádření ve zveřejněných člancích. Nejvyšší hodnoty vykazuje kód *Bez vyjádření*. Tato podkategorie byla používána v případě, že ve zkoumaném článku nebylo žádné vyjádření.¹⁷⁵ U *Mladé fronty Dnes* se jedná o 131 článků

¹⁷⁵ Nejvíce u komentářů a krátkých zpráv, kde vyjádření není potřeba.

(45,33 % z celkového počtu zkoumaných článků). *Hospodářské noviny* mají bez vyjádření mírně větší procento článků, a to 53,93 % s celkovým počtem 101 článků.

K vyjádření pouze zástupců většiny¹⁷⁶ došlo v *Mladé frontě Dnes* ve 25 případech (8,65 % z celkového počtu zkoumaných článků). *Hospodářské noviny* nechaly prostor k vyjádření pouze zástupcům většiny celkem v pouhých 2 případech (1,05 % z celkového počtu zkoumaných článků).

V celkem dvou případech *Mladá fronta Dnes* dala prostor k vyjádření v článku s problematikou migrační krize pouze menšině ve 2 případech (0,69 % z celkového počtu zkoumaných článků) a *Hospodářské noviny* tak činily v 1 článku (0,52 % z celkového počtu zkoumaných článků). I přes malé hodnoty se jedná o zajímavá data.

K rovnoměrnému vyjádření všech stran došlo v *Mladé frontě dnes* ve 36 případech (12,46 % z celkového počtu zkoumaných článků), menší míru rovnoměrných vyjádření měly *Hospodářské noviny* v celkem 17 příspěvcích (8,90 % z celkového počtu zkoumaných článků). Ačkoliv se může zdát, že tyto zjištění jsou spíše negativní, zdůrazňuji, že velké množství článků je bez vyjádření, jelikož ho ani nepotřebují a nemalé procento publikovaných článků nakonec obsahuje vyjádření v textu zmíněných osob.

Nerovnoměrně poskytla prostor k vyjádření všech stran v 9 případech pouze *Mladá fronta Dnes* (3,11 % z celkového počtu zkoumaných článků). U *Hospodářských novin* tento jev ve zkoumaných příspěvcích nebyl zaznamenán.

Jako poslední podkategorie bylo určeno *vyjádření zmíněných osob*. Ta je zároveň v pořadí druhá ve výsledných hodnotách. *Mladá fronta Dnes* dala prostor v textu zmíněným osobám v 86 případech (29,76 % z celkového počtu zkoumaných článků), *Hospodářské noviny* pak v 68 člancích, ovšem procentuálně ve 35,60 % z celkového počtu zkoumaných článků.

---

¹⁷⁶ Tedy například Čecha nebo občana Evropské unie atd.

Souhrnně popsáno – základním problémem obou médií je samotný fakt, že migrantů na území České republiky bylo v září roku 2015 i přes velkou migraci Evropou poměrně málo.

Policie ve zprávě *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015* píše:

V rámci jednotlivých měsíců se počet zajištěných cizinců od začátku roku až do měsíce května pohyboval v rozmezí 400–500 osob. V červnu bylo zajištěno již 585 osob, 1 050 cizinců v červenci a v srpnu zaznamenali policisté dosavadní měsíční rekord - 1 767 nelegálních migrantů. Od září (1 290) pak tato čísla klesala (ačkoli se stále jednalo o vysoký měsíční počet). V říjnu (479), listopadu (462) a prosinci (372) pak statistika vykazuje opět standardní měsíční průměr.¹⁷⁷

Vzhledem k nemožnosti navštívit detenční centra a vyzpovídat migranty pro účely článků měli novináři ztížené podmínky a rozhovory či vyjádření tak mohli čerpat ze zahraničí. Většina článků navíc ani vyjádření migrantů nepotřebovala.

---

¹⁷⁷ RENDLOVÁ, Kateřina. *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015* [online].

3.4 ČÁST III

Tato poslední část se zaměřuje na některá detailnější zjištění, který byla pozorována během, ale i po samotném výzkumu. Nejprve jsou komentovány některé postřehy v rámci jednotlivého zkoumaného média, na závěr pak krátké srovnání některých prvků.

3.4.1 Mladá fronta Dnes

3.4.1.1 Komentáře

Oba deníky se v komentářích tématu migrace věnovaly velký prostor. V případě Mladé fronty Dnes ovšem docházelo k většímu pokrytí různorodého názorového spektra. Kontrast je dokonce někdy velmi značný. Dne 16. 9. 2015 můžeme ve vydání *Mladé fronty Dnes* nalézt komentář od autora Todora Marjanoviče s názvem *Správná Maizierova slova*¹⁷⁸, který se komentuje slova německého ministra vnitra, který *vyrukoval s varováním, že středo- a východoevropské země jako Česko, které se brání povinným kvótám, přijdou o evropské dotace, pakliže neprojeví ochotu k solidaritě*.¹⁸⁰ Komentář je kritický k postoji české vlády, ale i opozice, a jejího přístupu k migrační krizi včetně jejího kritického postoje k Německu a jeho cesty, jak krizi řešit. Marjanovič doslova píše: *Na rozdíl od hilsneriády dnes není Tomáš G. Masaryk, aby paniku zklidnil a demaskoval populistickou rovinu věci. Nebo si stěžuje, že se Vytratila lidskost, jakož i historická paměť, která by apelovala na solidaritu, přece už proto, že Češi po druhé světové válce hned dvakrát prchali na Západ ve velkých počtech a byli tenkrát vděční za vlídné přijetí*.¹⁸¹ Snaží se vysvětlit Maizierova slova a jejich spojitost s českou apatií pomáhat uprchlíkům. Komentář se tak jeví jako prounijní, respektive vyzývá k solidárnímu řešení migrační problematiky.

---

¹⁷⁸ Tomas de Maiziere, toho času německý ministr vnitra

¹⁷⁹ MARJANOVIČ, Teodor. *Správná Maizierova slova*.

¹⁸⁰ MARJANOVIČ, Teodor. *Správná Maizierova slova*.

¹⁸¹ MARJANOVIČ, Teodor. *Správná Maizierova slova*.

Hned následující den, tedy 17. 9. 2015, ovšem vychází názorově opačný komentář šéfredaktora Mladé fronty Dnes s názvem: *Co se bude v Evropě dít dál?*¹⁸² Autor v perexu komentáře doslova píše: *První velká uprchlická vlna směřující do srdce Evropy z jihovýchodu nejprve rozhádala členské státy. Teď padl schengenský prostor. Na řadě je EU. A pak Německo.*¹⁸³ Plesl kritizuje německý přístup, kdy zpočátku Německo odsuzovalo Maďarské vypořádávání se s migranty, a nakonec samo zavedlo kontroly na hranicích své země. Dále předpovídá zánik Schengenského prostoru, a dokonce i samotné Evropské unie, kdy se zaměřuje i na budoucí problémy soužití nově příchozích kurdských migrantů s německými Turky. V této souvislosti si autor pokládá otázku, zdali by mohlo vydržet i dosud spojené Německo.

Na těchto dvou komentářích je tedy možné demonstrovat kontrast přístupů redakce k problematice migrační krize. Je zásadní zmínit, že různorodost názorů je ovšem pro sekci názorů a komentářů správná a prospěšná.

3.4.1.2 Titulní strany a obsah čísla

Jedním ze zajímavých zjištění této studie je nekonzistentnost v obsahu *Mladé fronty Dnes*. Ta se na své titulní straně v jistých případech dopouštěla mírné bulvarizace nebo používala dramatické titulky doprovázené fotografickým materiálem, jehož konotační rovina mohla vést k vytváření mylného náhledu na situaci. Následně však vnitřní obsah média nepůsobil již tak dramaticky¹⁸⁴.

Tato skutečnost se dá demonstrovat na článku *Nože, tyče. Běženci si vyráběli zbraně*¹⁸⁵ z víkendového vydání 26. 9. 2015. Tento velmi výrazný titulek je ovšem následován perexem: *Policie zabavila uprchlíkům na pokojích v táboře ve Vyšních Lhotách nebezpečné předměty.*

---

¹⁸² PLESL, Jaroslav. Co se bude v Evropě dít dál?.

¹⁸³ PLESL, Jaroslav. Co se bude v Evropě dít dál?.

¹⁸⁴ Například titulní článek z vydání dne 18. 9. 2015 *Historické selhání* je doprovázen sice působivou fotografií tlačících se migrantů s popiskem: *Násilí. Jak jinak? Už když do Řecka dorazila první vlna uprchlíků, bylo jasné, že ve zmatené a nejednotné Evropě jsou násilné střety otázkou času. Maďarská policie odmítla ustoupit, uprchlíci také. Výsledek – tři sta zraněných. Snímek reportéra MF DNES je z maďarského Rösze. Problémem je, jak má médium tuto skutečnost tedy informovat.* Dle mého názoru se nejedná, jak je psáno o analýzu, ale spíše o komentář situace.

¹⁸⁵ JANOUŠ, Václav. Nože, tyče. Běženci si vyráběli zbraně.

*Vyráběli je z nábytku – pravděpodobně na obranu před spolubydlícími.*¹⁸⁶ V článku se můžeme následně dočíst, že se tak děje zřejmě díky sporům mezi migranty různých národností uvnitř detenčního zařízení. Veškeré informace o skutečnosti, že se podomácku vyrobené zbraně dodává mluvčí cizinecké policie Kateřina Rendlová. Čtenář se pak dozvídá, že migranti ve svých zemích jsou díky možnému nebezpečí často ozbrojeni a je to tak pro ně přirozené. Následuje komentář osloveného psychologa Rostislava Nesnídala, který je citován: *Pocházejí z oblastí, kde život nemá přílišnou hodnotu. Každý muž tam má u sebe nůž, mačetu či zbraň a pro ně je to přirozená věc. Myslím, že v případě konfliktu by je použili, a to proti komukoliv. Je to, jako když zaženete myš do kouta. Postaví se na zadní a začne kousat.*¹⁸⁷ Dále se článek zmiňuje o tom, že atmosféra je v táboře sice špatná, dochází k šarvátkám nebo hádkám, ale policisté dokáží vše rychle vyřešit. Důležitou částí pak je i prostor pro zástupce neziskového sektoru Martina Rozumka, který doporučuje migranty vyvést ze stereotypu a nudy a dopřát jim nějaké rozptýlení.

Ačkoliv samotný článek nakonec dochází spíše k umírněnějšímu závěru, přináší příčiny těchto skutečností, a dokonce nabízí i návrhy na řešení problému, žalostně mu chybí vyjádření samotných migrantů. Samotný titulek pak působí spíše jako by běženci připravovali vzpouru.

Již na třetí straně ovšem Mladá fronta Dnes čtenáři nabízí profil syrských rodin žijících v České Republice s titulkem *Skončí válka a vrátím se*¹⁸⁸ s podtitulkem *Lékař, herec, učitelka... Kdo jsou vlastně uprchlíci, kteří u nás požádali o azyl?*¹⁸⁹ Tento článek s fotografií usmívající se rodiny za oknem je doplněn čísly informujícími o počtu Syřanů s trvalým či přechodným pobytem v České Republice včetně informací, kolik Syřanů dostalo mezinárodní ochranu či o ní zažádalo.

V porovnání s neosobním titulním článkem se tak jedná o velký kontrast. Zatímco v něm není možné poskytnout prostor migrantům v detenčním zařízení, aby se vyjádřili k důvodům, proč si vyráběli zbraně, v článku *Skončí válka a vrátím se* již může čtenář

---

¹⁸⁶ JANOUŠ, Václav. Nože, tyče. Běženci si vyráběli zbraně.

¹⁸⁷ JANOUŠ, Václav. Nože, tyče. Běženci si vyráběli zbraně.

¹⁸⁸ BIBEN, Martin. Skončí válka a vrátím se.

¹⁸⁹ BIBEN, Martin. Skončí válka a vrátím se.

nahlédnout do života uprchlíků a přečíst si i informace o možné integraci. Zkušeností s integrací jiné kultury ve světě se ve stejném vydání zabýval i článek *Jak Falaši narazili na svět hi-tec*.¹⁹⁰ Ten se zaměřuje na soužití Izraelců a menšiny Falašů původem z Etiopie.

3.4.1.3 Informování o migrační krizi

Mladá fronta Dnes se migrační krizi v září roku 2015 věnovala v obrovské míře. Pomineme-li problematiku titulních stran, obsahově se věnovala jak informování o tehdy aktuálním dění v zahraničí, tak i příčinám samotného problému. Nejednotnost byla ovšem ve způsobu, jakým byly samotné články či zmínky psány. Někdy z mého pohledu docházelo k přílišné dramatizaci. Například jedna strana vydání dne 19. 9. 2015 s titulkem *Válka na maďarské hranici*¹⁹¹ explicitně ukazuje střety uprchlíků s policií pořízené fotoreportérem MF DNES Janem Zátorským. Zajímavé je, že na snímcích jsou jenom samotní běženci, nikoliv bezpečnostní složky. Ačkoliv snímky ukazují skutečnou událost, lze spekulovat nad tím, zdali je v konotační rovině spíše nevytvářejí mylný náhled na uprchlíky jako na lidi jednotně bojující o vstup na území Evropské unie.

To je ovšem vyváženo následnými články o již zmíněných příčinách migrační krize, často doprovázené fotografiemi dětí. Články jako *Stále víc Syřanů před volbou: hlad, či útěk do EU*¹⁹² nebo *Kdo dnes prchá do Evropy*¹⁹³ či různé reportáže z uprchlických táborů dávaly čtenáři možnost vytvořit si náhled na problematiku z různých perspektiv. Ve vydání 23. 9. 2015 byl dále publikován celostránkový rozhovor *Česko zůstane mým druhým domovem*¹⁹⁴ s Mohamedem M. Alhajarem¹⁹⁵, který vypráví své důvody pro opuštění Sýrie a seznamuje čtenáře se svým životem v České Republice. Bohužel ovšem tyto články nedostávaly dostatečný prostor na titulních stranách a tím i klesla jejich důležitost¹⁹⁶.

---

¹⁹⁰ LANGOVÁ, Dagmar. Jak Falaši narazili na svět hi-tech.

¹⁹¹ ZÁTORSKÝ, Jan. Válka na maďarské hranici.

¹⁹² ČTK/DPA, . Stále víc Syřanů stojí před volbou: hlad, či útěk do EU.

¹⁹³ POLOCHOVÁ, Iveta. Kdo dnes prchá do Evropy.

¹⁹⁴ KARÁSKOVÁ, Ivana. Česko zůstane mým druhým domovem.

¹⁹⁵ Vyskytuje se i ve článku „Skončí válka a vrátím se“ ze 26. 9. 2015

¹⁹⁶ I zde se ovšem najde výjimka, například z vydání dne 12. 9. 2015, kdy byl na titulní straně publikován článek *Uprchlíká odysea v Aténách* s fotografií mladé dívky líbající plyšového Barta Simpsona.

Nakonec zajímavost z rubriky se stejným názvem – zajímavosti. Jako již tradičně se i v roce 2015 konal v Mnichově slavný Oktoberfest. Okolnosti a migrační krize ovšem ovlivnili i samotné informování o této každoroční události. Článek informující o již zmíněném festivalu nese název *Uprchlíky nahradili v Mnichově pivaři*.¹⁹⁷ Příspěvek informuje o tom, že desetitisíce uprchlíků byli úřady přesměrovány do jiných měst, a tak je Mnichov volný pro všechny nadšené pivaře.

3.4.2 Hospodářské noviny

3.4.2.1 Komentáře

Stejně jako *Mladá fronta Dnes* i *Hospodářské noviny* věnovaly mnoho prostoru komentářům. Ty se ovšem vyznačovaly jistou pravidelností, co se autorů týče. Na každý den v týdnu například připadal jiný autor, který měl ten daný den v týdnu prostor pro komentář. Kromě toho byl ještě doplněn dalšími přispěvateli.

V porovnání s deníkem *Mladá fronta Dnes* ovšem vykazovali větší míru kritiky společnosti či přístupu České Republiky k otázkám řešení migrační krize. Docházelo ke komentování aktuálního dění s odkazy na historické souvislosti. Příkladem budiž komentář Jacquese Rupnika *Východní Evropa v Migračním šoku*¹⁹⁸ z vydání ze dne 8. 9. 2015. Autor poukazuje na fakt, že v roce 1956 emigrovalo z Maďarska do Rakouska a celkově do Západní Evropy přes 200 tisíc Maďarů. Na tuto historickou skutečnost pak navazuje poukázáním na stavbu plotu na hranicích Maďarska. Dále poukazuje na to, že *země středovýchodu byly od konce 19. století vždy zeměmi, odkud se odcházelo, nikoliv kam se někdo stěhoval*.¹⁹⁹ A snaží se tak vysvětlit celkovou apatii zemí Střední Evropy k přijímání uprchlíků. Na závěr pak varuje před dalšími možnými variantami budoucí migrace.

---

¹⁹⁷ BROŽ, Jan. Uprchlíky nahradili v Mnichově pivaři.

¹⁹⁸ RUPNIK, Jacques. Východní Evropa v migračním šoku.

¹⁹⁹ RUPNIK, Jacques. Východní Evropa v migračním šoku.

Historii se současností propojuje například i Petr Honzejek v komentáři *Uprchlíci jsou živlem nežádoucím*²⁰⁰, kde začíná citací ministerstva vnitra z 12. prosince 1946. Toho času varující před uprchlíky s falešnými pasy a neochotou pracovat. V celém komentáři porovnává československý přístup k migraci k tomu dnešnímu a nalézá různé paralely.

I přes velkou kritiku postupů české vlády či vlivu migrační krize na českou společnost²⁰¹ v *Hospodářských novinách* ovšem dochází k otevřené kritice Evropské unie či Německa. Příkladem může být komentář Tomáše Pojara *Je legitimní hájit vlastní zájmy*²⁰² s perexem: *Dokud se nezmění německý přístup, naděje na snížení přílivu uprchlíků do Evropy je minimální. Krize se bude naopak vyostřovat.*²⁰³ Autor v komentáři nabádá k většímu využití síly a silných opatření k omezení migrace. Deportace, seškrtnání sociálních dávek nebo ochrana vnějších hranic Schengenského prostoru. Samotný komentář patřil mezi ty nejtvrdí a nejpřímější ve zkoumaných článcích *Hospodářských novin* a dodával tak potřebnou perspektivu.

Jiný komentář, taktéž kritický, má název *Uprchlícké kvóty ničemu nepomůžou*²⁰⁴ ze dne 11. 9. 2015 a již podle titulku lze poznat, že se jedná o kritiku uprchlických kvót toho času navrhovaných, a ještě neodhlasovaných Evropskou unií. Tento komentář nezpochybňuje samotnou solidaritu, jen se snaží vysvětlit nevýhody plynoucí z myšlenky na přerozdělování uprchlíků na základě kvót. Tyto zápory pak vysvětluje a dodává, že Česká Republika by se spíše měla rozhodovat sama, avšak přijmout určité množství uprchlíků je její solidární povinností.

Problémem *Hospodářských novin* může být občasné komentování už ve zpravodajské rubrice. Například zpráva ze dne 10. 9. 2015 *Spor o kvóty vrcholí. V pondělí může být rozhodnuto*²⁰⁵ je v levém sloupci explicitně komentována Petrem Honzejkem článkem *Umakartové čelo*.²⁰⁶ Autor kritizuje přístup české vlády ke kvótám a doslova píše: *Čeští ministři*

---

²⁰⁰ HONZEJK, Petr. *Uprchlíci jsou živlem nežádoucím*.

²⁰¹ Například komentáře *Uprchlícká krize od pultu vietnamské večerky* ze dne 29. 9. 2015 nebo „Evropské zmatení jazyků“ ze dne 24. 9. 2015. Jedná se o texty, které se staví kriticky k postupům české vlády. K tomu ovšem nezapomínají na věcnou kritiku samotné Evropské unie a některých členských států.

²⁰² POJAR, Tomáš. *Je legitimní hájit vlastní zájmy*.

²⁰³ POJAR, Tomáš. *Je legitimní hájit vlastní zájmy*.

²⁰⁴ HOUSKA, Ondřej. *Uprchlícké kvóty ničemu nepomůžou*.

²⁰⁵ HOUSKOVÁ, Silvie. *Spor o kvóty vrcholí. V pondělí může být rozhodnuto*.

²⁰⁶ HONZEJK, Petr. *Umakartové čelo*.

*připomínají štampasty ze čtvrté cenové. Ví přesně co „by se mělo“, ale jednat má každopádně někdo jiný. Česko potvrzuje pověst země, která z unie ochotně bere, ale když má přispět, spadne jí čelo na umakart.*²⁰⁷

Dalším případem je komentář Petra Fischera *Němci jsou věřící a osvícenci – ale nejsou blázni*²⁰⁸ ze dne 15. 9. 2015, kdy je tato glosa umístěna již na druhé straně periodika. Autor komentuje aktuální atmosféru v Německu, kdy dle jeho slov *Uprchlická krize nevyvolává v Německu takovou hysterii, jako v jiných zemích. Němci jsou zvyklí, že jsou přistěhovaleckou zemí svobody minimálně od 70. let 20. století.*²⁰⁹

Hodnocení, zdali je tato praxe správná či ne nenáleží přímo na mě, jakožto autorovi této práce. I tak ovšem tyto, z mého pohledu, specifické charakteristiky některých komentářů *Hospodářských novin* musím zmínit.

3.4.2.2 Tematický obsah

Na rozdíl od *Mladé fronty Dnes* nebyl zaznamenán rozdíl v pojetí článků na titulní straně média s následným obsahem článků uvnitř periodika. V podstatě měly *Hospodářské noviny* o 72 % titulních článků méně než *Mladá fronta Dnes*. Jedinou kontroverznější zmínkou odkazující na migrační krizi je krátký titulní článek *Imigranti zaútočili na policisty*^{210 211}, který je doprovázen fotografií mladíka s šátkem přes ústa, nejspíše po hodu nějakým předmětem. V pozadí plápolá oheň. Opět se tedy může jednat o nesprávnou konotaci, kdy čtenář může fotografii vnímat jako skutečnou válku mezi migranty a Evropany. Otázkou ovšem zůstává, jak v takovém případě mají média o dané situaci informovat.

Stejně jako *Mladá fronta Dnes* i *Hospodářské noviny* informovaly o osobních příbězích uprchlíků či psaly o pomoci běžencům. Nejprve je ovšem nutné zmínit zajímavý článek, tedy

---

²⁰⁷ HONZEJK, Petr. Umakartové čelo.

²⁰⁸ FISCHER, Petr. Němci jsou věřící a osvícenci - ale nejsou blázni.

²⁰⁹ FISCHER, Petr. Němci jsou věřící a osvícenci - ale nejsou blázni.

²¹⁰ Informuje o nepokojích mezi bezpečnostními složkami Maďarska a uprchlíky.

²¹¹ REUTERS, . Foto - Migranti zaútočili na policisty.

profil předsedy Evropské komise, kterým je Jean-Claude Juncker. Jedná se o článek *Uprchlíci, hádky, polibky*²¹² ze dne 11. 9. 2015, který byl zveřejněn již na druhé straně výtisku. Osoba pana Junckera je v Česku opředena mnoha mýty a netěší se zrovna velké oblibě, proto pokládám přiblížení této vysoce postavené osoby v čele Evropské unie za velmi přínosné.

Dalším důležitým článkem pak může být například vzhled do životů dobrovolníků v reportáži *Nejedí, nespí. Pomáhají*²¹³ ze dne 21. 9. 2015, který se také objevil hned na druhé straně, je mu tedy médiem jistým způsobem přikládána důležitost. Reportáž se zabývá pomocí uprchlíků v chorvatském Tovarniku. Navíc také informuje o tom, co se v rámci hledání řešení migrační krize bude ve světě i v Česku v následujících dnech dít.

Obrovský dvoustránkový článek *Evropa nás zklamala. Je lepší zůstat v Africe*²¹⁴ pak přináší zajímavé postřehy od celkem 4 uprchlíků ze Sýrie, Senegalu, Beninu nebo Nigérie. Ačkoliv všichni pobývali v zahraničí, konkrétně v Německu. V perexu se píše: *Německo je hlavním cílem uprchlíků valících se do Evropy. HN osobně zpovídaly pět z nich. Syřané si novou domovinu pochvalují. Afričané mluví o návratu.*²¹⁵ Následují profily všech 4 zmíněných uprchlíků a jejich pohledy na evropskou společnost, ale i důvody jejich pobytu či komentáře k samotnému Německu a jeho přístupu k migraci. Článek je doprovázen vybranými statistikami z Eurostatu.

Nakonec zajímavostí je, že Hospodářské noviny informovaly o muslimské pouti do Mekky, zvané Hadždž, tedy o jednom ze základních pilířů Islámu²¹⁶. Krátký článek publikovaný společně s velkou fotografií vyšel 24. 9. 2015.²¹⁷

3.4.2.3 Porovnání vybraného tématu u obou periodik

Na závěr příklad porovnání jednoho tématu, jak jej pokryly oba dva deníky. Na tiskové konferenci řekl toho času ministr pro lidská práva a rovné příležitosti Jiří Dienstbier, že *Jako*

---

²¹² HOUSKOVÁ, Silvie. Uprchlíci, hádky, polibky.

²¹³ PRCHAL, Lukáš. Nejedí, nespí, pomáhají.

²¹⁴ KLEČKOVÁ, Adéla. Evropa nás zklamala. Je lepší zůstat v Africe.

²¹⁵ KLEČKOVÁ, Adéla. Evropa nás zklamala. Je lepší zůstat v Africe.

²¹⁶ O následné tragédii, která stála život 700 lidí informovaly obě zkoumaná média.

²¹⁷ FISCHER, Petr. Hadždž! Hadždž!.

země s 10 miliony obyvatel bychom zvládli přijmout násobně víc uprchlíků. Mohlo by to být sedm až patnáct tisíc.²¹⁸ Na to obratem reagoval tehdejší ministr vnitra Milan Chovanec vyjádřením, že „Je to nesmysl, netuším, kde to vzal. Je to osobní iniciativa pana kolegy. Jen jsem nevěděl že má tak velký byt.“ (vyjádření pro iDNES.cz).²¹⁹ Server Aktualne.cz pak přinesl podobné vyjádření ministra vnitra: „Asi osobní iniciativa pana kolegy. Jen jsem nevěděl, že má tak velký byt“.²²⁰ Oba deníky k této zprávě přistoupily mírně odlišně.

Zatímco titulek v *Mladé frontě Dnes* říká: *Dienstbier „zve“ 15 tisíc běženců, Volfová²²¹ blokuje²²²*, titulek u *Hospodářských novin* ve článku věnujícímu se stejnému tématu zní: *Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády.*²²³ Oba titulky se dají označit za zavádějící. V případě *Mladé fronty Dnes* je, byť uvozený, výraz *zve* nepřesný. K žádnému zvaní ani podobně významově bližšímu vyjádření z úst Dienstbiera nedošlo. Ministr pouze konstatoval, že jak už bylo citováno výše, země s 10 miliony obyvatel by mohla zvládnout přijmout více uprchlíků, posléze pokračuje tím, že by to mohlo být sedm až patnáct tisíc. Podmiňovací způsob tedy neznačí ani význam vyřčených slov neznamená, že ministr chtěl „zvat“ běžence do České Republiky. Samotné parafrázování ministra v textu je ovšem již v pořádku. Zároveň však informuje, že Dienstbier uvažoval o čísle sedm až patnáct tisíc. Titulek ovšem operuje jen s nejvyšší hodnotou.

K vyjádření na jeho slova dostal prostor toho času premiér Bohuslav Sobotka a ministr vnitra Milan Chovanec a spíše implicitně ministr financí Andrej Babiš – tedy zástupci vlády. Premiér Sobotka hovořil o tom, že *Spor není o to, zda budeme solidární a postaráme se o několik tisíc uprchlíků. To nepochybně, stejně jako za balkánské války, naše republika zvládne. Jde o něco jiného: zda se v Evropě vytvoří trvalý přerozdělovací mechanismus, kterým bude Evropská komise migranty automaticky posílat do jednotlivých zemí bez toho, aby do toho jejich*

---

²¹⁸ HRONOVÁ, Markéta a Markéta ŠRAJBROVÁ. Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády.

²¹⁹ HRONOVÁ, Markéta a Markéta ŠRAJBROVÁ. Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády.

²²⁰ HRONOVÁ, Markéta a Markéta ŠRAJBROVÁ. Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády.

²²¹ Jana Volfová, toho času místopředsedkyně Bloku proti islámu.

²²² BIBEN, Martin. Dienstbier "zve" 15 tisíc běženců, Volfová blokuje.

²²³ HRONOVÁ, Markéta a Markéta ŠRAJBROVÁ. Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády.

vlády mohly v budoucnu jakkoliv zasahovat.²²⁴ O Andreji Babišovi je ve článku řečeno, že se vyjádřil podobně, ministr Chovanec je citován již výše. Ke sloům Dienstbiera se vyjádřila ale i Jana Volfová, místopředsedkyně Bloku proti islámu: *Chceme, aby naše vlast zůstala naše. Nechceme, aby naše děti chodily v burkách a klaněly se Alláhovi.*²²⁵ Samotný ministr Dienstbier ovšem jakýkoliv prostor, aby svá slova vysvětlil, nedostal.

Hospodářské noviny ve svém titulku pochybily také. Výraz „chce“ (v tomto případě neuvozený) opět neodpovídá významu, který nesou slova ministra Dienstbiera. Na rozdíl od *Mladé fronty Dnes* ovšem uvádí termín *přijmout tisíce uprchlíků*. Ten ovšem nemusí být v rámci preferovaného čtení příjemcem vyložen v odpovídající hodnotě. Dovětek „Naznačuje i změnu postoje vlády“ pak informuje o skutečnosti, že v postojích jednotlivých členů vlády jsou rozpory, je ovšem sporné, zdali lze použít výraz, že tato skutečnost „nasvědčuje“ ke změně postoje celé vlády. Prostor je totiž stejně jako v případě *Mladé fronty Dnes* poskytnut toho času premiérovi Bohuslavu Sobotkovi a ministru vnitra Milanovi Chovancovi, jejich vyjádření jsou obdobná jako v případě *Mladé fronty Dnes*. Prostor však dostal i toho času předseda Poslanecké sněmovny Jan Hamáček, který dementuje, že by slova ministra Dienstbierem byla „koaličním plánem“. Dále *Hospodářské noviny* oslovily toho času ministra spravedlnosti Roberta Pelikána, který potvrzuje, že ve vládě jsou v přístupu k návrhu o přerozdělování uprchlíků v rámci kvót různé názorové proudy.²²⁶

Velký prostor ovšem dostává i samotný ministr Jiří Dienstbier, aby reagoval na svá slova. To se v případě *Mladé fronty Dnes* nestalo. Ministr tak vysvětlil, že je přesvědčený o tom, že vláda nakonec rozhodne k pomoci uprchlíkům. Odkazuje se i na slova toho času německého ministra vnitra Thomase De Maiziere, který České Republice pohrozil omezeními v čerpání z evropských fondů a doporučuje, aby v zemích, kde se koncentruje největší počet uprchlíků, byla vedena určitá forma propagace České Republiky, aby byla nabídnuta „přívětivější tvář“.

---

²²⁴ BIBEN, Martin. Dienstbier "zve" 15 tisíc běženců, Volfová blokuje.

²²⁵ BIBEN, Martin. Dienstbier "zve" 15 tisíc běženců, Volfová blokuje.

²²⁶ HRONOVÁ, Markéta a Markéta ŠRAJBROVÁ. Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády.

V přímém protikladu je pak poslední poskytnutý prostor k vyjádření, který *Hospodářské noviny* věnovaly Martinovi Rozumkovi z Organizace pro pomoc uprchlíkům. Ten upozornil na to, že Česká Republika by potřebovala změnit směr na ministerstvu vnitra, aby Dienstbierova přání mohla být naplněna. Dále kritizuje praxi ministerstva vnitra v navracení migrantů včetně ukrajinských dělníků nebo zahraničních studentů.²²⁷

Obrazový doprovod je následující. U *Mladé fronty Dnes* se jedná o malou fotografii, původem z vydavatelství MAFRA, ministra Jiřího Dienstbiera. *Hospodářské noviny* pak zvolily poměrně velkou leteckou fotografii tábora v Bělé pod Bezdězem s popiskem. Dále uvedly graficky statistiku počtu uprchlíků, které by Česká Republika na základě povinných kvót měla přijmout.

Nakonec, *Mladá fronta Dnes* svůj článek otiskla na straně 2 dne 17. 9. 2015 a v kódování by byl označen za „krátký článek“. *Hospodářské noviny* pak publikovaly na straně 5 dne 17. 9. 2015, v kódování by se jednalo o „středně dlouhý článek“ zejména díky přiložené fotografii. K samotnému textu byl veden komentář k tématu s názvem Migrační krize jako příležitost od Petra Honzejka, ve kterém srovnává ekonomický přístup k přijímání migrantů v Německu a v České Republice.²²⁸

---

²²⁷ HRONOVÁ, Markéta a Markéta ŠRAJBOVÁ. Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády.

²²⁸ HONZEJK, Petr. Migrační krize jako příležitost.

4 ZÁVĚR

Posouzení míry překvapivosti výsledků, které přinesla tato bakalářská práce je ryze subjektivní. Celkové výstupy lze shrnout následovně. Tato pilotní studie se zaměřovala na porovnání toho, jak byli migranti a samotné téma migrační krize reprezentovány ve dvou celostátně vydávaných českých denících, a to v *Mladé frontě dnes* a *Hospodářských novinách* v průběhu měsíce září 2015. Celkem bylo přečteno a zakódováno 478 článků, z toho 289 *MF Dnes* a 189 u *Hospodářských novin*. Tento rozdíl je však dán zejména vysokým počtem článků v rámci regionálních mutací *MF Dnes*.

Téma migrační krize se skutečně stalo v obou denících klíčovou událostí ve zkoumaném měsíci září. Zmínka o daném tématu na titulní straně byla v případě *MF Dnes* v celkem 25 případech, u *Hospodářských novin* pouze v sedmi. Samotné *Hospodářské noviny* pak věnovali velký prostor krátkým zprávám neboli flashům (49,21 % ze zkoumaných článků) a komentářům (22,75 %). *MF Dnes* pak zejména klasickým zprávám (33,56 % ze zkoumaných článků) a krátkým zprávám neboli tzv. flashům (25,61 %). Větší prostor, než *Hospodářské noviny* pak věnovala *MF Dnes* například i reportážím či rozhovorům. Velikosti článků u obou médií vykazovaly podobné hodnoty.

Tematicky byl největší důraz zaměřen u obou médií na politiku. V *Hospodářských novinách* se politice věnovalo 47,09 % článků. Společenská a sociální témata, tedy například dopady migrační krize na veřejné mínění či humanitární pomoci, taktéž hrály důležitou roli, ovšem již ne v tak vysoké míře (19,03 % *MF Dnes* a 20,63 % *HN*). *Mladá fronta Dnes* pak dominovala zejména v porovnání regionálních příspěvcích (14,88 % versus 1,06 % u *HN*). Obě zkoumaná média se pak skoro nevěnovala kultuře či vzdělání v souvislosti s migrační krizí. Zajímavé je, že kromě čtyř článků u *MF Dnes* se prakticky nepsalo o kriminalitě migrantů.

V obou případech vykazovala většina článků neutrální zabarvení (69,55 % *MF Dnes* a 71,96 % *HN*). Zbytek zahrnují pozitivní články (16,61 % *MF Dnes* a 10,58 % *HN*) a kritické články (13,84 % *MF Dnes* a 17,46 % *HN*). Lehce překvapivým je i výsledek užití dehumanizace, kdy procentuálně ze všech zkoumaných článků byla nalezena u *MF Dnes* pouze ve 23,88 % případů

a u *Hospodářských novin* pouze ve 13,23 % případů. Očekávání bylo mírně vyšší. Binární opozice pak byla více užívána u *MF Dnes* (24,22 % ze zkoumaných článků versus 10,05 % u HN).

Zajímavé jsou i zjištění ohledně rámování osob, kdy obou médií ve zhruba polovině případech nešla určit. V případech kdy k nějakému v kódové knize definovanému rámování docházelo, se nejvíce k rámování migrantů jako *obětí* (53,15 % *MF Dnes* a 60,28 % HN). Prakticky stejné hodnoty vykazovalo rámování *hrdiny*, větší rozdíl lze nalézt u rámování hrozby (36,36 % *MF Dnes* versus 28,87 % HN).

V zeměpisném označení, které dokresluje i tematické výsledky článků u obou médií vedou zahraničně orientované články (50,17 % *MF Dnes* a 58,20 % HN). U *Mladé fronty Dnes* ovšem dochází k lepší vyváženosti zejména díky regionálním článkům (24,22 %), které v součtu s domácími (25,61%) dávají celých 49,83 %. *Hospodářské noviny* však článkům, které lze označit za regionální, daly prostor pouze v 1,59 % případů, zbytek jsou pak ryze celonárodní články (40,21 %).

U *Mladé fronty Dnes* bylo překvapivé, že tento deník v některých případech vykazoval rozdílnost v obsahu při porovnání titulní strany a na ní publikovaném článku se zbytkem obsahu daného periodika. Příklad tohoto kontrastu je k nalezení v kapitole 3.4.1 *Mladá fronta Dnes*. Docházelo tak ke zbytečné mírné bulvarizaci titulních stran u tohoto média. *Hospodářské noviny* pak vykazovaly mnoho komentářů, které zaujímaly povětšinou podobný postoj kritizující reakci společnosti na migrační krizi a pozastavování se nad jednáním vlády. Zajímavé je pak prosakování komentátorů do zpravodajských sekcí deníku, kdy jsou některé zprávy komentovány přímo ve vedlejším sloupci.

Informování o tématu migrační krize i celková reprezentace uprchlíků byly komplikované z důvodů absence zásadních událostí na území České republiky. Problematická byla také skutečnost, že migranti zdržení v některém z tuzemských detenčních zařízení, nebyli dosažitelní pro novináře, kterým pak chyběla jejich vyjádření v určitých článcích. Zájem médií o téma migrační krize pak již v závěru měsíce září 2015 začínal klesat. Může se však jednat pouze o krátkodobý výkyv, který byl umocněn čerstvostí aféry německého koncernu Volkswagen,

později známou jako tzv. dieselgate. K zjištění, zdali právě zmíněná hypotéza či některé další předpoklady jsou skutečné tak mohou posloužit budoucí studie, které se v obsahových analýzách budou zaměřovat na téma migrační krize a reprezentace migrantů v českých médiích.

5 BIBLIOGRAFIE

A million refugees and migrants flee to Europe in 2015 [online]. b.r. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/news/press/2015/12/567918556/million-refugees-migrants-flee-europe-2015.html>

Analýza vysílání programu Prima se zřetelem k migrační tematice [online]. b.r. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2016_Analyza_vysilani_programu_Prima_se_zretelem_k_migracni_tematice.pdf

Anopress IT a. s., dodavatel profesionálního monitoringu médií [online]. b.r. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <https://www.anopress.cz>

Asylum Applicants [online]. In: . b.r. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/f/ff/Asylum_applications_%28non-EU%29_in_the_EU-28_Member_States%2C_2006-2016_%28thousands%29_YB17.png

Asylum Applications in the EU/EFTA by Country, 2008-2016 (Q1). In: *Migration Policy Institute* [online]. b.r. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/asylum-applications-euefta-country-2008-2016-q1>

Asylum statistics [online]. b.r. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics

BÁRTA, Miroslav, ed., Martin KOVÁŘ, ed. a Otakar FOLTÝN, ed. *Povaha změny: bezpečnost, rizika a stav dnešní civilizace*. Vydání první. Praha: Vyšehrad, 2015. ISBN 9788074296413.

BENSON, Rodney. *Shaping immigration news: A French-American comparison*. b.r., xiv, 280 pages. ISBN 9780521887670.

BIBEN, Martin. Skončí válka a vrátím se. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(226), 3. ISSN 1210-1168.

BIBEN, Martin. Dienstbier "zve" 15 tisíc běženců, Volfová blokuje. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(218), 2. ISSN 1210-1168.

BROŽ, Jan. Uprchlíky nahradili v Mnichově pivaři. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(226), 8. ISSN 1210-1168.

BŘEŠŤAN, Robert. *Vedení televize Prima nařídilo redaktorům: uprchlíky zobrazovat jako hrozbu a riziko* [online]. b.r. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: <http://hlidacipes.org/vedeni-tv-primanaridilo/>

Cizinci: Mezinárodní ochrana. In: *Český statistický úřad* [online]. b.r. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_rizeni_azyl

Cizinci: Počet cizinců. *Český statistický úřad* [online]. b.r. [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>
ČTK/DPA, . Stále víc Syřanů stojí před volbou: hlad, či útěk do EU. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(220), 6. ISSN 1210-1168.

DEFLEUR, Melvin a Sandra BALL-ROKEACH. *Teorie masové komunikace*. 1. čes. vyd. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-099-8.

Dohoda EU s Tureckem, 18. března 2016 [online]. b.r. [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/dohoda-eu-s-tureckem--18--brezna-2016-148971/>

EU asylum applications drop off drastically in 2017 [online]. b.r. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <http://www.dw.com/en/eu-asylum-applications-drop-off-drastically-in-2017/a-41976192>

EU Member States granted protection to more than 700 000 asylum seekers in 2016 [online]. Eurostat Press Office, 2017 [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/6049358/7005580/Asylum+Quarterly+Report+Q2+2017.pdf/7a771a52-9501-45e3-8c28-35c09e379fd0>

Eurostat Newsrelease: Asylum in the EU Member States 1.2 million first time asylum seekers registered in 2016 Syrians, Afghans and Iraqis continued to be the top citizenships [online]. b.r., , 6 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1>

Eurostat: Countries of origin of (non-EU) asylum seekers in the EU-28 Member States, 2014 and 2015 (thousands of first time applicants) YB16.png [online]. b.r. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Countries_of_origin_of_\(non-EU\)_asylum_seekers_in_the_EU-28_Member_States,_2014_and_2015_\(thousands_of_first_time_applicants\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Countries_of_origin_of_(non-EU)_asylum_seekers_in_the_EU-28_Member_States,_2014_and_2015_(thousands_of_first_time_applicants)_YB16.png)

FISCHER, Petr. Němci jsou věřící a osvícenci - ale nejsou blázni. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(179), 2. ISSN 0862-9587.

FISCHER, Petr. Hadždž! Hadždž!. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(185), 9. ISSN 0862-9587.

FOJTŮ, Martina. *Média odlidšťují migranty, tvrdí odborníci* [online]. b.r. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <https://www.online.muni.cz/veda-a-vyzkum/6912-media-odlidstuji-migranty-tvrdi-odbornici>

Fungování českých dezinformačních webů [online]. b.r. [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/07/Fungovan%C3%AD-%C3%A7esk%C3%ADch-dezinforma%C3%ADch-web%C3%AD4.pdf>

GOFFMAN, Erving. *Frame analysis: an essay on the organization of experience*. Northeastern University Press ed. Boston: Northeastern University Press, 1986. ISBN 09-303-5091-X.

HALL, Stuart, Jessica. EVANS a Sean NIXON. *Representation*. Second edition. b.r. ISBN 978-1-84920-563-4.

HEMMELMAN, Petra a Susanne WEGNER. *Refugees in the media discourse* [online]. b.r. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: http://www.br-online.de/jugend/izi/english/publication/televizion/30_2017_E/Hemmelmann_Wegner-Refugees_in_the_media_discourse.pdf

Historie společnosti [online]. b.r. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://www.mf.cz/o-spolecnosti/historie-spolecnosti/>

HONZEJK, Petr. Uprchlíci jsou živlem nežádoucím. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(184), 8. ISSN 0862-9587.

HONZEJK, Petr. Umakartové čelo. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(176), 6. ISSN 0862-9587.

HONZEJK, Petr. Migrační krize jako příležitost. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(181), 5. ISSN 0862-9587.

HOUSKA, Ondřej. Uprchlícké kvóty ničemu nepomůžou. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(177), 10. ISSN 0862-9587.

HOUSKOVÁ, Silvie. Spor o kvóty vrcholí. V pondělí může být rozhodnuto. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(176), 6. ISSN 0862-9587.

HOUSKOVÁ, Silvie. Uprchlíci, hádky, polibky. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(177), 2. ISSN 0862-9587.

How does the media on both sides of the Mediterranean report on Migration?: Italy [online]. b.r. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: https://www.icmpd.org/fileadmin/2017/ITALY_Media_Migration.pdf

HRDLIČKOVÁ, Lucie. *Historie Hospodářských novin a jejich vývoj v 1. a 2. období transformace tisku*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze.

HRONOVÁ, Markéta a Markéta ŠRAJBROVÁ. Dienstbier chce přijmout tisíce uprchlíků. Naznačuje i změnu postoje vlády. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(181), 5. ISSN 0862-9587. Irregular Migration & Return. *European Commission* [online]. b.r. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/irregular-migration-return-policy_en

JANOUSH, Václav. Nože, tyče. Běženci si vyráběli zbraně. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(226), 1. ISSN 1210-1168.

JIRÁK, Jan a Greame BURTON. *Úvod do studia médií*. 1. vyd. Brno: Barrister, 2001. Studium. ISBN 80-859-4767-6.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-717-8697-7.

JOHN, Zdeněk. Podle čeho si budeme pamatovat léto 2015. *Mladá fronta Dnes*. 2015, (223), 13.

KARÁSKOVÁ, Ivana. Česko zůstane mým druhým domovem. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(223), 4. ISSN 1210-1168.

Každý terorista je muslim a budou nám sekat ruce. Co řekl Zeman o běžencích a islámu? [online]. 2015 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/budou-nam-sekat-ruce-a-kazdy-terorista-je-muslim-co-rekl-zem/r~b485f7b678b211e5b286002590604f2e/>

KLEČKOVÁ, Adéla. Evropa nás zklamala. Je lepší zůstat v Africe. *Hospodářské noviny*. 2015, **186**(2015), 10. ISSN 0862-9587.

KNEIDL, Pravoslav. *Z historie evropské knihy: po stopách knih, knihtisku a knihoven*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1989. ISBN 80-205-0093-6.

LANGOVÁ, Dagmar. Jak Falaši narazili na svět hi-tech. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(226), 9. ISSN 1210-1168.

LIPPMANN, Walter. *Veřejné mínění*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0939-3.

MARJANOVIČ, Teodor. Správná Maizierova slova. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(217), 13. ISSN 1210-1168.

MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

MEDIA PROJEKT: 1. 4. - 30. 9. 2017 [online]. b.r. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/Media%20projektu%20za%202_%20a%203_%20C4%8Dtvrtlet%C3%AD%202017.pdf

MEDIÁLNÍ STEREOTYPY NEJČASTĚJI PŘIPISOVANÉ NÁRODNOSTNÍM MENŠINÁM ŽIJÍCÍM NA ÚZEMÍ ČR. *Newton Media* [online]. 2013 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <http://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy/medialni-stereotypy-nejcasteji-pripisovane-narodnostnim/detail>

Mediální události roku 2015 [online]. b.r. [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/analyzy/medialni-udalosti-roku-2015/detail>

Mediterranean Situation [online]. b.r. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <http://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>

MENDEL, Miloš. *Arabské jaro: historické a kulturní pozadí událostí na Blízkém východě*. Vydání první. Praha: Academia, 2015. Orient (Academia). ISBN 978-802-0024-749.

MIGRATION FLOWS TO EUROPE - 2017 QUARTERLY OVERVIEW SEPTEMBER [online]. b.r. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/Q3_Overview_Arrivals_to_Europe.pdf

Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond [online]. b.r. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/2016_Flows_to_Europe_Overview.pdf
Nastolování agendy a proces rámování. In: *Socioweb* [online]. b.r. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php@disp=teorie&shw=385&lst=108.html>

NOVÁK, Martin. Do Evropy se vracejí hranice. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(179), 1. ISSN 0862-9587.

O společnosti [online]. b.r. [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

Objektivita a vyváženost [online]. b.r. [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/otazky-a-odpovedi/objektivita.htm>

Obsahová analýza uprchlické krize v českých televizních relacích v roce 2015 [online]. b.r. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/document/728.pdf?v=1>

PALATA, Luboš. Česko boj o kvóty nevyhraje. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(212), 1. ISSN 1210-1168.

PETRUSEK, Miloslav. Definice situace. *Sociologická encyklopedie* [online]. b.r. [cit. 2018-02-14]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Definice_situace

PLESL, Jaroslav. Co se bude v Evropě dít dál?. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(1792015), 11. ISSN 1210-1168.

POJAR, Tomáš. Je legitimní hájit vlastní zájmy. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(188), 8. ISSN 0862-9587.

POLOCHOVÁ, Iveta. Kdo dnes prchá do Evropy. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(221), 6. ISSN 1210-1168.

Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries [online]. b.r. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/56bb369c9.html>

PRCHAL, Lukáš. Nejedí, nespí, pomáhají. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(183), 2. ISSN 0862-9587.

- PŘIBIL, Marek. Velký byznys se strachem z imigrantů. *Mladá fronta Dnes*. 2015, (212), 1. ISSN 120-1168.
- RAICHOVÁ, Irena. *Romové a nacionalismus*. Vyd. 1. Brno: Muzeum romské kultury, 2001. ISBN 80-902-4769-5.
- REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-717-8926-7.
- RENDLOVÁ, Kateřina. *Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015* [online]. b.r. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-nelegalni-migrace-za-rok-2015.aspx>
- REUTERS, . Foto - Migranti zaútočili na policisty. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(181), 1. ISSN 0862-9587.
- Romská tematika často slouží k většímu zisku, objektivních zpráv je málo. *Romea.cz* [online]. b.r. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/dokumenty/analiza-podzim2014-finale.pdf>
- RUPNIK, Jacques. Východní Evropa v migračním šoku. *Hospodářské noviny*. 2015, **2015**(174), 8. ISSN 0862-9587.
- SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.
- SEDLÁKOVÁ, Renáta, Marek LAPČÍK a Zdenka BUREŠOVÁ. *ANALÝZA MEDIÁLNÍ REPREZENTACE TÉMATU EMIGRAČNÍ VLNY Z ISLÁMSKÝCH ZEMÍ DO EVROPY A REAKCÍ ČESKÉ POLITIKY A SPOLEČNOSTI NA TUTO EMIGRAČNÍ VLNU* [online]. b.r. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: http://media.rozhlas.cz/_binary/03588580.pdf
- Seven Factors behind movement of Syria refugees to Europe. *UNHCR* [online]. b.r. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/news/briefing/2015/9/560523f26/seven-factors-behind-movement-syrian-refugees-europe.html>
- SCHULZ, Winfried a Barbara KÖPPLOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-718-4548-5.
- Souhrnná zpráva o mezinárodní ochraně za rok 2016* [online]. b.r., , 15 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/cs-stat-2016-pdf.aspx>
- Statistika migrace a migrující populace* [online]. b.r. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/cs
- Syria Regional Refugee Response. In: *UNHCR* [online]. b.r. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=122>
- Syria Regional Refugee Response - Turkey. In: *UNHCR* [online]. b.r. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=224>

Syrská uprchlická krize v číslech. In: *Amnesty International* [online]. b.r. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/news/3768/syrska-uprchlicka-krize-v-cislech>

T14 Cizinci podle kategorií pobytu, pohlaví a občanství k 31. 12. 2015 [online]. b.r. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11292/27914491/1512_c01t14.pdf/87b35289-febc-44ec-b2ad-b745d98ea17a?version=1.0

The main challenges for the EU, migration, and the economic and social situation [online]. b.r. [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2015parlemeter/eb84_1_synthese_analytique_partie_1_migration_en.pdf

TOPINKA, Daniel, ed. *Muslimové v Česku: etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. První vydání. Brno: Barrister, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-574-5.

Turkey [online]. b.r. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/turkey_syrian_crisis_en.pdf

UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠŤÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTER. *Migrace: historie a současnost*. 1. vydání. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2016. Moderní dějiny (Občanské sdružení PANT). ISBN 9788090594296.

Velký sociologický slovník. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-718-4310-5.

WIRNITZER, Jan. *Běženci jsou hrozba, tak je tak zobrazujte, řeklo vedení Prímy redaktorům* [online]. b.r. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/nahravka-ukazuje-jak-prima-manipulovala-zpravy-o-bezencich-p42-/domaci.aspx?c=A160531_104038_domaci_jw

Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) [online]. b.r. [cit. 2017-12-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/46173161/32018117_0501.pdf/729f79f9-3fa2-4a3b-a56d-7dd7a1d7c521?version=1.2

ZÁTORSKÝ, Jan. Válka na maďarské hranici. *Mladá fronta Dnes*. 2015, **2015**(220), 8. ISSN 1210-1688.

ZEITEL-BANK, Natascha. *Dimensions of polity, politics and policy in the Austrian media system: Media coverage of the 'refugee/asylum seeker crisis'* [online]. 2017, **13**(1), 91-109 [cit. 2018-02-12]. DOI: 10.1386/macp.13.1-2.91_1. ISSN 1740-8296. Dostupné z: http://www.ingentaconnect.com/content/10.1386/macp.13.1-2.91_1

ZPŮSOB INFORMOVÁNÍ O MIGRAČNÍ KRIZI NA PROGRAMECH ČT1 A ČT24 [online]. b.r. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z:
http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2016_monitoring_migracni_krize_CT1_a_CT24.pdf

6 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulka 1: Počet zkoumaných článků v roce 2015	46
Tabulka 2: Počet článků za den	47
Tabulka 3: Publicistický styl.....	49
Tabulka 4: Fotografie	51
Tabulka 5: Aktualita fotografie.....	52
Tabulka 6: Rozsah článku	53
Tabulka 7: Hlavní témata	55
Tabulka 8: Původ fotografie.....	58
Tabulka 9: Zabarvení článku	59
Tabulka 10: Dehumanizace	61
Tabulka 11: Binární opozice	62
Tabulka 12: Rámování osob	63
Tabulka 13: Zeměpisné označení	65
Tabulka 14: Prostor k vyjádření.....	67
Graf 1: Vývoj počtu žádostí o udělení azylu v Evropské unii	8
Graf 2: Počet zkoumaných článků v roce 2015	46
Graf 3: Publicistický styl	49
Graf 4: Fotografie	51
Graf 5: Aktualita fotografie	52
Graf 6: Rozsah článku	53
Graf 7: Hlavní témata	55
Graf 8: Původ fotografie	58
Graf 9: Zabarvení článku	59
Graf 10: Dehumanizace	61
Graf 11: Binární opozice	62
Graf 12: Rámování osob	63
Graf 13: Zeměpisné označení.....	65
Graf 14: Prostor k vyjádření	67

7 PŘÍLOHY

Příloha I: Compact disc

- a) Bakalářská práce *ve formátu PDF*
- b) Kódovací kniha *ve formátu XLSX*
- c) Tabulky *ve formátu XLSX*